

Skatteutskottets betänkande

1981/82:60

om reformerad inkomstbeskattning (prop. 1981/82:197)

Propositionen

Regeringen (budgetdepartementet) föreslår i proposition 1981/82:197 att riksdagen antar de vid propositionen fogade förslagen till

1. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
2. lag om ikraftträdande av lagen (1982:) om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
3. lag om ändring i lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
4. lag om ändring i lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall,
5. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
6. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
7. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
8. lag om allmän löneavgift,
9. lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter.

I propositionen läggs förslag fram om en reformerad inkomstbeskattning. Reformen, som i huvudsak bara berör den statliga inkomstskatten för fysiska personer, har två väsentliga inslag.

För det första sänks marginalsatserna kraftigt och skattesatsen i den statliga inkomstskatten föreslås uppgå till högst 20 % för huvuddelen av de heltidsarbetande inkomsttagarna. För det andra begränsas det skattemässiga värdet av underskottsavdragen och då också till 20 % vid den statliga beskattningen. Med antagande om 30 % kommunal skattesats innebär detta att både marginalsatserna och det skattemässiga värdet av underskottsavdrag begränsas till 50 %.

För skattskyldiga med inkomster över den s.k. brytpunkten vid 16 basenheter, vilket motsvarar 110 400 kr. innevarande år, skall den särskilda avdragsbegränsningen verka. För att uppnå detta föreslås att den statliga inkomstskatten klyvs i två delar vilka kallas grundbelopp och tilläggsbelopp.

I fråga om grundbeloppet föreslås att det liksom dagens inkomstskatt tas ut på den beskattningsbara inkomsten, dvs. på inkomsten efter underskottsavdrag. Den högsta skattesatsen för grundbeloppet blir 20 %. Denna skattesats skall gälla även för inkomstdelar över brytpunkten och utan någon begränsning uppåt.

Tilläggsbeloppet skall däremot beräknas i princip på inkomsten före underskottsavdrag. Detta underlag benämns underlag för tilläggsbelopp. Tilläggsbelopp skall bara tas ut om underlaget överstiger brytpunkten. Skatteskalen för tilläggsbeloppet har därför ett nollskikt upp till brytpunkten. När underlaget för tilläggsbeloppet växer därutöver stiger skattesatserna från 5 % till som högst 30 %. Progressiviteten i den statliga inkomstskatten kommer därmed över brytpunkten att ligga helt i skatteskalen för tilläggsbeloppet. Reglerna om tilläggsbelopp beräknas komma att beröra endast ca 10 % av samtliga inkomsttagare.

Reformen medför ändringar även i fråga om ett antal särskilda regler för skatteberäkningen. Bl. a. begränsas sambeskattningen av makars B-inkomster och vidare förenklas tillämpningen av den s. k. marginalskattespärren.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 juli 1982 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering. Genomförandet av reformen föreslås ske under en treårsperiod. Såväl marginalskattesänkningen som avdragsbegränsningen föreslås alltså ske successivt.

Ändring föreslås även i fråga om sjömansskatten för att anpassa denna till skattereformen.

Samtidigt läggs förslag fram om vissa förenklingar i syfte att underlätta taxeringsförfarandet. Ett schablonavdrag om 1 000 kr. föreslås för löntagare. Vidare föreslås att avdragsrätten för s. k. frivilliga periodiska understöd samt för premier på kapitalförsäkringar slopas. Dessa ändringar, som berör även den kommunala beskattningen, föreslås gälla fr. o. m. 1984 års taxering.

Slutligen föreslås att skattereformens första steg skall finansieras genom införande av en allmän löneavgift om två procentenheter från den 1 januari 1983. Avgiften föreslås helt följa de regler som gäller för socialavgifter.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹

dels att i 20 § 2 mom. angivna 10 § 3 mom. och 11 § 1 mom. skall bytas ut mot 10 b § respektive 11 § 3 mom.,

dels att 9 § 1 och 3–5 mom., 10 § 1–3 mom., 10 a §, 11 § 1 mom. samt 12 § skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i lagen skall införas nya bestämmelser, 9 a §, 10 § 4–6 mom., 10 b § och 11 § 3 mom., av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

1 mom.² Skattskyldigs beskattningsbara inkomst skall, med iakttagande av vad nedan i 11 § stadgas, fastställas enligt de i 2–4 mom. angivna grunder.

3 mom.³ *Ha makar, som under beskattningsåret levt tillsammans och under någon del därav varit bosatta här i riket, båda haft taxerad inkomst, skall beskattningsbar A-inkomst och beskattningsbar B-inkomst för dem båda beräknas enligt följande.*

1 mom. Skattskyldigs beskattningsbara inkomst skall, med beaktande av bestämmelserna i 11 §, fastställas enligt de i 2 och 4 mom. angivna grunderna.

3 mom. *Inkomst utgör A-inkomst eller B-inkomst enligt följande.*

Med A-inkomst förstås inkomst av tjänst, dock icke periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt som avses i 31 § kommunal-skattelagen, samt inkomst av jordbruksfastighet och rörelse om den skattskyldige varit verksam i förvärvskällan i ej blott ringa omfattning. Med B-inkomst förstås övriga inkomster.

Beskattningsbar A-inkomst utgörs av det sammanlagda beloppet av den skattskyldiges A-inkomst minskat med allmänna avdrag, förlustavdrag och sådant avdrag som avses i 2 mom. första stycket. Beskattningsbar A-inkomst avrundas nedåt till helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

Beskattningsbar B-inkomst utgörs av skillnaden mellan den

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:770.

² Senaste lydelse 1970:163.

³ Senaste lydelse 1979:1156.

Nuvarande lydelse

skattskyldiges beskattningsbara inkomst, beräknad enligt 2 eller 4 mom., och den beskattningsbara A-inkomsten.

4 mom.⁴ För annan skattskyldig än som i 2 mom. avses utgör den taxerade inkomsten tillika beskattningsbar inkomst. Denna skall för fysisk person, oskift dödsbo och familjestiftelse, varom förmäles i 10 § 1 mom., angivas i helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller. I fråga om makar, som levt tillsammans men icke varit här i riket bosatta under någon del av beskattningsåret och som båda haft taxerad inkomst, skall beskattningsbar A-inkomst och beskattningsbar B-inkomst beräknas för dem båda, varvid 3 mom. gäller i tillämpliga delar.

5 mom.⁵ Skatteplikt till statlig inkomstskatt inträder, då beräknad beskattningsbar inkomst för skattskyldig uppgår till minst 100 kronor.

Föreslagen lydelse

4 mom. För annan skattskyldig än som i 2 mom. avses utgör den taxerade inkomsten tillika beskattningsbar inkomst.

5 mom. Skatteplikt till statlig inkomstskatt inträder i fråga om skattskyldiga som avses i 10 a §, då beräknad beskattningsbar inkomst uppgår till minst 100 kronor.

9 a §

Statlig inkomstskatt utgår i form av grundbelopp och tilläggsbelopp. Tilläggsbelopp beräknas bara för skattskyldiga som avses i 10 § 1 mom.

Den beskattningsbara inkomsten är underlag för grundbeloppet. Underlaget för tilläggsbelopp fastställs enligt bestämmelserna i 10 § 3 mom.

Nuvarande lydelse

10 §

1 mom.⁶ (första-tredje styckena) Statlig inkomstskatt utgår för fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser med viss i särskild ordning bestämd procent av nedan angivna grundbelopp.

⁴ Senaste lydelse 1970:163.

⁵ Senaste lydelse 1970:163.

⁶ Senaste lydelse 1981:1000.

Nuvarande lydelse

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst *icke* överstiger 4 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet *enligt* 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt:

2 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

4 men icke	7 basenheter:	grundbeloppet för	4 basenheter och	4% av återstoden;
7 " "	8 "	:"	" 7 "	" 9% " "
8 " "	9 "	:"	" 8 "	" 14% " "
9 " "	10 "	:"	" 9 "	" 23% " "
10 " "	12 "	:"	" 10 "	" 26% " "
12 " "	13 "	:"	" 12 "	" 29% " "
13 " "	14 "	:"	" 13 "	" 33% " "
14 " "	15 "	:"	" 14 "	" 38% " "
15 " "	16 "	:"	" 15 "	" 44% " "
16 " "	17 "	:"	" 16 "	" 45% " "
17 " "	20 "	:"	" 17 "	" 48% " "
20 " "	30 "	:"	" 20 "	" 53% " "
30 basenheter	:"	" 30 "	" 58% " "	

Ändå att statlig inkomstskatt skall uttagas med mer än 100 procent av grundbeloppet, må likväl icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 58 procent av denna inkomstdel.

Föreslagen lydelse

10 §

1 mom. För fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser beräknas grundbelopp och tilläggsbelopp enligt följande skalar:

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst *inte* överstiger 4 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet;

3 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

4 men inte	9 basenheter:	grundbeloppet för	4 basenheter och	4% av återstoden ;
9 " "	10 "	:"	" 9 "	" 15% " "
10 basenheter	:"	" 10 "	" 20% " "	

Tilläggsbeloppet utgör:

när underlaget för tilläggsbelopp enligt 3 mom. *inte* överstiger 19 basenheter:

5 procent av den del av underlaget som överstiger 16 basenheter;

när underlaget överstiger

Föreslagen lydelse

19 men inte 21 basenheter:	tilläggsbeloppet för 19 basenheter och 10% av återstoden ;
21 " " 23 " :	" 21 " " 15% " " ;
23 " " 26 " :	" 23 " " 20% " " ;
26 " " 45 " :	" 26 " " 25% " " ;
45 basenheter :	" 45 " " 30% " " ;

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10§

1 mom. (fjärde stycket) Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

2 mom. Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

3 mom. Underlaget för tilläggsbelopp utgörs av den skattskyldiges beskattningsbara inkomst

1. ökad med belopp varmed avdrag har medgetts enligt 4 § 1 mom. för eget underskott i förvärvskälla, om inte annat följer av 4 mom., eller enligt 11 § 1 mom. för makes underskott i förvärvskälla

2. ökad med förlust för vilken avdrag har medgetts enligt 4 a §

3. minskad med underskott som skall avräknas enligt 5 mom.

4. ökad med räntetillägg enligt 6 mom.

Har summan av skattskyldigs underskottsavdrag och övriga allmänna avdrag överstigit det sammanlagda beloppet av inkomsterna från olika förvärvskällor, skall den skattskyldige anses ha fått avdrag för underskott först sedan övriga allmänna avdrag har utnyttjats. Motsvarande gäller för det fall att, sedan den skattskyldiges egna allmänna avdrag har utnyttjats, avräkning har skett av andra makens icke utnyttjade avdrag.

Underlaget för tilläggsbelopp avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

4 mom. Vid tillämpning av 3 mom. första stycket 1 skall den

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

skattskyldiges underskott av fastighet som avses i 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) minskas med den vid taxeringen fastställda inkomsten av kapital, dock högst 30 000 kronor. Vidare skall – om den skattskyldige yrkar det – den skattskyldiges underskott av kapital minskas med den vid taxeringen fastställda inkomsten

av tjänst: i den mån underskottet hänförs sig till ränta på skuld avseende förvärv av den skattskyldige vid beskattningsårets utgång tillhöriga aktier eller andelar i fåmansföretag som är aktiebolag eller ekonomisk förening, dock att underskottet inte får minskas med större belopp än vad den skattskyldige under beskattningsåret har uppburit i kontant lön från företaget,

av jordbruksfastighet, annan fastighet som avses i 24 § 1 mom. kommunalskattelagen eller rörelse: i den mån underskottet hänförs sig till

a) ränta på skuld för arvsskatt eller gåvoskatt avseende fastigheten eller rörelsen eller

b) ränta på den skattskyldiges skuld avseende förvärv av andelar i handelsbolag som innehar eller bedriver fastigheten eller rörelsen.

5 mom. Underskott av jordbruksfastighet, annan fastighet som avses i 24 § 1 mom. kommunalskattelagen (1928:370) eller rörelse får – om den skattskyldige yrkar det – avräknas vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp vid en senare taxering, dock högst med belopp motsvarande den vid taxeringen fastställda inkomsten av samma förvärvskälla. Avräkning får ske senast vid den taxering som sker sjätte året efter det då taxering för underskottsåret har ägt rum. Avräkningen får fördelas på två eller flera år. Avräkning får ske bara för underskott som har uppkommit

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

under beskattningsår för vilket den skattskyldige enligt 22 § 1 mom. första stycket 1, 2 eller 3 eller tredje stycket taxeringslagen (1956:623) har varit skyldig att avlämna självdeklaration och även har fullgjort deklarationsskyldigheten under taxeringsåret. Den skattskyldige skall visa i vad mån rätt till avräkning föreligger.

6 mom. Skall den skattskyldige ta upp värde av bostadsförmån som intäkt av jordbruksfastighet skall vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp tillägg göras med ett belopp motsvarande den del av räntekostnaderna på låneskulder i förvärvskällan som belöper på den egna bostaden. På bostadsbyggnaden och därtill hörande tomtmark skall anses belöpa så stor del av dessa räntekostnader som byggnadens och tomtmarkens taxeringsvärde utgör av värdet av samtliga tillgångar i förvärvskällan.

Vid tillämpning av första stycket skall räntetillägget minskas med

dels underskott som har uppkommit i den ifrågavarande förvärvskällan,

dels den vid taxeringen fastställda inkomsten av kapital, dock högst 30 000 kronor, till den del denna inkomst inte har avräknats enligt 4 mom.

Har den skattskyldige vid beräkning av inkomst av fastighet eller rörelse yrkat avdrag för kostnader för en i räkenskaperna upptagen bil, båt eller liknande tillgång skall tillägg göras med ett belopp motsvarande en beräknad ränta på tillgångens värde i den mån denna har använts för privat bruk.

Har den skattskyldige erhållit lån från arbetsgivare eller uppdragsgivare och understiger den faktiskt erlagda räntan på lånet sedvanlig ränta skall tillägg göras med ett belopp motsvarande skillnaden. Sådant tillägg skall göras även om

Nuvarande lydelse

10 § 2 mom.⁷

Den statliga inkomstskatten utgör:

a) för svenska aktiebolag, sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, ekonomiska föreningar som ingå i jordbrukskasserörelsen, svenska aktiefonder, svenska försäkringsanstalter som icke äro aktiebolag samt sådana utländska juridiska personer som ej beskattas enligt 1 mom.:

fyrtyo procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten icke skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sådana, som ingå i jordbrukskasserörelsen, och samluvsföreningar ävensom för Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar samt sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet och som skola erlägga skatt för inkomst:

trettiotvå procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för livförsäkringsanstalter såvitt angår försäkringsrörelsen:

tio procent av den beskattningsbara inkomsten; samt

d) för andra skattskyldiga än dem som avses i 1 mom. eller under a), b) eller c) här ovan:

Föreslagen lydelse

lånet har lämnats till sådan den skattskyldige närstående person som avses i 35 § 1 a mom. nionde stycket kommunalskattelagen (1928:370). Med lån från arbetsgivare eller uppdragsgivare likställs annat lån om det finns anledning anta att denne har förmedlat lånet. Bestämmelserna i detta stycke tillämpas inte i full som avses i fjärde stycket av nyssnämnda moment.

10 a §

För nedan angivna skattskyldiga utgör grundbeloppet:

a) för svenska aktiebolag, sparbanker, sparbankernas säkerhetskassa, ekonomiska föreningar som ingår i jordbrukskasserörelsen, svenska aktiefonder, svenska försäkringsanstalter som inte är aktiebolag samt sådana utländska juridiska personer som ej beskattas enligt 10 § 1 mom.:

fyrtyo procent av den beskattningsbara inkomsten, i den mån skatten inte skall beräknas enligt c) här nedan;

b) för andra svenska ekonomiska föreningar än sådana, som ingår i jordbrukskasserörelsen, och samluvsföreningar ävensom för Sveriges allmänna hypoteksbank, Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, hypoteksföreningar samt sådana juridiska personer som enligt författning eller på därmed jämförligt sätt bildats för att förvalta samfällighet och som skall erlägga skatt för inkomst:

trettiotvå procent av den beskattningsbara inkomsten;

c) för livförsäkringsanstalter såvitt angår försäkringsrörelsen:

tio procent av den beskattningsbara inkomsten; samt

d) för andra skattskyldiga än dem som avses i 10 § 1 mom. eller under a), b) eller c) här ovan:

⁷ Senaste lydelse 1975:261.

Nuvarande lydelse

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

10 § 3 mom.⁸

Statlig inkomstskatt skall utgå i helt antal kronor, därvid iakttages att skattebeloppet vid öretal över femtio avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till närmaste hela krontal.

Föreslagen lydelse

femton procent av den beskattningsbara inkomsten.

10 b §

Statlig inkomstskatt skall utgå i helt antal kronor, varvid skattebeloppet vid öretal över femtio skall avrundas uppåt och vid annat öretal nedåt till närmaste hela krontal.

11 §

1 mom.⁹ Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst, varvid anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen (1928: 370) äga motsvarande tillämpning.

Har vid dylik taxering avdrag, varom i 4 § 1 mom. förmåles, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst.

Avdrag, som i 9 § 2 mom. första stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig, varvid bestämmelserna i 52 § 1 mom. fjärde och femte styckena kommunalskattelagen (1928: 370) tillämpas.

I fall då endast ena maken har beskattningsbar inkomst, beräknas skatten på hans beskattningsbara inkomst utan uppdelning i beskattningsbar A-inkomst och beskattningsbar B-inkomst.

Har båda makarna beskattningsbar inkomst, beräknas skatten enligt sjätte-åttonde styckena.

Skatt på beskattningsbar A-inkomst beräknas för vardera maken för sig.

Beskattningsbar B-inkomst hos make, som har den lägsta beskattningsbara A-inkomsten, sammanläggs med andra makens beskattningsbara inkomst. Därefter beräknas skatt med tillämpning av 10 § 1 mom. på summan av nämnda B-inkomst och andra makens beskatt-

1 mom. Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras envar för sin inkomst, varvid anvisningarna till 52 § kommunalskattelagen (1928: 370) tillämpas.

Har ena maken helt eller delvis inte kunnat utnyttja sådant avdrag som avses i 4 § 1 mom., avräknas bristen från andra makens inkomst.

3 mom. Vid beräkning av tilläggsbelopp för makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, gäller följande.

Har makarna B-inkomster som sammanlagt överstiger 5000 kronor skall A-underlag och B-underlag beräknas för var och en av dem enligt följande.

B-underlag utgörs av den skattskyldiges B-inkomst. Av B-inkomsten behandlas dock som A-inkomst ett belopp om 2500 kronor samt – i förekommande fall – det belopp varmed andra makens B-inkomst understiger 2500 kronor. B-underlaget, som avrundas nedåt till helt hundratal kronor, får inte överstiga underlaget för tilläggsbelopp.

A-underlag utgörs av skillnaden

⁸ Senaste lydelse 1953: 275.

⁹ Senaste lydelse 1979: 1156.

Nuvarande lydelse

ningsbara inkomst. Skatten på makarnas B-inkomster utgör skillnaden mellan den sålunda beräknade skatten och den skatt som belöper på den i nämnda summa ingående beskattningsbara A-inkomsten. Skatten på B-inkomst fördelas på makarna efter förhållandet mellan deras beskattningsbara B-inkomster. Bestämmelserna i 10 § 3 mom. skall därvid iakttas.

Vid tillämpning av detta moment skall, om det sammanlagda beloppet av makars B-inkomster inte överstiger 2000 kronor, dessa inkomster anses som A-inkomst. Vidare skall minst 4500 kronor av vardera markens beskattningsbara inkomst anses som beskattningsbar A-inkomst.

Sammanlagda beloppet av skatt på makes beskattningsbara A-inkomst och B-inkomst utgör makes statliga inkomstskatt.

10 a §¹⁰

Vid beräkning av statlig inkomstskatt gäller följande i fråga om fysisk person, som varit bosatt här i riket under hela eller någon del av beskattningsåret, och för oskiftat dödsbo efter den som vid sin död var bosatt här.

Statlig inkomstskatt tas inte ut i den mån den tillsammans med kommunal inkomstskatt överstiger 80 procent av någon del av den beskattningsbara inkomsten upp till 30 basenheter och 85 procent av någon del av den beskattningsbara inkomsten därutöver.

Har skattskyldig inkomst som enligt kommunalskattelagen (1928:370) beskattas i annan kommun än hemortskommunen anses inkomst i hemortskommunen utgöra den högsta delen av den sammanlagda inkomsten. Har skattskyldig inkomst i två eller flera kommuner utom hemortskommunen skall den största av dessa inkomster anses

¹⁰ Senaste lydelse 1979: 1156.

Föreslagen lydelse

mellan underlaget för tilläggsbelopp och B-underlaget.

Tilläggsbelopp på A-underlag beräknas för vardera maken för sig.

B-underlag hos make, som har det lägsta A-underlaget, sammanläggs med andra makens underlag för tilläggsbelopp, varefter tilläggsbelopp beräknas på summan. Skillnaden mellan det sålunda beräknade tilläggsbeloppet och tilläggsbeloppet på det i nämnda summa ingående A-underlaget fördelas på makarna efter förhållandet mellan deras B-underlag. Vad som belöper på vardera maken utgör, avrundat enligt bestämmelserna i 10 b §, tilläggsbelopp på makens B-underlag.

Sammanlagda beloppet av sålunda beräknade tilläggsbelopp på makes A-underlag och B-underlag utgör makens tilläggsbelopp.

12 §

Vid beräkning av tilläggsbelopp gäller följande i fråga om fysisk person, som har varit bosatt här i riket under hela eller någon del av beskattningsåret, samt för dödsbo efter den som vid sin död var bosatt här.

Tilläggsbelopp tas inte ut i den mån det på någon del av underlaget överstiger vad som motsvarar 60 procent minskat med den kommunala skattesatsen.

Med den kommunala skattesatsen avses skattesatsen i den kommun, där den skattskyldiges till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomst är störst. Är därvid inkomsterna lika stora i två eller flera kommuner, avses den högsta av skattesatserna i dessa kommuner. Om inkomsten i den kommun, vars skattesats enligt vad nu sagts skall ligga till grund för beräkningen, skall beskattas i flera församlingar, gäller motsvarande i

Nuvarande lydelse

utgöra den högsta delen av den sammanlagda inkomsten i nämnda kommuner. Uppgår inkomst i två eller flera kommuner till samma belopp skall inkomst i den kommun som har den högsta skattesatsen, anses utgöra den högsta delen av den sammanlagda inkomsten. Motsvarande skall gälla vid sådan fördelning som avses i 60 § kommunalskattelagen.

Skall makars inkomster läggas samman enligt 11 § 1 mom. beräknas statlig inkomstskatt med utgångspunkt i de regler som enligt tredje stycket ovan gäller för make som har den högsta beskattningsbara A-inkomsten. Bestämmelserna tillämpas därvid som om denne make var skattskyldig även för andra makens beskattningsbara B-inkomst. Har makarna skilda hemortskommuner anses hemortskommunen för maken med den högsta beskattningsbara A-inkomsten vara makarnas gemensamma. Är makarnas beskattningsbara A-inkomster lika stora skall den kommun där skattesatsen är högst anses som hemortskommun.

12 §

Varje år bestämmes med vilka procenttal av de i 10 § 1 mom. omnämnda grundbelopp statlig inkomstskatt skall ingå i preliminär skatt dels för nästkommande budgetårs förra hälft dels ock för detta budgetårs senare hälft; därvid iakttages att procenttalet för nästkommande budgetårs förra hälft skall vara lika med procenttalet för det löpande budgetårets senare hälft. Slutlig skatt på grund av taxering visst år skall utgå efter det procenttal av grundbeloppen, som bestämts med avseende å preliminär skatt för året näst före taxeringsåret.

Föreslagen lydelse

fråga om skattesatserna i de olika församlingarna.

Vid beräkning av tilläggsbelopp på underlag, som sammanläggs enligt 11 § 3 mom., tillämpas den kommunala skattesats som enligt tredje stycket gäller för den make som har det högsta A-underlaget eller – om makarnas A-underlag är lika stora – den högsta kommunala skattesats som enligt tredje stycket gäller för någon av makarna.

2 Förslag till

Lag om ikraftträdande av lagen (1982:) om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Lagen (1982: 000) om ändring i lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt träder i kraft den 1 juli 1982 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering om inte annat följer av 2–13 §§ nedan. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

2 § Vid 1984 års taxering utgör grundbeloppet i stället för vad som anges i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 4 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet:

3 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

4 men inte 7 basenheter:	grundbeloppet för	4 basenheter och	4 % av återstoden;	
7 " "	8 " "	7 " "	7 % " "	:
8 " "	9 " "	8 " "	11 % " "	:
9 " "	10 " "	9 " "	20 % " "	:
10 " "	12 " "	10 " "	24 % " "	:
12 " "	13 " "	12 " "	26 % " "	:
13 " "	14 " "	13 " "	29 % " "	:
14 " "	15 " "	14 " "	32 % " "	:
15 " "	17 " "	15 " "	36 % " "	:
17 " "	19 " "	17 " "	38 % " "	:
19 " "	20 " "	19 " "	39 % " "	:
20 " "	26 " "	20 " "	40 % " "	:
26 " "	30 " "	26 " "	41 % " "	:
30 basenheter	:	30 " "	44 % " "	:

3 § Vid 1984 års taxering utgör tilläggsbeloppet i stället för vad som anges i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt:

när underlaget inte överstiger 19 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet:

2 procent av den del av underlaget som överstiger 16 basenheter;

när underlaget överstiger

19 men inte 20 basenheter:	tilläggsbeloppet för	19 basenheter och	3 % av återstoden;	
20 " "	23 " "	20 " "	5 % " "	:
23 " "	26 " "	23 " "	7 % " "	:
26 " "	45 " "	26 " "	8 % " "	:
45 basenheter	:	45 " "	10 % " "	:

4 § Vid 1985 års taxering utgör grundbeloppet i stället för vad som anges i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt:

när beskattningsbar inkomst inte överstiger 4 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet:

3 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

4 men inte 7 basenheter: grundbeloppet för	4 basenheter och	4% av återstoden;
7 " " 8 " " : "	" 7 " " "	6% " " "
8 " " 9 " " : "	" 8 " " "	7% " " "
9 " " 10 " " : "	" 9 " " "	17% " " "
10 " " 12 " " : "	" 10 " " "	22% " " "
12 " " 13 " " : "	" 12 " " "	23% " " "
13 " " 14 " " : "	" 13 " " "	25% " " "
14 " " 15 " " : "	" 14 " " "	26% " " "
15 " " 16 " " : "	" 15 " " "	28% " " "
16 " " 20 " " : "	" 16 " " "	29% " " "
20 " " 30 " " : "	" 20 " " "	30% " " "
30 basenheter : "	" 30 " " "	32% " " "

5 § Vid 1985 års taxering utgör tilläggsbeloppet i stället för vad som anges i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt:

när underlaget inte överstiger 19 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet:

3 procent av den del av underlaget som överstiger 16 basenheter;

när underlaget överstiger

19 men inte 20 basenheter: tilläggsbeloppet för	19 basenheter och	7% av återstoden;
20 " " 21 " " : "	" 20 " " "	8% " " "
21 " " 23 " " : "	" 21 " " "	10% " " "
23 " " 26 " " : "	" 23 " " "	13% " " "
26 " " 45 " " : "	" 26 " " "	17% " " "
45 basenheter : "	" 45 " " "	20% " " "

6 § Vid 1984 och 1985 års taxeringar skall de nya bestämmelserna i 11 § 3 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt inte tillämpas. I stället tillämpas vid dessa taxeringar äldre bestämmelser i 9 § 3 och 4 mom. samt 11 § 1 mom. fjärde–nionde styckena samma lag. Därvid skall dock, i stället för de äldre bestämmelserna i 11 § 1 mom. åttonde stycket första meningen nyssnämnda lag, tillämpas de nya bestämmelserna i 11 § 3 mom. tredje stycket andra meningen samma lag.

7 § Vid 1984 års taxering skall, i stället för de nya reglerna i 12 § andra stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, gälla att grundbelopp inte skall tas ut i den mån det överstiger ett belopp motsvarande

72 procent minskat med den kommunala skattesatsen på inkomstdelar som inte överstiger 30 basenheter.

76 procent minskat med den kommunala skattesatsen på inkomstdelar som överstiger 30 men inte 45 basenheter,

74 procent minskat med den kommunala skattesatsen på inkomstdelar som överstiger 45 basenheter.

8 § Vid 1985 års taxering skall, i stället för de nya reglerna i 12 § andra stycket lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, gälla att grundbelopp inte skall tas ut i den mån det överstiger ett belopp motsvarande

63 procent minskat med den kommunala skattesatsen på inkomstdelar som inte överstiger 30 basenheter.

65 procent minskat med den kommunala skattesatsen på inkomstdelar som överstiger 30 men inte 45 basenheter.

62 procent minskat med den kommunala skattesatsen på inkomstdelar som överstiger 45 basenheter.

9 § Vid 1984 och 1985 års taxeringar skall vad som i 12 § första och fjärde styckena lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt sägs om tilläggsbelopp, A-underlag och B-underlag i stället avse grundbelopp, beskattningsbar A-inkomst och beskattningsbar B-inkomst.

10 § Vid 1984 års taxering skall i fråga om förvärvskälla för vilken beskattningsåret har börjat före den 17 april 1982 iakttas följande. Underlaget för tilläggsbelopp skall inte ökas med sådant avdrag för underskott i förvärvskällan som avses i 10 § 3 mom. första stycket 1 lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt i den mån underskottet belöper på tid före nyssnämnda dag. Härvid skall -- om den skattskyldige inte visar annat -- så stor del av underskottet anses hänförligt till tid före den 17 april 1982 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller före nämnda dag och hela beskattningsåret. Motsvarande skall gälla i fråga om räntetillägg enligt 10 § 6 mom. första--tredje styckena.

11 § Vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp skall den beskattningsbara inkomsten inte ökas med

förlustavdrag som hänför sig till beskattningsår för vilket taxering skall ske år 1983 eller tidigare,

avdrag för underskott som hänför sig till beskattningsår som nyss nämnts men enligt 4 § 1 mom. första stycket 3 lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt inte fått dras av,

underskott som har uppkommit till följd av att reparationskostnader hänförliga till sådant beskattningsår som nyss nämnts fördelats med stöd av reglerna i punkt 8 av anvisningarna till 25 § kommunalskattelagen (1928: 370).

12 § Vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp får avräkning enligt de nya bestämmelserna i 10 § 5 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt inte ske av underskott som har uppkommit under beskattningsår för vilket taxering skall ske år 1983 eller tidigare.

13 § Beslut enligt äldre bestämmelser i 12 § lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt tillämpas sista gången i fråga om förra hälften av budgetåret 1982/83.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom föreskrivs att rubriken till lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt samt 1–3 §§ lagen skall ha nedan angivna lydelse.

Lag om basenhet

Nuvarande lydelse

Basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt fastställs av regeringen varje år före utgången av september månad.

Basenhet utgör för varje taxeringsår ett belopp som motsvarar 6 400 kronor multiplicerat med årets jämförelsetal. Basenheten avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

Jämförelsetalet för taxeringsåret är det tal som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i augusti månad två år före taxeringsåret och augusti månad år 1980. Därvid skall förändringarna i det allmänna prisläget beräknas med bortseende från indirekta skatter, tullar, avgifter och ändringar i energipriser samt tillägg göras för subventioner.

Föreslagen lydelse

1 §

Basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt fastställs av regeringen *från och med år 1985* varje år före utgången av september månad.

2 §¹

Basenhet utgör för varje taxeringsår ett belopp som motsvarar 8 100 kronor multiplicerat med årets jämförelsetal. Basenheten avrundas nedåt till helt hundratal kronor.

3 §²

Jämförelsetalet för taxeringsåret är det tal som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i augusti månad två år före taxeringsåret och augusti månad år 1984. Därvid skall förändringarna i det allmänna prisläget beräknas med bortseende från indirekta skatter, tullar, avgifter och ändringar i energipriser samt tillägg göras för subventioner.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering. Basenheten skall vara 7 300 kronor för taxeringsåret 1984, 7 700 kronor för taxeringsåret 1985 och 8 100 kronor för taxeringsåret 1986.

¹ Senaste lydelse 1980: 1060.

² Senaste lydelse 1980: 1060.

4 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 3–6 §§ lagen (1970: 172) om begränsning av skatt i vissa fall¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid prövning av skattebegränsningen *fastställs* ett spärrbelopp med hänsyn till den beskattningsbara inkomst som beräknats för den skattskyldige enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt *för det år vartill skatten hänförs* sig.

Den beskattningsbara inkomsten, *minskad med 4500 kronor*, skall

ökas med särskilt investeringsavdrag,

ökas med påförda egenavgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter och avdrag för avsättning för egenavgifter,

minskas med restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter samt till beskattning återfört avdrag för avsättning för egenavgifter,

allt under förutsättning att den skattskyldige vid beräkningen av den beskattningsbara inkomsten erhållit avdrag eller beskattats för intäkt av här angivet slag.

Om den skattskyldige erlagt sjömansskatt under beskattningsåret, skall den beskattningsbara inkomsten ökas med den till sjömansskatt beskattningbara inkomsten och enligt 1 § 2 mom. lagen (1958: 295) om sjömansskatt skattepliktig dagpenning.

Föreslagen lydelse

3 §²

Vid prövning av skattebegränsningen *fastställs* ett spärrbelopp med hänsyn till den beskattningsbara inkomst *och det underlag för tilläggsbelopp* som beräknats för den skattskyldige enligt lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, *i förekommande fall efter sådan justering som skall ske enligt andra och tredje styckena*.

Den beskattningsbara inkomsten *och underlaget för tilläggsbelopp* skall ökas med *vid taxeringen medgivet* särskilt investeringsavdrag.

Om den skattskyldige erlagt sjömansskatt under beskattningsåret, skall den beskattningsbara inkomsten *och underlaget för tilläggsbelopp* ökas med den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten och dagpenning *som är skattepliktig enligt 1 § 2 mom. lagen (1958: 295) om sjömansskatt*.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 772.

² Senaste lydelse 1981: 1151.

Nuvarande lydelse

Spärrbeloppet utgör 80 procent av den del av den skattskyldiges enligt första stycket beskattningsbara inkomst, ökad eller minskad enligt andra och tredje styckena, som ej överstiger 30 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt och 85 procent av överskjutande belopp.

Föreslagen lydelse

Spärrbeloppet utgörs av summan av

1. 50 procent av den justerade beskattningsbara inkomsten,

2. 25 procent av det justerade underlaget för tilläggsbelopp till den del detta underlag inte överstiger 45 basenheter enligt lagen (1977: 1071) om basenhet,

3. 30 procent av det justerade underlaget för tilläggsbelopp till den del detta underlag överstiger 45 basenheter enligt nämnda lag.

4 §³

Spärrbelopp enligt 3 § jämförs med sammanlagda beloppet av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt, kommunal inkomstskatt och egenavgifter enligt lagen (1981: 691) om socialavgifter som beräknats för den skattskyldige på grund av taxeringen (skattebeloppet). I skattebeloppet inräknas även sjömansskatt, om den skattskyldige erlagt sådan skatt under beskattningsåret.

Spärrbelopp enligt 3 § jämförs med sammanlagda beloppet av statlig inkomstskatt, förmögenhetsskatt och kommunal inkomstskatt som beräknats för den skattskyldige på grund av taxeringen (skattebeloppet). I skattebeloppet inräknas även sjömansskatt, om den skattskyldige erlagt sådan skatt under beskattningsåret.

Är den skattskyldige berättigad till nedsättning av statlig inkomstskatt eller förmögenhetsskatt genom skattereduktion som avses i 2 § 4 mom. uppbördslagen (1953: 272), 2 § lagen (1978: 423) om skattelättnader för vissa sparformer eller 5 § lagen (1980: 1047) om skattereduktion för aktieutdelning eller genom avräkning av utländsk skatt enligt särskilda föreskrifter, skall skattebelopp enligt första stycket beräknas som om skattereduktion eller avräkning av skatt inte hade skett.

5 §⁴

Om skattebeloppet enligt 4 § är högre än spärrbeloppet nedsätts den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten med överskjutande belopp. Förmögenhetsskatten får dock med tillämpning av denna lag inte bli lägre än skatten på 50 procent av den skattskyldiges beskattningsbara förmögenhet.

Om skattebeloppet enligt 4 § är högre än spärrbeloppet nedsätts den statliga inkomstskatten och förmögenhetsskatten med överskjutande belopp. Nedsättning av statlig inkomstskatt får avse både grundbelopp och tilläggsbelopp. Tilläggsbelopp får dock inte nedsättas med större belopp än som motsvarar tilläggsbelopp beräknat på den beskattningsbara inkomsten enligt lagen (1947: 576) om statlig

³ Senaste lydelse 1981: 1151.

⁴ Senaste lydelse 1981: 1151.

Nuvarande lydelse

Nedsättning sker av den statliga förmögenhetsskatten om inte en annan ordning kan antas vara förmånligare för den skattskyldige. Skattenedsättning som avses i 4 § andra stycket verkställs sedan nedsättning har skett enligt första stycket i denna paragraf.

För makar som levt tillsammans under beskattningsåret skall, såvitt angår senare beskattningsår än det under vilket äktenskapet ingåtts, skattebegränsningen ske med hänsyn till makarnas sammanlagda beskattningsbara inkomst och deras sammanlagda skattebelopp enligt 4 §.

Föreslagen lydelse

inkomstskatt. Förmögenhetsskatten får inte nedsättas så att skatten blir lägre än skatten på 50 procent av den skattskyldiges beskattningsbara förmögenhet.

Nedsättning sker av den statliga förmögenhetsskatten om inte en annan ordning kan antas vara förmånligare för den skattskyldige. *I fråga om inkomstskatt skall nedsättning i första hand ske av grundbelopp.* Skattenedsättning som avses i 4 § andra stycket verkställs sedan nedsättning har skett enligt första stycket i denna paragraf.

6 §

För makar som levt tillsammans under beskattningsåret skall, såvitt angår senare beskattningsår än det under vilket äktenskapet ingåtts, skattebegränsningen ske med hänsyn till makarnas sammanlagda *justerade* beskattningsbara inkomst, *sammanlagda justerade underlag för tilläggsbelopp* och sammanlagda skattebelopp enligt 4 §. *Det belopp, varmed nedsättning av tilläggsbelopp högst får medges enligt 5 § första stycket, beräknas dock med utgångspunkt i den beskattningsbara inkomsten för var och en av makarna. Har vid beräkning av tilläggsbelopp B-underlag hos ena maken sammanlagts med andra makens underlag för tilläggsbelopp skall vid denna beräkning motsvarande belopp av förstnämnda makes beskattningsbara inkomst, dock högst hela denna inkomst, sammanläggas med den andra makens beskattningsbara inkomst. Är makarnas A-underlag lika stora skall sammanläggningen ske hos den make, vars beskattningsbara inkomst med lägst belopp understiger underlaget för tilläggsbelopp. Spärrbelopp och det belopp, varmed nedsättning av tilläggsbelopp högst får medgivas, fördelas på makarna efter förhåll-*

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

landet mellan deras justerade beskattningsbara inkomster.

Om beskattningsbar förmögenhet fastställs gemensamt för makar eller för föräldrar och barn enligt 12 § 1 mom. lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, skall beräkning enligt 5 § första stycket av den statliga förmögenhetsskatten ske på 50 procent av den gemensamt bestämda beskattningsbara förmögenheten.

I fall som avses i andra stycket fördelas det belopp, varmed nedsättning av skatt högst får medgivas, på makar och barn efter förhållandet mellan deras skattepliktiga förmögenheter.

Bestämmelserna i första, andra och tredje styckena om makar äger motsvarande tillämpning på skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen (1928:370).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982 och tillämpas första gången i fråga om skatt som påförs på grund av 1984 års taxering. I fråga om 1984 års taxering skall dock de i 3 § tredje stycket angivna procenttalen vara 67, 8 och 10 samt i fråga om 1985 års taxering 58, 17 och 20.

5 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1958: 295) om sjömansskatt

Härigenom föreskrivs att 7 och 8 §§, 9 § 2 mom., 12 § 1 mom. samt de tabeller som avses i 7 § 1 mom. och 8 § lagen (1958: 295) om sjömansskatt¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

1 mom.² Här i riket bosatt sjöman samt sjöman bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge skall erlägga sjömansskatt på beskattningsbar månadsinkomst.

a) vid anställning ombord på fartyg, som huvudsakligast användes i fjärrfart, enligt vid denna lag fogad tabell F, samt

b) vid anställning ombord på annat fartyg enligt vid denna lag fogad tabell N.

a) vid anställning ombord på fartyg, som huvudsakligast användes i fjärrfart, enligt vid denna lag fogade tabellerna F och FT, samt

b) vid anställning ombord på annat fartyg enligt vid denna lag fogade tabellerna N och NT.

Därvid erlägger

1. ogift sjöman utan barn skatt enligt kolumn 1,
2. gift sjöman skatt enligt kolumn 2–3, samt
3. ogift sjöman med barn skatt enligt kolumn 4.

Skattebelopp enligt tabellerna utgår i helt kronotal, varvid öretal över femtio avrundas uppåt och annat öretal bortfaller.

Bestämmelserna i 65 § kommunalskattelagen äga motsvarande tillämpning i fråga om sjömansskatt.

2 mom.³ I särskilda fall må sjömansskattenämnden föreskriva, att sjömansskatt skall erläggas enligt tabell F jämväl vid anställning ombord på fartyg, som huvudsakligast användes i närfart.

Nämnden må i särskilda fall medgiva, att denna lag tillämpas vid anställning ombord på lastfartyg, som huvudsakligast användes i inre fart, om fartyget har certifikat för stor kustfart och tidvis även nyttjas i sådan fart samt är försett med giltig sjömansrulla. Därvid skall sjömansskatt erläggas enligt tabell N.

(Se vidare anvisningarna.)

2 mom. I särskilda fall må sjömansskattenämnden föreskriva, att sjömansskatt skall erläggas enligt tabellerna F och FT jämväl vid anställning ombord på fartyg, som huvudsakligast användes i närfart.

Nämnden må i särskilda fall medgiva, att denna lag tillämpas vid anställning ombord på lastfartyg, som huvudsakligast användes i inre fart, om fartyget har certifikat för stor kustfart och tidvis även nyttjas i sådan fart samt är försett med giltig sjömansrulla. Därvid skall sjömansskatt erläggas enligt tabellerna N och NT.

(Se vidare anvisningarna.)

¹ Lagen omtryckt 1970: 933.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 777.

² Senaste lydelse 1974: 777.

³ Senaste lydelse 1974: 777.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 §⁴

För sjöman, som icke skall erlägga sjömansskatt enligt 7 § 1 mom. (*utländsk sjöman*), skall sjömansskatt utgå på beskattningsbar månadsinkomst

a) vid anställning ombord på fartyg, som huvudsakligast användes i fjärrfart, enligt vid denna lag fogad tabell F kolumn U, samt

b) vid anställning ombord på annat fartyg enligt vid denna lag fogad tabell N kolumn U.

Skatt enligt första stycket utgår icke, om sjömannen på godtagbart sätt visar, att han är skattskyldig i annat land för inkomsten ombord.

Bestämmelserna i 7 § 1 mom. tredje stycket och 7 § 2 mom. äga motsvarande tillämpning i fråga om skatt enligt denna paragraf.

(Se vidare anvisningarna.)

Bestämmelserna i 7 § 1 mom. tredje stycket och 7 § 2 mom. tillämpas också i fråga om skatt enligt denna paragraf. Därvid skall dock i fall som avses i 7 § 2 mom. första stycket skatt erläggas enligt tabell F kolumn U och i fall som avses i andra stycket av samma lagrum enligt tabell N kolumn U.

(Se vidare anvisningarna.)

9 §

2 mom.⁵ Skatten på engångsbelopp beräknas för sig och utgår med den procentandel, som skatten på den beskattningsbara månadsinkomsten under den månad, när engångsbeloppet avräknas, utgör av månadsinkomsten jämte värdet av fri kost. Har sjömannen icke varit anställd i redarens tjänst under nämnda månad, bestämmes procenttalet med hänsyn till hans närmast dessförinnan uppburna månadsinkomst och värdet av fri kost. Ojämnt procenttal jämnas uppåt till närmast hela tal. Skatten på engångsbelopp erlägges i helt antal kronor, varvid överskjutande öretal bortfaller.

(Se vidare anvisningarna.)

2 mom. Skatten på engångsbelopp beräknas för sig och utgår med den procentandel, som skatten på den beskattningsbara månadsinkomsten under den månad, när engångsbeloppet avräknas, utgör av månadsinkomsten jämte värdet av fri kost. Beräkningen skall i förekommande fall ske särskilt för skatt enligt tabell F och skatt enligt tabell FT eller skatt enligt tabell N och skatt enligt tabell NT. Har sjömannen icke varit anställd i redarens tjänst under nämnda månad, bestämmes procenttalet med hänsyn till hans närmast dessförinnan uppburna månadsinkomst och värdet av fri kost. Ojämnt procenttal jämnas uppåt till närmast hela tal. Skatten på engångsbelopp erlägges i helt antal kronor, varvid överskjutande öretal bortfaller.

(Se vidare anvisningarna.)

⁴ Senaste lydelse 1974: 777.

⁵ Senaste lydelse 1971: 814.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

*1 mom.*⁶ Gör sjöman, som har att erlagga sjömansskatt enligt 7 §, sannolikt att han året efter beskattningsåret vid taxering enligt lagen om statlig inkomstskatt skulle kunna påräkna avdrag för

- a) underskott å egen eller makes förvärvskälla,
- b) utbetalning av periodiskt understöd,

c) avgift för sådan pensionsförsäkring, som avses i 46 § 2 mom. första stycket 6) kommunalskattelagen (1928: 370),

d) sådant underhåll av icke hemmavarande barn, som avses i 46 § 2 mom. första stycket 4) kommunalskattelagen, eller

- e) nedsatt skatteförmåga

må genom beslut om jämkning föreskrivas, att den eljest beskattningsbara inkomsten skall minskas med belopp motsvarande vad av sådant avdrag kan antagas icke bliva utnyttjat vid nu nämnd taxering.

Jämkning i fall som avses vid a)–d) må dock endast medgivas, om den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten därigenom nedsättes med minst 600 kronor.

Jämkning i fall som avses vid a)–d) må dock endast medgivas, om den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten därigenom nedsättes med minst 600 kronor. *I fall som avses vid a) skall minskning av inkomsten inte ske vid bestämmande av skatt enligt tabell FT eller NT.*

⁶ Senaste lydelse 1978: 916.

*Nuvarande lydelse***Tabeller för beräkning av sjömansskatt⁴****Fjärrfart****Tabell F kolumn 1**

(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 770– 1 800	12,40	+32,0 %
1 800– 2 400	22	+32,5 %
2 400– 3 000	217	+34,0 %
3 000– 3 600	421	+38,0 %
3 600– 4 200	649	+42,0 %
4 200– 4 800	901	+48,5 %
4 800– 5 400	1 192	+51,5 %
5 400– 6 000	1 501	+56,5 %
6 000– 6 600	1 840	+61,5 %
6 600– 7 200	2 209	+68,0 %
7 200– 7 800	2 617	+72,5 %
7 800– 8 400	3 052	+74,5 %
8 400– 9 000	3 499	+76,0 %
9 000– 9 600	3 955	+77,0 %
9 600– 10 000	4 417	+81,0 %
10 000– 14 400	4 741	+80,0 %
14 400–	8 261	+85,0 %

Tabell F kolumn 2–3

(Gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 250– 2 400	11,25	+32,5 %
2 400– 3 000	60	+34,5 %
3 000– 3 600	267	+37,5 %
3 600– 4 200	492	+42,0 %
4 200– 4 800	744	+48,0 %
4 800– 5 400	1 032	+52,0 %
5 400– 6 000	1 344	+56,0 %
6 000– 6 600	1 680	+61,5 %
6 600– 7 200	2 049	+67,5 %
7 200– 7 800	2 454	+72,5 %
7 800– 8 400	2 889	+75,0 %
8 400– 9 000	3 339	+76,0 %
9 000– 9 600	3 795	+76,5 %
9 600– 10 000	4 254	+81,0 %
10 000– 14 400	4 578	+80,0 %
14 400–	8 098	+85,0 %

⁴ Senaste lydelse 1979: 1160

*Nuvarande lydelse***Tabell F kolumn 4**

(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 420– 3 000	11,70	+33,5 %
3 000– 3 600	206	+37,0 %
3 600– 4 200	428	+40,5 %
4 200– 4 800	671	+46,5 %
4 800– 5 400	950	+50,5 %
5 400– 6 000	1 253	+55,0 %
6 000– 6 600	1 583	+60,5 %
6 600– 7 200	1 946	+65,5 %
7 200– 7 800	2 339	+71,5 %
7 800– 8 400	2 768	+74,0 %
8 400– 9 000	3 212	+76,0 %
9 000– 9 600	3 668	+76,0 %
9 600– 10 000	4 124	+80,0 %
10 000– 14 600	4 444	+80,0 %
14 600–	8 124	+85,0 %

Tabell F kolumn U

(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 850– 2 400	10,00	+ 8,0 %
2 400– 3 000	54	+31,0 %
3 000– 3 600	240	+34,0 %
3 600– 4 200	444	+37,5 %
4 200– 4 800	669	+43,5 %
4 800– 5 400	930	+46,5 %
5 400– 6 000	1 209	+50,5 %
6 000– 6 600	1 512	+55,0 %
6 600– 7 200	1 842	+61,0 %
7 200– 7 800	2 208	+65,5 %
7 800– 8 400	2 601	+67,0 %
8 400– 9 000	3 003	+68,5 %
9 000– 9 600	3 414	+69,0 %
9 600– 10 000	3 828	+73,0 %
10 000– 14 400	4 120	+72,0 %
14 400–	7 288	+76,5 %

*Nuvarande lydelse***Närfart****Tabell N kolumn 1**

(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
850— 1 200	11,00	+30,0 %
1 200— 1 800	116	+31,0 %
1 800— 2 400	302	+32,5 %
2 400— 3 000	497	+35,0 %
3 000— 3 600	707	+39,0 %
3 600— 4 200	941	+44,0 %
4 200— 4 800	1 205	+49,0 %
4 800— 5 400	1 499	+53,0 %
5 400— 6 000	1 817	+58,0 %
6 000— 6 600	2 165	+63,5 %
6 600— 7 200	2 546	+69,5 %
7 200— 7 800	2 963	+72,5 %
7 800— 8 400	3 398	+75,5 %
8 400— 9 000	3 851	+76,0 %
9 000— 9 600	4 307	+78,5 %
9 600— 10 000	4 778	+80,5 %
10 000— 14 200	5 100	+80,0 %
14 200—	8 460	+85,0 %

Tabell N kolumn 2—3

(Gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 370— 1 800	11,70	+31,0 %
1 800— 2 400	145	+32,5 %
2 400— 3 000	340	+35,0 %
3 000— 3 600	550	+39,0 %
3 600— 4 200	784	+44,0 %
4 200— 4 800	1 048	+49,0 %
4 800— 5 400	1 342	+52,5 %
5 400— 6 000	1 657	+58,0 %
6 000— 6 600	2 005	+63,0 %
6 600— 7 200	2 383	+69,5 %
7 200— 7 800	2 800	+72,5 %
7 800— 8 400	3 235	+75,5 %
8 400— 9 000	3 688	+76,0 %
9 000— 9 600	4 144	+78,5 %
9 600— 10 000	4 615	+80,5 %
10 000— 14 200	4 937	+80,0 %
14 200—	8 297	+85,0 %

*Nuvarande lydelse***Tabell N kolumn 4**

(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 530– 1 800	11,00	+30,0 %
1 800– 2 400	92	+32,0 %
2 400– 3 000	284	+34,5 %
3 000– 3 600	491	+38,0 %
3 600– 4 200	719	+41,5 %
4 200– 4 800	968	+48,5 %
4 800– 5 400	1 259	+51,5 %
5 400– 6 000	1 568	+56,5 %
6 000– 6 600	1 907	+61,0 %
6 600– 7 200	2 273	+68,0 %
7 200– 7 800	2 681	+72,0 %
7 800– 8 400	3 113	+75,0 %
8 400– 9 000	3 563	+76,0 %
9 000– 9 600	4 019	+76,5 %
9 600– 10 000	4 478	+81,0 %
10 000– 14 400	4 802	+80,0 %
14 400–	8 322	+85,0 %

Tabell N kolumn U

(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
870– 1 200	10,95	+18,5 %
1 200– 1 800	72	+19,0 %
1 800– 2 400	186	+20,0 %
2 400– 3 000	306	+31,5 %
3 000– 3 600	495	+35,0 %
3 600– 4 200	705	+39,5 %
4 200– 4 800	942	+44,0 %
4 800– 5 400	1 206	+47,5 %
5 400– 6 000	1 491	+52,0 %
6 000– 6 600	1 803	+57,0 %
6 600– 7 200	2 145	+62,5 %
7 200– 7 800	2 520	+65,5 %
7 800– 8 400	2 913	+68,0 %
8 400– 9 000	3 321	+68,0 %
9 000– 9 600	3 729	+70,5 %
9 600– 10 000	4 152	+73,0 %
10 000– 14 200	4 444	+72,0 %
14 200–	7 468	+76,5 %

Föreslagen lydelse

Tabeller för beräkning av sjömansskatt

Fjärrfart

Tabell F kolumn 1

(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 310– 3 600	10,30	+33,0 %
3 600– 4 200	436	+34,0 %
4 200– 4 800	640	+37,0 %
4 800– 5 400	862	+42,0 %
5 400– 6 000	1 114	+50,0 %
6 000– 7 200	1 414	+53,0 %
7 200– 7 800	2 050	+56,0 %
7 800– 8 400	2 386	+58,5 %
8 400– 9 000	2 737	+61,5 %
9 000– 10 200	3 106	+65,0 %
10 200– 11 400	3 886	+67,0 %
11 400– 12 000	4 690	+68,5 %
12 000– 15 600	5 101	+69,0 %
15 600– 18 000	7 585	+70,0 %
18 000–	9 265	+73,0 %

Tabell F kolumn 2–3

(Gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 770– 3 600	12,10	+33,0 %
3 600– 4 200	286	+34,0 %
4 200– 4 800	490	+37,0 %
4 800– 5 400	712	+42,0 %
5 400– 6 000	964	+50,0 %
6 000– 7 200	1 264	+53,0 %
7 200– 7 800	1 900	+56,0 %
7 800– 8 400	2 236	+58,5 %
8 400– 9 000	2 587	+61,5 %
9 000– 10 200	2 956	+65,0 %
10 200– 11 400	3 736	+67,0 %
11 400– 12 000	4 540	+68,5 %
12 000– 15 600	4 951	+69,0 %
15 600– 18 000	7 435	+70,0 %
18 000–	9 115	+73,0 %

*Föreslagen lydelse***Tabell F kolumn 4**
(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 930— 4 200	9,90	+33,0 %
4 200— 4 800	429	+36,0 %
4 800— 5 400	645	+40,0 %
5 400— 6 000	885	+48,5 %
6 000— 7 200	1 176	+53,0 %
7 200— 7 800	1 812	+54,5 %
7 800— 8 400	2 139	+58,0 %
8 400— 9 000	2 487	+60,5 %
9 000— 9 600	2 850	+64,5 %
9 600— 10 200	3 237	+65,0 %
10 200— 11 600	3 627	+67,0 %
11 600— 12 200	4 565	+68,0 %
12 200— 15 800	4 973	+69,0 %
15 800— 18 200	7 457	+70,0 %
18 200—	9 137	+73,0 %

Tabell F kolumn U
(Utländsk sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
2 370— 2 400	9,85	+10,5 %
2 400— 3 000	13	+11,0 %
3 000— 3 600	79	+29,5 %
3 600— 4 200	256	+30,5 %
4 200— 4 800	439	+33,5 %
4 800— 5 400	640	+38,0 %
5 400— 6 000	868	+45,0 %
6 000— 6 600	1 138	+47,5 %
6 600— 7 200	1 423	+48,0 %
7 200— 7 800	1 711	+50,0 %
7 800— 8 400	2 011	+52,5 %
8 400— 9 000	2 326	+55,5 %
9 000— 9 600	2 659	+59,0 %
9 600— 10 200	3 013	+60,5 %
10 200— 11 400	3 376	+62,0 %
11 400— 12 000	4 120	+64,5 %
12 000— 13 800	4 507	+66,5 %
13 800— 15 600	5 704	+68,5 %
15 600— 18 000	6 937	+70,0 %
18 000— 27 200	8 617	+73,0 %
27 200—	15 333	+74,5 %

Föreslagen lydelse
Tabell FT kolumn 1-3

(Ogift sjöman utan barn samt gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
9 000- 9 600	0	+ 0,5 %
9 600- 11 400	3	+ 2,0 %
11 400- 12 000	39	+ 3,0 %
12 000- 13 800	57	+ 5,0 %
13 800- 15 600	147	+ 7,0 %
15 600- 27 200	273	+ 8,0 %
27 200-	1 201	+ 10,0 %

Tabell FT kolumn 4

(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
9 600- 11 600	0	+ 2,0 %
11 600- 12 200	40	+ 3,0 %
12 200- 14 000	58	+ 5,0 %
14 000- 15 800	148	+ 7,0 %
15 800- 27 400	274	+ 8,0 %
27 400-	1 202	+ 10,0 %

*Föreslagen lydelse***Närfart****Tabell N kolumn 1**

(Ogift sjöman utan barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 050— 1 800	11,00	+32,0 %
1 800— 3 600	251	+33,0 %
3 600— 4 200	845	+35,0 %
4 200— 4 800	1 055	+38,5 %
4 800— 5 400	1 286	+46,0 %
5 400— 6 000	1 562	+51,5 %
6 000— 6 600	1 871	+53,0 %
6 600— 7 200	2 189	+54,0 %
7 200— 7 800	2 513	+57,0 %
7 800— 8 400	2 855	+59,5 %
8 400— 9 000	3 12	+63,5 %
9 000— 9 600	3 593	+65,0 %
9 600— 11 000	3 983	+66,5 %
11 000— 11 800	4 914	+68,0 %
11 800— 15 400	5 458	+69,0 %
15 400— 17 800	7 942	+70,0 %
17 800—	9 622	+73,0 %

Tabell N kolumn 2—3

(Gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 520— 1 800	11,40	+32,0 %
1 800— 3 600	101	+33,0 %
3 600— 4 200	695	+35,0 %
4 200— 4 800	905	+38,5 %
4 800— 5 400	1 136	+46,0 %
5 400— 6 000	1 412	+51,5 %
6 000— 6 600	1 721	+53,0 %
6 600— 7 200	2 039	+54,0 %
7 200— 7 800	2 363	+57,0 %
7 800— 8 400	2 705	+59,5 %
8 400— 9 000	3 062	+63,5 %
9 000— 9 600	3 443	+65,0 %
9 600— 11 000	3 833	+66,5 %
11 000— 11 800	4 764	+68,0 %
11 800— 15 400	5 308	+69,0 %
15 400— 17 800	7 792	+70,0 %
17 800—	9 472	+73,0 %

Föreslagen lydelse

Tabell N kolumn 4

(Ogift sjiöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 680– 1 800	9,60	+32,0 %
1 800– 2 400	48	+32,5 %
2 400– 3 600	243	+33,0 %
3 600– 4 200	639	+34,0 %
4 200– 4 800	843	+37,5 %
4 800– 5 400	1 068	+43,5 %
5 400– 6 000	1 329	+50,5 %
6 000– 6 600	1 632	+53,0 %
6 600– 7 200	1 950	+53,5 %
7 200– 7 800	2 271	+56,0 %
7 800– 8 400	2 607	+59,0 %
8 400– 9 000	2 961	+62,0 %
9 000– 10 000	3 333	+65,0 %
10 000– 11 200	3 983	+67,0 %
11 200– 11 800	4 787	+68,0 %
11 800– 15 600	5 195	+69,0 %
15 600– 18 000	7 817	+70,0 %
18 000–	9 497	+73,0 %

Tabell N kolumn U

(Utländsk sjiöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
1 070– 1 200	11,75	+22,5 %
1 200– 1 800	41	+22,0 %
1 800– 2 400	173	+23,0 %
2 400– 3 000	311	+22,5 %
3 000– 3 600	446	+30,0 %
3 600– 4 200	626	+31,5 %
4 200– 4 800	815	+34,5 %
4 800– 5 400	1 022	+41,5 %
5 400– 6 000	1 271	+46,0 %
6 000– 6 600	1 547	+48,0 %
6 600– 7 200	1 835	+49,0 %
7 200– 7 800	2 129	+51,0 %
7 800– 8 400	2 435	+53,5 %
8 400– 9 000	2 756	+57,0 %
9 000– 9 600	3 098	+59,5 %
9 600– 11 000	3 455	+62,0 %
11 000– 11 800	4 323	+63,5 %
11 800– 13 600	4 831	+67,0 %
13 600– 15 400	6 037	+68,0 %
15 400– 17 800	7 261	+70,5 %
17 800– 27 000	8 953	+73,0 %
27 000–	15 669	+74,5 %

*Föreslagen lydelse***Tabell NT kolumn 1-3**

(Ogift sjöman utan barn samt gift sjöman)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
9 000- 9 600	0	+ 1,0 %
9 600-11 000	6	+ 2,0 %
11 000-11 800	34	+ 3,5 %
11 800-13 600	62	+ 5,0 %
13 600-15 400	152	+ 7,0 %
15 400-27 000	278	+ 8,0 %
27 000-	1 206	+10,0 %

Tabell NT kolumn 4

(Ogift sjöman med barn)

Beskattningsbar månadsinkomst, kr.	Skatt på inkomst vid skiktets nedre gräns, kr.	Skatt på inkomst utöver skiktets nedre gräns
9 000- 9 600	0	+ 0,5 %
9 600-11 200	3	+ 2,0 %
11 200-11 800	35	+ 3,0 %
11 800-13 600	53	+ 5,0 %
13 600-15 600	143	+ 7,0 %
15 600-27 000	283	+ 8,0 %
27 000-	1 195	+10,0 %

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1983. Äldre lydelse gäller beträffande sjömansskatt som har erlagts eller skulle ha erlagts före ikraftträdandet.

6 Förslag till

Lag om ändring i kommunalskattelagen (1928: 370)

Härigenom föreskrivs att 33 § 2 mom., 46 § 2 mom., 65 §, punkt 9 av anvisningarna till 29 §, punkt 6 av anvisningarna till 41 § samt punkt 5 av anvisningarna till 46 § kommunalskattelagen (1928: 370) skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

2 mom.¹ Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst, skall anses *hava* haft utgifter, *som i 1 mom. sägs*, till ett belopp av minst 100 kronor. Överstiger summan av de utgifter, för vilka avdrag må ske, 100 kronor, skall avdraget, därest nämnda summa icke utgör helt hundratal kronor, avrundas uppåt till det hela hundratal kronor, som är närmast högre än summan av utgifterna.

Vad i första stycket sägs skall icke gälla, om summan av utgifterna uppgår till eller överstiger summan av intäkterna, *ej* heller i den mån avdraget genom tillämpning av nämnda stycke skulle komma att överstiga summan av intäkterna.

(Se vidare anvisningarna.)

Föreslagen lydelse

33 §

2 mom. Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst *i form av kontant lön eller sådan annan ersättning, som enligt 11 kap. 2 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring skall anses som inkomst av anställning*, skall utöver kostnader som avses i punkterna 3 och 4 av anvisningarna anses ha haft utgifter till ett belopp av minst 1000 kronor. Avdraget får dock inte överstiga fem procent av intäkten avrundat till närmast högre hundratal kronor.

Skattskyldig, som haft intäkt av tjänst, i annat fall än som avses i första stycket, skall anses ha haft utgifter som avses i 1 mom. till ett belopp av minst 100 kronor.

Vad i första och andra styckena sägs skall *inte* gälla, om summan av utgifterna uppgår till eller överstiger summan av intäkterna, *och inte* heller i den mån avdraget genom tillämpning av nämnda stycken skulle komma att överstiga summan av intäkterna.

(Se vidare anvisningarna.)

46 §

2 mom.² I hemortskommunen får skattskyldig, som varit bosatt här i riket under hela beskattningsåret, dessutom göra avdrag:

1) för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla, i den utsträckning som framgår av punkt 5 av anvisningarna;

¹ Senaste lydelse 1955: 122.

² Senaste lydelse 1981: 1202.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2) för påförda egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter som inte får dras av från inkomsten av särskild förvärvskälla:

3) för premier och andra avgifter, som skattskyldig erlagt för försäkringar av följande slag, vilka ägs av honom själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn, nämligen kapitalförsäkring, till den del avdrag för premien ej medges enligt punkt 2 av anvisningarna till 22 § eller punkt 9 av anvisningarna till 29 §, arbetslöshetsförsäkring, om avdrag ej medges enligt nyssnämnda lagrum eller punkt 6 av anvisningarna till 33 §, samt sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring, därunder inbegripen avgift till sjukkasse för begravningshjälp, som ej avses i 33 § och som ej utgör sjukförsäkring enligt 2-4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring;

4) för belopp som den skattskyldige enligt vid självdeklarationen fogat intyg eller annat skriftligt bevis under beskattningsåret har betalat för eller tillgodoräknats som underhåll av icke hemmavarande barn intill dess barnet fyllt 18 år eller intill dess det fyllt 21 år om det genomgår grundskola, gymnasieskola eller därmed jämförlig grundutbildning, dock högst med 3 000 kronor för varje barn;

6) för avgift som den skattskyldige har betalat under beskattningsåret för annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, som ägs av arbetsgivare, om försäkringen ägs av den skattskyldige.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig att betala sjömansskatt, medges avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring och underhållsbidrag, som anges i första stycket 4) och 6), endast i den mån hänsyn inte tagits till understödet, avgiften eller underhållsbidraget vid beräkningen av sjömansskatt.

Om skattskyldig varit bosatt här i riket endast under en del av beskattningsåret, medges avdrag som nu sagts bara i den mån det belöper på nämnda tid.

Avdrag för premier och andra avgifter som avses i första stycket 3) medges inte med högre belopp än 250 kronor. Har skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, medges dock sådant avdrag för dem båda gemensamt med högst 500 kronor. Avdrag, som nu sagts, med högst 500 kronor medges vidare om skattskyldig under beskatt-

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

*ningsåret varit ogift – varmed jäm-
ställs änka, änklings eller fränskild
– och haft hemmavarande barn
under 18 år.*

Avdrag för avgift som avses i första stycket 6) får inte överstiga den skattskyldiges A-inkomst för antingen beskattningsåret eller året närmast dessförrinnan och beräknas med hänsyn till storleken av sådan inkomst. I fråga om sådan A-inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse eller som hänför sig till anställning, om den skattskyldige helt saknar pensionsrätt i anställning och inte är anställd i aktiebolag eller ekonomisk förening vari han har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 c femte stycket av anvisningarna till 29 §, får avdraget uppgå till sammanlagt högst 35 procent av inkomsten till den del den inte överstiger tjugo gånger det basbelopp som enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring bestämts för året närmast före taxeringsåret samt högst 25 procent av den del av inkomsten som överstiger tjugo men inte trettio gånger nämnda basbelopp. I fråga om övrig A-inkomst får avdraget uppgå till högst 10 procent av inkomsten till den del den tillsammans med A-inkomst enligt föregående mening inte överstiger tjugo gånger nämnda basbelopp. I stället för vad som angivits i andra och tredje meningarna av detta stycke får avdraget beräknas till högst ett belopp motsvarande angivet basbelopp jämte 30 procent av inkomst som hänför sig till jordbruksfastighet eller rörelse intill en sammanlagd A-inkomst motsvarande tre gånger samma basbelopp. Avdraget beräknas i sin helhet antingen på inkomst som skall tas upp till beskattning under beskattningsåret eller på inkomst året närmast dessförrinnan. Med A-inkomst avses inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt är att anse som A-inkomst. Till A-inkomst räknas även inkomst ombord enligt lagen (1958:295) om sjömansskatt samt enligt 1 § 2 mom. nämnda lag skattepliktig dagpenning.

Om särskilda skäl föreligger får riksskatteverket efter ansökan besluta att avdrag för avgift för pensionsförsäkring får medges med högre belopp än som följer av bestämmelserna i föregående stycke. Därvid skall dock följande gälla. För skattskyldig, som redovisar inkomst som är att anse som A-inkomst endast av tjänst men som i huvudsak saknar pensionsrätt i anställning, får avdrag medges högst med belopp, beräknat som för inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse på det sätt som föreskrivits i föregående stycke. Har sådan skattskyldig erhållit särskild ersättning i samband med att anställning upphört och har han ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får dock avdrag medges med högre belopp. Avdrag som avses i de två närmast föregående meningarna får dock inte beräknas för inkomst som härrör från aktiebolag eller ekonomisk förening vari den skattskyldige har sådant bestämmande inflytande som avses i punkt 2 c femte stycket av anvisningarna till 29 §. Har skattskyldig, som – själv eller genom förmedling av juridisk person – drivit jordbruk, skogsbruk eller rörelse, upphört med driften i förvärvskällan och har han under verksamhetstiden ej skaffat sig ett betryggande pensionsskydd, får avdrag beräknas även på sådan inkomst som enligt 9 § 3 mom. andra stycket lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt är att anse som B-inkomst. Avdraget får i detta fall beräknas med beaktande av det antal år den skattskyldige drivit jordbruket, skogsbruket eller rörelsen dock högst för tio år. Hänsyn

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

skall vid bedömningen av avdragets storlek tas till den skattskyldiges övriga pensionsskydd och andra möjligheter till avdrag för avgift som avses i första stycket 6). Avdraget får dock inte överstiga ett belopp som för varje år som driften pågått motsvarar tio gånger det basbelopp som enligt lagen om allmän försäkring bestämts för det år driften i förvärvskällan upphört och ej heller summan av de belopp som under beskattningsåret redovisats som nettointäkt av förvärvskällan och sådan inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet som är att hänföra till vinst med anledning av överlåtelse av förvärvskällan. Har riksskatteverket enligt punkt 1 tredje stycket av anvisningarna till 31 § medgivit att dödsbo tar pensionsförsäkring, anger riksskatteverket det högsta belopp varmed avdrag för avgift för försäkringen får medges. Härvid iaktas i tillämpliga delar bestämmelserna i detta stycke om avdrag för skattskyldig som upphört med driften i en förvärvskälla. Mot beslut av riksskatteverket i fråga som avses i detta stycke får talan inte föras.

Har skattskyldig erlagt avgift som avses i första stycket 6) men har avdrag för avgiften helt eller delvis inte kunnat utnyttjas enligt bestämmelserna i *femte* stycket, medges avdrag för ej utnyttjat belopp vid taxering för det påföljande beskattningsåret. Sådant avdrag medges dock inte med belopp som tillsammans med erlagd avgift sistnämnda är överstiger vad som anges i *femte* stycket.

Har skattskyldig erlagt avgift som avses i första stycket 6) men har avdrag för avgiften helt eller delvis inte kunnat utnyttjas enligt bestämmelserna i *fjärde* stycket, medges avdrag för ej utnyttjat belopp vid taxering för det påföljande beskattningsåret. Sådant avdrag medges dock inte med belopp som tillsammans med erlagd avgift sistnämnda är överstiger vad som anges i *fjärde* stycket.

Oavsett föreskrifterna i de föregående styckena medges avdrag för avgift som avses i första stycket 6) i hemortskommunen inte med högre belopp än skillnaden mellan sammanlagda beloppet av inkomster från förvärvskällor, som är skattepliktiga i kommunen, och övriga avdrag enligt denna paragraf. Kan avdrag för avgift som avses i första stycket 6) inte utnyttjas i hemortskommunen, medges avdrag för återstoden i annan kommun med belopp intill den där redovisade inkomsten, i förekommande fall efter andra avdrag enligt denna paragraf som medges vid taxeringen i kommunen. Avdrag, som på grund av vad nu sagts inte kunnat utnyttjas vid taxeringen för det beskattningsår då avgiften betalades, får utnyttjas senast vid taxering för sjätte beskattningsåret efter betalningsåret. Inte heller i sistnämnda fall får avdraget överstiga vad som återstår sedan övriga avdrag enligt denna paragraf gjorts.

65 §³

Fråga, huruvida skattskyldig haft barn eller icke eller om barn är att räkna såsom hemmavarande eller icke, liksom ock fråga om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före

Fråga, huruvida skattskyldig haft barn eller icke eller om barn är att räkna såsom hemmavarande eller icke, liksom ock fråga om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före

³ Senaste lydelse 1971: 894

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

taxeringsåret. Med barn avses jämväl styvbarn och fosterbarn. Barn, som bor hos sina föräldrar, ska", såvitt avser föräldrarnas rätt till avdrag enligt 46 § 2 mom. första stycket vid 3) och 46 § 3 mom., anses som hemmavarande endast hos den ena av dem.

taxeringsåret. Med barn avses jämväl styvbarn och fosterbarn. Barn, som bor hos sina föräldrar, skall, såvitt avser föräldrarnas rätt till avdrag enligt 46 § 3 mom., anses som hemmavarande endast hos den ena av dem.

I fråga om skattskyldig, som ingått äktenskap under beskattningsåret, skola de bestämmelser som avse gift skattskyldig, om ej annat följer av vad som stadgas i sista stycket, äga tillämpning först vid taxering för det därpå följande beskattningsåret.

Bestämmelser som avse gift skattskyldig skola i fråga om makar, som levt tillsammans, tillämpas jämväl under det beskattningsår, varunder make avlidit. Skattskyldig vars make avlidit före den 1 juli året näst före taxeringsåret är dock berättigad till avdrag enligt 46 § 3 mom. fjärde stycket.

Har eljest under beskattningsåret ändring inträtt i förhållande, som har betydelse för tillämpning av bestämmelserna angående taxering av gift skattskyldig, skall det förhållande, som rått under större delen av beskattningsåret, vara bestämmande för taxeringen.

Bestämmelser i denna lag om gift skattskyldig skola äga tillämpning jämväl i fråga om dem som, utan att vara gifta, leva tillsammans, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt hava eller hava haft barn.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 29 §

9.⁴ Såsom speciella för rörelse utgående skatter eller avgifter till det allmänna må nämnas vissa tillverkningsskatter, stämpelavgifter, tull- och hamnumgälder m. m. dyl. Däremot får svenska allmänna skatter inte dras av (se 20 §).

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utövare av viss rörelse, utgör avdragsgill omkostnad i rörelsen. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för

Premie för grupplivförsäkring, som tecknats av fysisk person i hans egenskap av utövare av viss rörelse, utgör avdragsgill omkostnad i rörelsen. Om den ersättning, som kan komma att utfalla på grund av försäkringen, utgår efter förmånligare grunder än vad som gäller enligt grupplivförsäkring för befattningshavare i statens tjänst, skall dock endast den del av premien som kan anses motsvara förmåner enligt grupplivförsäkring för

⁴ Senaste lydelse 1981: 1150.

Nuvarande lydelse

nämnda befattningshavare räknas som omkostnad i rörelsen. *För den del av premien som i enlighet härmed inte utgör omkostnad i rörelsen erhålls allmänt avdrag under de förutsättningar som anges i 46 § 2 mom.*

Föreslagen lydelse

nämnda befattningshavare räknas som omkostnad i rörelsen.

Avdrag medges för kostnader för egen hälsovård i den mån förmån av fri sådan vård för anställd är skattefri enligt 32 § 3 mom. tredje stycket.

Bestämmelserna i punkt 6 av anvisningarna till 33 § om avdrag för avgift till erkänd arbetslöshetskassa gäller också beträffande inkomst av rörelse.

Bestämmelserna i punkt 4 av anvisningarna till 33 § om avdrag för kostnader för resor till och från arbetsplatsen gäller också beträffande inkomst av rörelse.

till 41 §

6.⁵ Fysisk person, som skall efterbeskattas enligt 9 § lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst, får vid efterbeskattningen göra avdrag för avgift för pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 46 § 2 mom. utan hinder av att avgiften betalas efter utgången av det beskattningsår som efterbeskattningen avser. Detta gäller dock endast vid efterbeskattning av sådan realisationsvinst som har uppkommit vid avyttring av jordbruksfastighet eller fastighet som använts i den skattskyldiges rörelse. Avdraget får inte överstiga det belopp som skall efterbeskattas. En förutsättning för avdrag är att avgiften inte betalas senare än inom tre månader från den dag då framställningen om efterbeskattning delgavs den skattskyldige. Har han före utgången av nämnda tid skriftligen ansökt om medgivande enligt 46 § 2 mom. sjätte stycket får dock betalning av avgiften göras inom tre månader från dagen för riksskatteverkets beslut med anledning av ansökningen.

6. Fysisk person, som skall efterbeskattas enligt 9 § lagen (1978:970) om uppskov med beskattning av realisationsvinst, får vid efterbeskattningen göra avdrag för avgift för pensionsförsäkring enligt bestämmelserna i 46 § 2 mom. utan hinder av att avgiften betalas efter utgången av det beskattningsår som efterbeskattningen avser. Detta gäller dock endast vid efterbeskattning av sådan realisationsvinst som har uppkommit vid avyttring av jordbruksfastighet eller fastighet som använts i den skattskyldiges rörelse. Avdraget får inte överstiga det belopp som skall efterbeskattas. En förutsättning för avdrag är att avgiften inte betalas senare än inom tre månader från den dag då framställningen om efterbeskattning delgavs den skattskyldige. Har han före utgången av nämnda tid skriftligen ansökt om medgivande enligt 46 § 2 mom. femte stycket får dock betalning av avgiften göras inom tre månader från dagen för riksskatteverkets beslut med anledning av ansökningen.

Har en skattskyldig med stöd av första stycket erhållit avdrag för avgift för pensionsförsäkring för det beskattningsår som efterbeskattningen avser får avdrag för avgiften inte göras vid taxeringen för annat beskattningsår.

⁵ Senaste lydelse 1980: 71.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

till 46 §

5.⁶ Förutsättning för allmänt avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning enligt denna punkt är att understödet inte utgått till mottagare i givarens hushåll eller, om understödet inte utgjort skadestånd, till mottagare under 18 år eller till mottagare vars utbildning inte är avslutad.

Avdrag medges med utgivet belopp för periodiska utbetalningar till make eller förutvarande make sedan underhållsskyldigheten dem emellan reglerats;

till tidigare anställd;

som utgör skadestånd, dock vid personskada endast med belopp som för mottagaren utgör ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur eller för förlorat underhåll;

som utgör livränta eller därmed jämförligt vederlag vid förvärv av egendom genom köp, byte eller därmed jämförligt fång;

på grund av föreskrift i testamente;

från juridisk person.

För annat periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning medges avdrag med högst 5 000 kronor. Utger skattskyldig sådana understöd till mer än en person med belopp som sammanlagt överstiger 5 000 kronor, skall avdraget fördelas mellan dessa understöd på sätt den skattskyldige önskar.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982 och tillämpas första gången i fråga om 1984 års taxering.

Beträffande periodiska utbetalningar som utgår på grund av bindande förpliktelser, som uppkommit före den 9 november 1973, skall de bestämmelser som gällde före den 1 januari 1974 alltså tillämpas.

⁶ Senaste lydelse 1980: 1062.

7 Förslag till

Lag om ändring i uppbördslagen (1953: 272)

Härigenom föreskrivs att 4 § 3 mom., 25 § samt 27 § 1 mom. uppbördslagen (1953: 272)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

3 mom.² Skattetabellerna skall ange den preliminära skatten under förutsättning att statlig inkomstskatt beräknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som har bestämts för inkomståret samt att kommunal inkomstskatt beräknas för skattekröna och skatteöre till vissa i hela krontal bestämda belopp, som regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje inkomstår.

3 mom. Skattetabellerna skall ange den preliminära skatten under förutsättning att kommunal inkomstskatt beräknas för skattekröna och skatteöre till vissa i hela krontal bestämda belopp, som regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer fastställer för varje inkomstår.

Regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer får dock beträffande Stockholm, Göteborg eller Malmö, efter framställning av vederbörande kommun, upprätta särskild tabell för inom kommunen skattskyldiga, avseende en skattesats för kommunalt ändamål i femtiotal ören, samt meddela de närmare föreskrifter, som kan behövas för tillämpning av tabellen. Den merkostnad, som kan uppkomma för upprättandet av sådan tabell, skall betalas av vederbörande kommun.

25 §³

Vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering skall iakttas:

att egenavgifter uträknas med ledning av bestämmelserna i lagen (1981: 691) om socialavgifter;

att egenavgifter uträknas med ledning av bestämmelserna i lagen (1981: 691) om socialavgifter samt

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947: 576) om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att kommunal inkomstskatt uträknas med ledning av den skattesats, som för inkomståret gäller i beskattningsorten; dock får regeringen eller den

¹ Lagen omtryckt 1972: 75.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1974: 771.

² Senaste lydelse 1979: 1159.

³ Senaste lydelse 1981: 1156.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

myndighet regeringen bestämmer, om det föreligger särskilda omständigheter, förordna att utdebitering i hemortskommunen får läggas till grund vid debitering av preliminär B-skatt för fysisk person eller dödsbo även om beskattningsorten är en annan.

27 §

1 mom.⁴ Vid debitering av slutlig skatt skall iakttas:

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som har fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot den slutliga skatten:

att kommunal inkomstskatt uträknas med ledning av den skattesats som för inkomståret gäller i beskattningsorten;

att kommunal inkomstskatt uträknas i en post, varvid skattebeloppet vid öretal över 50 avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt krontal;

att skogsvårdsavgift uträknas enligt bestämmelserna i 1 § lagen (1946:324) om skogsvårdsavgift;

att kommunal inkomstskatt debiteras med belopp som har uträknats av lokal skattemyndighet i det fogderi där beskattningsorten är belägen;

att egenavgifter debiteras med ledning av bestämmelserna i lagen (1981:691) om socialavgifter och på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan, varvid öretal bortfaller; samt

att i 1 § nämnd annuitet eller, om skattskyldig har att erlagga flera annuiteter, summan av dessa påförs i helt antal kronor, varvid öretal bortfaller.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982 och tillämpas första gången i fråga om debitering av preliminär skatt för år 1983 och slutlig skatt på grund av 1984 års taxering.

⁴ Senaste lydelse 1981:1156

8 Förslag till

Lag om allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Arbetsgivare skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som gäller för arbetsgivaravgift till folkpensioneringen enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

2 § Försäkrad som avses i 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som enligt nämnda lag gäller för egenavgift till folkpensioneringen.

3 § Allmän löneavgift utgår med två procent av avgiftsunderlaget och tillfaller staten.

I fråga om sjömän skall allmän löneavgift beräknas efter den lägre procentsats som regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer årligen fastställer. Procentsatsen skall sättas ned enligt de grunder som anges i 2 kap. 2 § andra stycket lagen (1981:691) om socialavgifter.

4 § I fråga om allmän löneavgift gäller bestämmelserna i 5 kap. lagen (1981:691) om socialavgifter samt vad som i nedan angivna författningar är föreskrivet i fråga om avgifter enligt nämnda lag:

1. kommunalskattelagen (1928:370)
2. taxeringslagen (1956:623)
3. skattebrottslagen (1971:69)
4. lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m. m.
5. lagen (1978:401) om exportkreditstöd
6. lagen (1979:610) om allmän investeringsreserv
7. lagen (1979:611) om upphovsmannakonto
8. lagen (1980:953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning
9. lagen (1980:954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m. m.
10. lagen (1982:2) om uppfinnarkonto.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982 och tillämpas på ersättningar enligt 1 § som har utgetts efter utgången av år 1982 samt på inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 11 kap. 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring och som skall tas upp till beskattning vid 1984 och senare års taxeringar. Inkomst som hänförs till tiden före den 1 januari 1983 skall dock inte beaktas. Omfattar beskattningsår tid såväl före som efter utgången av år 1982, skall så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden före den 1 januari 1983 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller före utgången av år 1982 och hela beskattningsåret.

9 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 § lagen (1981:691) om socialavgifter skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

1 kap.
1 §¹

I denna lag ges bestämmelser om avgifter för finansiering av den allmänna försäkringen och vissa andra sociala ändamål.

Att denna lag tillämpas även i fråga om allmän löneavgift framgår av lagen (1982:000) om allmän löneavgift.

Om nedsättning av socialavgifter som regionalpolitiskt stöd finns särskilda bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982.

¹ Lydelse enligt prop. 1981/82:113.

Motionerna

Motioner väckta med anledning av proposition 1981/82:197

1981/82:2524 av Rune Torwald (c)

I motionen hemställs att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande oskiftade dödsboms möjlighet att utnyttja de underskottsavdrag vid inkomsttaxeringen, vilka den avlidne företagaren eljest kunnat tillgodogöra sig.

1981/82:2527 av förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)

I motionen hemställs att riksdagen bifaller vad i motionen anförts

1. om kvittningsrätten mellan makar,
2. om räntetillägg för bil,
3. om räntefria lån.

1981/82:2528 (jfr. 2529) av Arne Andersson m. fl. (m)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar att vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp något tillägg inte skall göras med den del av räntekostnaderna på låneskulderna i förvärvskällan jordbruksfastighet som belöper på den egna bostaden.

1981/82:2529 av Gösta Bohman m. fl. (m)

I motionen hemställs

1. att riksdagen godkänner det i bilaga 1 intagna förslaget till skatteskalan,

2. att riksdagen avslår propositionens förslag om begränsning i rätten till underskottsavdrag.

3. att riksdagen avslår propositionens förslag om begränsning av inflationsskyddet i inkomstbeskattningen.

4. att riksdagen avslår propositionens förslag om införande av en allmän löneavgift på 3 %,

5. att riksdagen beslutar att schablonavdraget från inkomst av tjänst bestäms till 5 %, högst 500 kr.,

6. att riksdagen beslutar att spärrbeloppet vid tillämpningen av begränsningsregeln bestäms till 75 %,

7. att riksdagen beslutar att sambeskattningen vid tillämpning av begränsningsregeln slopas,

8. att riksdagen beslutar att vid tillämpning av begränsningsregeln egenavgifterna skall påverka skattenedsättningen,

9. att riksdagen hos regeringen begär förslag om att marginalska-
ttestäpärren successivt nedjusteras till 75 % i takt med marginalska-
ttestänknngen.

1981/82:2530 av Gunnar Björck i Värmdö (m)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar

1. att höja gränsen för skattefrihet beträffande periodiskt understöd resp.

gävor inom familjekretsen på sätt som anförts i motionen.

2. att medge avdragsrätt för reparationer och underhåll även beträffande villafastigheter på sätt som anförts i motionen.

1981/82:2531 av Elisabeth Fleetwood (m)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar att nu gällande avdragsrätt för periodiska understöd skall kvarstå vad beträffar i utlandet bosatta svenskar med minderåriga barn.

1981/82:2532 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar

1. att avslå propositionen utom vad som gäller om begränsning av underskottsavdragen,

2. att godkänna de riktlinjer för en skattereform som anges i motionen innebärande

a) ändrad kostnadsfördelning mellan staten och den kommunala sektorn vilket kan skapa möjligheter för en kommunal skattesänkning utan att äventyra uthyggnaden av kommunal service och utgöra en böjan till ett system med progressiv statskommunal enhetsskatt,

b) skärpt progressivitet i den statliga inkomstskatten för inkomstlägena över 125 000 kr. i nuvarande penningvärde,

c) slopande av mervärdesskatten på viktiga livsmedel till den 1 januari 1985,

d) inledning av en övergång till ett skattesystem främst baserat på produktionsbeskattning,

e) skärpning av kapitalvinst-, bolagsvinst-, förmögenhets- och realisationsvinstbeskattningen,

f) införande av omsättningskatt på börshandeln med aktier och värdepapper,

g) sanering av avdragssystemet med minskning av ränteavdragen för stora lån och borttagande av vissa avdrag som t. ex. vid skatte- och aktiefondsparande,

h) skärpt kamp mot skattefusk, skatteflykt och övrig ekonomisk brottslighet.

Motion väckt med anledning av proposition 1981/82:118

1981/82:2300 av Gösta Bohman m. fl. (m)

såvitt avser yrkande

6. att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt förslag till upphävande av sambeskattningen av B-inkomster.

Motion väckt under riksmötet 1980/81

1980/81:1504 (jfr 1503) av Lars Werner m. fl. (vpk)

såvitt avser yrkande

2. att riksdagen skall besluta att hos regeringen begära förslag till en engångsskatt på stora förmögenheter i enlighet med vad som anförts i motionen.

Motioner väckta under allmänna motionstiden

1981/82:508 av Bo Lundgren (m) och Rolf Dahlberg (m)

I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen beträffande inkomst av annan fastighet.

1981/82:701 av Bonnie Bernström (fp) och Eva Winther (fp)

I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts om behovet av utredning kring det samlade familjestödets marginaleffekter på jämställdheten.

1981/82:704 av Ing-Marie Hansson (s)

I motionen hemställs att riksdagen beslutar begära att regeringen utreder och framlägger förslag som likställer barnpension med bidragsförskott i omnämnda avseende.

1981/82:708 av Gullan Lindblad (m) och Göthe Knutson (m)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen begär skyndsamma förslag till åtgärder ägnade att redan för inkomståret 1982 motverka sambeskattningens nackdelar.

1981/82:861 (jfr 859) av Åke Polstam (c) och Stig Josefson (c)

såvitt avser yrkande

4. att riksdagen hos regeringen begär en parlamentarisk utredning om de s. k. skattefria förmånerna.

1981/82:901 av Tommy Franzén m. fl. (vpk)

I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om avdragsrätt för fackföreningsavgifter och hemställer om förslag härom.

1981/82:903 av Pär Granstedt m. fl. (c)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag om slopande av rätten till avdrag för konsumtionsräntor och åläggande av skattskyldiga och kreditgivare att på lämpligt sätt möjliggöra kontroll av ränteuppgifterna.

1981/82:917 av Lars Werner m. fl. (vpk)

I motionen hemställs att riksdagen uttalar att en reformering av skattesystemet bör utgå från de i motionen anförda principerna och hos regeringen hemställer om förslag i enlighet härmed.

1981/82:1185 av Eric Hägelmark m. fl. (fp)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller om en utredning med uppgift att behandla frågan angående marginalbeskattningens negativa inverkan på utländska experters medverkan i svenska företag och institutioner.

1981/82:1191 av Eivor Nilson (c) och Nils-Olof Gustafsson (s)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag om att plockning av mossor i skattehänseende jämföras med plockning av vilda bär och svamp.

1981/82:1204 av förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m)

I motionen hemställs

1. att riksdagen beslutar att frigränsen för individuell beskattning av B-inkomster ersätts med ett till 5 000 kr. högt fribelopp redan för 1982 års inkomster.

2. att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt översyn av de övriga skattereglerna som missgynnar äktenskapet som samlevnadsform eller, för samboende par, tillkomsten av barn.

3. att riksdagen hos regeringen begär skyndsamma förslag till åtgärder innebärande att den som arbetar i och med egen fastighet A-beskattas och därmed får möjlighet till ATP, sjukpenning samt avdragsrätt för frivillig pensionsförsäkring.

1981/82:1212 av Håkan Winberg m. fl. (m)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag innebärande att i motionen angivna värdegränser uppjusteras så att de motsvarar samma reella värde som när resp. nominella belopp fastställdes.

1981/82:1213 av Bengt Witthom (m)

I motionen hemställs att riksdagen begär att regeringen låter utreda frågan om den i motionen angivna kontoformen.

1981/82:1568 (jfr 1567) av Lars Werner m. fl. (vpk)

såvitt avser yrkandena

3. att riksdagen beslutar godkänna vad som i motion 1981/82:1567 anförs om en särskild arbetsgivaravgift, som skall vara progressiv och beräknas på förädlingsvärdet, för arbetsskapande insatser.

4. att riksdagen beslutar godkänna vad som i motion 1567 anförs om ett slopande av momsen på mat och hos regeringen begär nödvändiga åtgärder i enlighet därmed,

6. att riksdagen beslutar godkänna vad som i motion 1567 anförs om omsättningsskatt på börshandeln och hos regeringen begär nödvändiga åtgärder i enlighet därmed.

8. att riksdagen beslutar godkänna vad som i motion 1981/82:1567 anförs om en engångsskatt på stora förmögenheter och hos regeringen begära förslag i enlighet därmed.

1981/82:1677 av Sven Johansson (c)

I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om skattereduktion vid vårdnad av barn.

1981/82:1678 av Sven Johansson (c)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag om regler som medger rätt att göra avdrag vid inkomsttaxeringen för kostnader för privat barntillsyn.

1981/82:1686 av Sven Munke (m)

I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att periodiskt understöd som t. ex. utgår till anhörig eller annan person över 18 år som bedriver studier eller vidareutbildning skall betraktas som avdragbart för givaren upp till ett årligt belopp på 5 000 kr.

1981/82:1690 av Martin Olsson (c) och Gunhild Bolander (c)

I motionen hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av att barnpensionen från den allmänna försäkringen blir helt eller delvis skattefri.

1981/82:1699 av Erik Wärnberg m. fl. (s)

såvitt avser yrkandena

2. att riksdagen beslutar om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt i enlighet med vad som anförts i motionen,

3. att riksdagen beslutar att avdrag för frivilligt periodiskt understöd inte skall tillåtas fr. o. m. 1984 års taxering.

1981/82:2025 (hänv. 2018) av Gösta Bohman m. fl. (m)

I motionen hemställs att riksdagen hos regeringen begär utredning och förslag beträffande familjebeskattningen i enlighet med vad som i motionen anförts.

1981/82:2028 (hänv. 2018) av Gösta Bohman m. fl. (m)

I motionen hemställs att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den framtida skattepolitiken.

Yttrande från annat utskott

Finansutskottet har beretts tillfälle att yttra sig (FiU 1981/82:6y) över propositionen och motionerna. Yttrandet fogas som bilaga till detta betänkande.

Skrivelser

Med anledning av propositionen har skrivelser inkommit till utskottet från Sveriges Industriförbund och Sveriges Villaägareförbund.

Utskottet

Inledning

I april 1981 träffades mellan centerpartiet, folkpartiet och socialdemokraterna en överenskommelse om grunderna för en skattereform med början inkomståret 1983. Målet skulle var att sänka marginalskatten till högst 50 % för huvuddelen av de heltidsarbetande inkomstagarna och att samtidigt begränsa det skattemässiga värdet av underskottsavdrag till högst 50 % av avdragsbeloppet.

En expertgrupp med företrädare för de tre partierna har därefter på grundval av överenskommelsen utformat ett konkret förslag till reform att genomföras i tre steg inkomståren 1983, 1984 och 1985.

Propositionen bygger i huvudsak på expertgruppens förslag. Begränsningen av det skattemässiga värdet av underskottsavdrag åstadkoms sålunda genom att den statliga inkomstskatten föreslås utgå i form av två delbelopp, grundbelopp och tilläggsbelopp med skilda skatteskalor och med olika underlag för beräkningen. För grundbeloppet utgörs underlaget av den beskattningsbara inkomsten, som i princip bestäms på samma sätt som f. n. Uttaget skall, när reformen är fullt genomförd, utgöra högst 20 %. Tilläggsbeloppet utgår endast i inkomstkikt över den s. k. brytpunkten vid 16 basenheter (motsvarande 110 400 kr. år 1982). Underlag för tilläggsbelopp utgör den beskattningsbara inkomsten ökad med främst sådant underskott i egen eller samtaxerad makes förvärvskälla, som dragits av vid bestämmande av den skatteskyldiges beskattningsbara inkomst. Sådana underskott skall således – med vissa undantag – återföras till beskattning. Skatt på tilläggsbeloppet skall utgå med högst 30 % (över 45 basenheter).

Propositionen innehåller också förslag till ändringar i fråga om ett antal särskilda regler för skatteberäkningen. Bl. a. begränsas sambeskattningen av makars B-inkomster och förenklas tillämpningen av den s. k. marginalskattespärren.

Slutligen föreslås – i syfte att underlätta taxeringsarbetet – att ett schablonavdrag om 1 000 kr. införs i inkomstslaget tjänst och att rätten till avdrag för frivilliga periodiska understöd och för kapitalförsäkringspremier slopas.

Finansutskottet, som av skatteutskottet beretts tillfälle yttra sig över propositionen jämte motioner, har belyst några av den föreslagna reformens samhällsekonomiska effekter. Yttrandet är fogat som bilaga till detta betänkande.

Skatteutskottet har tidigare framhållit angelägenheten av att en sänkning av marginalskatterna kommer till stånd. Det måste enligt utskottet därför hälsas med tillfredsställelse att ett förslag, som innebär väsentligt lägre marginalskatter för huvuddelen av de heltidsarbetande inkomstagarna, nu förelagts riksdagen och att det kunnat ske under bred parlamentarisk

uppslutning. Vad gäller de föreslagna avdragsbegränsningarna är utskottet medvetet om att kritik från skilda utgångspunkter kan riktas mot ett förslag som innebär avsteg från principer som hittills tillämpats vid beskattningen. Mot de nackdelar som detta kan medföra måste ställas de betydande fördelar för bl. a. arbete och sparande som reformen innebär. Skatteutskottet, som i allt väsentligt delar de synpunkter som framförts av finansutskottet, tillstyrker således i princip propositionen.

I det följande uppehåller skatteutskottet sig företrädesvis vid de delar av propositionen som tagits upp i motioner väckta i anslutning till propositionen och under den allmänna motionstiden i år. Utskottet tar också upp vissa andra motionsvis aktualiserade frågor som ansetts lämpligen böra behandlas i detta sammanhang.

Skatteskala, underskottsavdrag m. m.

Förslaget i propositionen innebär som nämnts en kombination av sänkt marginalskatt och en begränsning av underskottsavdragens skattemässiga värde. Vidare föreslås en ändring av inflationsskyddet för skatteskalen. Ändringen innebär att den årliga uppräkningsgraden av basenheter för de tre reformåren fastställs på förhand till 7 300, 7 700 resp. 8 100 kr.

I vpk-motionen 1981/82:2532 yrkas avslag på propositionen. Motionärerna godtar dock den föreslagna begränsningen av underskottsavdragen. (M) kritiserar i sin partimotion 1981/82:2529 den mellan c, fp och s träffade skatteuppgörelsen. Motionärerna menar att begränsningen av indexregleringen urholkar marginalskattesänkningen och höjer skattetrycket. Avdragsbegränsningen bryter – menar de – symmetrin i skattesystemet och kommer att medföra att ett stort antal inkomsttagare, inte minst villaägare, förlorar på skatteomläggningen. Motionärerna pekar också på att de nya bestämmelserna kan väntas försvåra skatteadministrationen och ytterligare komplicera deklarationsarbetet för enskilda och företag. Motionärerna motsätter sig därför såväl en begränsning av det nuvarande inflationsskyddet som en begränsning av rätten till avdrag för underskott. De presenterar en skatteskala som i förhållande till förslaget i propositionen för slutåret innebär ett lägre skatteuttag i inkomstskikten 16–18, 21–24 och 26–30 basenheter samt i skikten över 45 basenheter. Yrkanden om bl. a. bibehållande av nuvarande inflationsskydd och underskottsavdrag har också framförts i moderatmotionen 1981/82:2028, väckt under den allmänna motionstiden i år.

En grundprincip i det svenska inkomstskattesystemet är att skatt skall utgå efter förmåga. Detta har ansetts innebära att det är inkomsten efter avdrag för alla omkostnader för dess förvärvande som skall utgöra beskattningsunderlag. Frågan gäller då i vad mån denna princip går att upprätthålla fullt ut vid en sänkning av statsskatteuttaget till en nivå som även i höga inkomstskikt ligger lägre än enligt nuvarande regler.

Det torde inte kunna bestridas att avdrag för underskott numera förekommer i en alltmer stigande omfattning och att detta är en indirekt följd av de höga marginalskatterna. Det förhållandet att en skattskyldig haft en i princip generell rätt att räkna av en förlust i en verksamhet mot inkomster i andra förvärvskällor har otvivelaktigt lett till att de skattskyldiga blivit mer eller mindre okänsliga för de kostnader som föranleder underskott. Detta torde i särskilt hög grad gälla i fråga om ränteutgifter.

Det är ett känt faktum att storleken av underskottsavdrag ökar med stigande inkomst inte bara i kronor räknat utan också som relativ andel av inkomsten. Också det torde vara en naturlig följd av marginaleffekterna, som ger en höginkomsttagare med underskottsavdrag en i kronor räknat större skattelättnad än en skattskyldig med samma avdrag men med lägre inkomst.

Mot den nu angivna bakgrunden är det enligt utskottets mening nödvändigt att, i samband med en marginalskattesänkning av den omfattning som föreslås i propositionen, begränsa det skattemässiga värdet av underskottsavdrag i inkomstlägen över viss nivå. En sådan ordning innebär visserligen att man bryter symmetrin i beskattningen. Vill man emellertid begränsa underskottsavdragens skattemässiga värde så att skattelättnaden i möjligaste mån inte påverkas av den skattskyldiges inkomster är en lösning av föreslagen modell lämplig.

Utskottet vill – i likhet med finansutskottet – understryka att skatteomläggningen inte berör näringsverksamhet som bedrivs av aktiebolag eller av ekonomisk förening. För fysiska personer innebär den inte heller någon ändring i fråga om avdragsrätten för kostnader inom varje förvärvskälla. Utskottet vill också erinra om de särskilda undantag från förbudet att dra av underskott från inkomster av andra förvärvskällor som föreslås i propositionen.

Den föreslagna lösningen skapar emellertid vissa problem. Underlaget för tilläggsbelopp innefattar nämligen underskott i förvärvskälla. Det kommer i fortsättningen därför att vara av största betydelse att avdragsgilla kostnader belastar rätt förvärvskälla. De problem som sammanhänger med förvärvskällebegreppet skall – som framgår av departementschefens uttalande i propositionen – utredas med förtur av kommittén om underskottsavdrag (KUSK).

Med hänsyn härtill och till vad utskottet i övrigt anfört tillstyrker utskottet bifall till den föreslagna begränsningen av underskottsavdragens skattemässiga värde.

De ändringar av inflationsskyddet som föreslås i propositionen och som innebär att basenheter för de tre reformåren fastställs på förhand bygger på en strävan att pressa ned pris- och kostnadsökningarna till ca 5,5 % om året. Om en sådan anpassning inte sker blir följden en viss skattesärpning. Skatteutskottet delar finansutskottets uppfattning att det i nuläget är särskilt olämpligt att utforma skattepolitiken med utgångspunkt i ett antagande om

hög inflation och stora nominella löneökningar. Med hänsyn till marginalskattesänkningen och de effekter den kan väntas få för löneutvecklingen kan en inflationstakt av i genomsnitt 5,5 % om året inte anses orealistisk. Utskottet tillstyrker således propositionen även i denna del.

Skatteutskottet godtar också i övrigt propositionens förslag till skatteskala och avstyrker följaktligen bifall till samtliga i detta avsnitt behandlade motioner.

Marginalskattespärr och begränsningsregel

Som tidigare nämnts skall den statliga inkomstskatten delas upp i ett grundbelopp och ett tilläggsbelopp. Marginalskattespärren skall tillämpas uteslutande vid beräkningen av tilläggsbelopp. Spärren har utformats så att tilläggsbelopp inte skall tas ut i den mån sådant belopp på någon inkomstdel skulle utgå med högre belopp än som motsvarar 60 % minskat med den kommunala skattesatsen. Detta innebär tillsammans med ett grundbelopp beräknat efter 20 % en spärr vid en marginalskatt på 80 %.

I (m)-motionen 1981/82:2529 yrkas att marginalskattespärren successivt nedjusteras till 75 %.

Utskottet har tidigare godtagit den i propositionen föreslagna skatteskalan och är inte berett att f. n. medverka till en marginalskattesänkning som går utöver den i propositionen föreslagna. Utskottet avstyrker följaktligen motionen i denna del.

I fråga om begränsningsregeln föreslås också vissa ändringar. Spärrbeloppet är i dag 80 % av underlagat upp till 30 basenheter och 85 % av överskjutande del. Underlaget utgörs av den till statlig inkomstskatt beskattningsbara inkomsten minskad med 4 500 kr. och ökad med bl. a. investeringsavdrag och avdrag för egenavgifter. Det skattebelopp som begränsningsregeln gäller utgörs av summan av statlig och kommunal inkomstskatt, förmögenhetsskatt, egenavgifter och sjömansskatt. Äkta makar behandlas enligt gällande bestämmelser vid tillämpningen av begränsningsregeln som en skattskyldig. Någon ändring på denna punkt föreslås inte i propositionen. Däremot föreslås – förutom en teknisk omkonstruktion av begränsningsregeln – att egenavgifterna inte längre skall få påverka skattenedsättningen.

I motion 1981/82:2529 yrkar (m) avslag på propositionen i denna del. Motionärerna yrkar vidare att sambeskattningen av äkta makar slopas vid tillämpningen av begränsningsregeln och att spärrbeloppet bestäms till 75 %.

Utskottet har godtagit den i propositionen föreslagna skatteskalan och avstyrker följaktligen yrkandet om en nedsättning av spärrbeloppet till 75 %. Utskottet anser inte heller att det finns anledning att slopa sambeskattningen av makar vid tillämpningen av begränsningsregeln. Som anförts av den expertgrupp, på vars förslag propositionen bygger, skulle ett bifall till

motionärernas förslag möjliggöra dispositioner mellan makar som kunde få mycket stora konsekvenser i de fall då regeln är tillämplig. Vad särskilt angår egenavgifterna kan inte bestridas att begränsningsregeln i sin nuvarande utformning ger egenföretagaren en omotiverad skatteförmån jämfört med den som bedriver sin näringsverksamhet i aktiebolagsform. Någon möjlighet för den senare att vid tillämpning av begränsningsregeln beakta av bolaget erlagda egenavgifter föreligger inte. Mot den bakgrunden tillstyrker utskottet förslaget att egenavgifterna lämnas utanför bestämmelserna om nedsättning av skatt.

Kvitting av underskott mot överskott

Som tidigare nämnts skall vid beräkning av tilläggsbelopp avdrag för underskott i princip inte medges. I propositionen föreslås emellertid särskilda undantag från denna huvudregel om kvittningsförbud. Undantagen har alla det gemensamt att de är en följd av förvärvskällornas nuvarande utformning.

Det första undantaget har tillkommit bl. a. med tanke på att ett förbud att kvitta underskott av schablontaxerad fastighet mot överskott av kapital kan ge upphov till ojämnheter i beskattningen och skapa icke önskvärda styrningseffekter. Undantaget innebär att underskott av schablontaxerad fastighet får kvittas mot överskott av kapital upp till ett belopp av 30 000 kr. Kvittningsrätten gäller endast egna underskott och inte underskott hos andra maken.

I syfte att underlätta startandet och vidareutvecklandet av näringsverksamhet har vidare föreslagits att underskott av kapital i vissa fall får kvittas mot överskott av andra inkomstslag och att en näringsidkare under en sexårsperiod får utnyttja ett tidigare underskott mot ett senare överskott i samma förvärvskälla.

Förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m) yrkar i motion 1981/82:2527 att makar skall ha rätt att sinsemellan kvitta såväl underskott av schablonfastighet mot överskott av kapital som underskott mot överskott av samma förvärvskälla. Yrkandet gäller under förutsättning att yrkandet i (m)-motionen 1981/82:2529 om avslag på förslaget om begränsning av underskottsavdragen inte skulle vinna bifall. Motionären hänvisar till att ett stort antal remissinstanser riktat grava anmärkningar av kontrollteknisk och annan art mot propositionen i den här delen och menar att makar med betydande underskott av eget hem men med motsvarande kapitalinkomster – om förslaget antas – kommer att beskattas helt olika beroende på tillgångarnas fördelning mellan makarna.

Utskottet vill med anledning av detta yrkande erinra om att sambeskattnings av makars B-inkomster i fortsättningen endast skall ske vid beräkning av tilläggsbelopp. En kvitning mellan makar skulle – som departementschefen framhåller – innebära att underskott skulle kunna komma att kvittas på olika

sätt vid beräkning av underlagen för grundbelopp resp. tilläggsbelopp. Enligt utskottets mening bör – om rimliga enkelhetskrav skall kunna tillgodoses – rätten att avräkna underskott mot överskott vara individualiserad dvs. tillkomma den skattskyldige personligen. Bestämmelserna kan eljest komma att bli alltför svårtillämpade. Utskottet anser sig därför böra avstyrka motion 1981/82:2527 i denna del.

Rätten till avräkning av underskott mot överskott tillkommer som nämnts den skattskyldige personligen. Säljer en rörelseidkare sin verksamhet till någon annan får alltså tidigare underskott i princip inte längre utnyttjas. Avlider en näringsidkare får tidigare underskott utnyttjas av dödsboet under det beskattningsår då dödsfallet inträffade men inte vid senare års taxeringar. Detta följer av de allmänna reglerna i KL om beskattning av dödsbo.

Rune Torwald (c) anser att det i undantagsfall kan vara betydelsefullt för dödsbodelägarerna att ha möjlighet utnyttja de underskott som arvlåtaren ådragit sig under åren närmast före dödsfallet. Han begär därför i motion 1981/82:2524 att riksdagen ger regeringen till känna att ett dödsbo skall ha rätt att utnyttja de underskottsavdrag vid inkomsttaxeringen som den avlidne skulle ha kunnat tillgodogöra sig om han varit i livet. Yrkandet innebär att dödsboet under en sexårsperiod skall kunna utnyttja sådana avdrag.

I motsats till motionären anser utskottet att rätten för dödsbo att utnyttja tidigare underskott bör begränsas till det beskattningsår varunder dödsfallet inträffade. Inte minst kontrolltekniska skäl talar mot att man medger undantag från denna regel. Utskottet avstyrker därför motionen.

Tilläggsposter

För att verkningarna av avdragsreformen skall bli likformiga för olika kategorier av inkomsttagare föreslås i propositionen att vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp hänsyn skall tas till vissa förmåner som en skattskyldig åtnjutit. Sålunda skall en näringsidkare påföras ett särskilt schablonmässigt beräknat förmånsvärde för bil eller annan rörelsetillgång (båt, flygplan) som han utnyttjat privat. Förmånsvärdet bör motsvara värdet av att inte privat behöva redovisa en räntekostnad för bilförvärvet. Det bör bestämmas schablonmässigt och anknyta till det s. k. finanseringstillägg som ingår i värdet av bilförmån för löntagare.

Vid beräkning av underlaget för jordbrukares tilläggsbelopp skall tillägg göras för de faktiska ränteutgifter i förvärvskällan som kan anses belöpa på bostadsdelen.

Vidare skall förmånen av ett räntefritt lån eller ett lån mot lägre ränta än normalt från arbetsgivare till anställd tas upp som en särskild tilläggspost.

Förslaget om tilläggsposter kritiserar i flera motioner.

Förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m) yrkar i motion 1981/82:2527 att något tillägg för beräknad ränta för bil inte skall ske. Hon yrkar vidare att räntetillägg för lån med låg eller ingen ränta skall få kvittas mot

överskott av kapital och mot underskott på schablontaxerad fastighet. Båda dessa yrkanden är andrahandsyrkanden och gäller endast under förutsättning att yrkandet i partimotionen 1981/82:2529 om avslag på begränsningen av underskottsavdragen inte bifalls.

Arne Andersson m. fl. (m) yrkar i motion 1981/82:2528 – med hänvisning till motivering i motion 1981/82:2529 – att något tillägg i förvärvskällan jordbruksfastighet inte skall göras med någon del av räntekostnaderna för den egna bostaden. Motionärerna framhåller att – om en jordbrukare tar upp ett lån för att förbättra ekonomibyggnader – en viss del av de ökade räntekostnaderna automatiskt kommer att hänföras till bostaden och därmed inte kommer att bli avdragsgill trots att det rör sig om en investering i jordbruksrörelsen.

I det fall en personbil, som redovisas som tillgång i enskild näringsverksamhet, används privat sker vid beskattningen en fördelning av kostnaderna mellan den privata användningen och den yrkesmässiga. Vid denna fördelning beaktas normalt inte eventuella räntekostnader, eftersom sådana kostnader f. n. alltid är avdragsgilla. Genom de nya reglerna om avdragsbegränsning kommer – om inte särskild hänsyn tas till ränteutgifterna – en näringsidkare i ett bättre läge än en löntagare med bilförmån i tjänsten. I värdet av denna förmån ingår ett särskilt finansieringstillägg motsvarande en schablonmässigt beräknad räntekostnad för bilförvärvet. Förste vice talmanen Ingegerd Troedsson stöder sin uppfattning att något räntetillägg för bil inte bör ske på att en skattskyldig, som inte har någon räntekostnad, genom förslaget får en omotiverad skattehöjning, som inte kan kvittas mot ett eventuellt överskott av kapital.

Räntetillägget för bil bygger, liksom löntagares bilförmån, på en schablon. Det ligger enligt utskottets mening i sakens natur att en sådan inte kan utformas med beaktande av förhållanden i enskilda fall. Utskottet tillstyrker förslaget om räntetillägg för bil och avstyrker således bifall till motion 1981/82:2527 i denna del.

Utskottet biträder också förslaget om räntetillägg för jordbrukares bostäder. Den föreslagna begränsningen av underskottsavdragen berör normalt inte jordbrukarens låneräntor för bostadsändamål, eftersom jordbrukarens bostadsbyggnad är att anse som en driftbyggnad i inkomstskattehänseende. En villaägares räntor däremot leder regelmässigt till underskott och påverkas därför direkt av avdragsbegränsningen. Med hänsyn härtill är det enligt utskottets mening motiverat att – på samma sätt som i fråga om bil i näringsverksamhet – göra ett räntetillägg för jordbrukarens bostadsbyggnad. Utskottet vill understryka att tillägget enligt förslaget uteslutande skall avse de räntekostnader som hänför sig till låneskulder i förvärvskällan. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 1981/82:2528.

Utskottet är inte heller berett biträda yrkandet i motion 1981/82:2527 att räntetillägg för lån utan eller till låg ränta skall kunna kvittas mot överskott av kapital eller mot underskott på villafastighet. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motion 1981/82:2527 även i denna del.

Makebeskattningen m. m.

F. n. gäller att makars B-inkomster – hit hör främst inkomst av annan fastighet och av kapital – vid beräkning av statlig inkomstskatt läggs på toppen hos den make som har den högsta A-inkomsten. Sambeskattning blir alltså aktuell bara i de fall maken med den lägsta A-inkomsten också har B-inkomst. Om makarnas sammanlagda B-inkomster uppgår till högst 2 000 kr. räknas de som A-inkomst. Överstiger de detta belopp beskattas de i sin helhet som B-inkomst. Vidare gäller att minst 4 500 kr. av vardera makens beskattningsbara inkomst alltid behandlas som beskattningsbar A-inkomst.

Förslaget i propositionen innebär att sambeskattning av B-inkomster fr. o. m. 1986 års taxering endast skall ske vid beräkning av tilläggsbelopp. Redan fr. o. m. 1984 års taxering (inkomståret 1983) ändras det nuvarande gränobeloppet 2 000 kr. till ett grundavdrag om 5 000 kr.

I partimotion 1981/82:2300 (m) begär motionärerna skyndsamt förslag att sambeskattningen av B-inkomster helt skall upphävas. Ett annat yrkande avseende B-inkomst har ställts i motion 1981/82:1212 av Håkan Winberg m. fl. Motionärerna anser att gränobeloppet bör beräknas med hänsyn till penningvärdeutvecklingen sedan det fastställdes.

Gullan Lindblad och Göthe Knutson (båda m) begär i motion 1981/82:708 skyndsamma förslag till åtgärder som redan för inkomståret 1982 kan motverka sambeskattningens nackdelar.

I motion 1981/82:508 av Bo Lundgren och Rolf Dahlberg (båda m) yrkas sådan ändring av gällande bestämmelser att inkomst av annan fastighet kan hänföras till A-inkomst, om den skattskyldige varit verksam i förvärvskällan i ej blott ringa omfattning.

I en motion 1981/82:1204 av fyra m-ledamöter med förste vice talmannen Ingegerd Troedsson som första namn begärs att de bestämmelser om beskattning av B-inkomster som föreslås i propositionen skall gälla redan fr. o. m. 1983 års taxering. Motionärerna begär – i likhet med motionärerna i motion 1981/82:508 – att den som arbetar i och med egen fastighet skall beskattas såsom för A-inkomst. De begär också att andra skatteregler som missgynnar äktenskapet som samlevnadsform eller, för samboende, tillkomsten av barn skall ses över.

Ett utredningsyrkande avseende familjebeskattningen har även framställts i partimotion 1981/82:2025 (m). I denna begär motionärerna – med hänvisning till motivering i motion 1981/82:2018 – utredning och en allsidig utvärdering av familjebeskattningen i syfte bl. a. att minska effekterna av marginalskatter och inkomstrelaterade bidrag och att anpassa skatten efter bärkraft. Detta kan – menar motionärerna – exempelvis ske antingen genom en frivillig tudelning av familjeinkomsten upp till ett belopp som varierar efter antalet barn eller genom att inrikta skatteskalen mot en mer proportionell beskattning. Motionärerna anser också att rätt till avdrag bör föreligga för nödvändiga och styrkta kostnader för barntillsyn. Enligt Sven

Johansson (c) bör barnfamiljerna få större frihet att fördela sin tid mellan förvärvsarbete och vård av barnen. Han yrkar därför i motion 1981/82:1677 att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att familjer där endast en av föräldrarna förvärvsarbetar skall bli berättigade till skattereduktion med förslagsvis 15 000 kr. per år. Vidare yrkar han i motion 1981/82:1678 att föräldrar som ordnar sin barntillsyn på privat väg skall bli berättigade till avdrag för sina kostnader härför.

I motion 1981/82:701 slutligen av Bonnie Bernström och Eva Winther (båda fp) begär motionärerna en utredning kring det samlade familjestödets marginaleffekter på jämställdheten.

De förslag om makebeskattning som läggs fram i propositionen innebär en väsentlig begränsning av sambeskattningen av makar. Sådan beskattning skall vid inkomsttaxeringen i fortsättningen endast ske vid beräkning av tilläggsbelopp. Vidare gäller ett fribelopp om 5 000 kr. Utskottet anser sig inte kunna nu medverka till att helt avveckla makars sambeskattnings. Som departementschefen framhåller torde en sådan åtgärd kräva ytterligare överväganden.

Utskottet anser sig inte heller kunna biträda förslagen om andra begränsningar i sambeskattningsreglerna. Yrkandet i motion 1981/82:1212 om en uppräknings av beloppsgränsen får genom förslaget i propositionen anses tillgodosett.

Med det anförda och då de föreslagna reglerna om makebeskattning enligt utskottets mening bör träda i kraft samtidigt som skatteomläggningen i övrigt eller vid 1984 års taxering avstyrker utskottet bifall till motionerna 1981/82:508 och 708, 1981/82:1204 yrkandena 1 och 3 samt motion 1981/82:2300 yrkande 6.

De övriga frågor rörande familjebeskattningen som aktualiseras i motionerna har enligt utskottets mening kommit i ett delvis annat läge genom de förslag till betydande marginalskaattelättnader som läggs i propositionen. Någon anledning att tillsätta nya utredningar på familjebeskattningsområdet föreligger enligt utskottets mening inte innan närmare erfarenheter vunnits av de nya reglernas tillämpning i praktiken. Utskottet avstyrker följaktligen bifall till motionerna 1981/82:1204 yrkande 2, 1981/82:2025 yrkandena 1 och 3 samt 1981/82:701.

Vad särskilt angår de i motionerna 1981/82:1678 och 1981/82:2025 aktualiserade frågorna om barntillsyn har utskottet nyligen (SkU 1981/82:8) avstyrkt liknande motionsyrkanden med hänvisning till att frågor om det ekonomiska stödet till barnfamiljer f. n. utreds av familjepolitiska kommittén. Med hänsyn härtill och till att frågan om vårdnadsersättning till barn enligt utskottets mening bör lösas på annat sätt än genom skattereduktion avstyrker utskottet bifall till motionerna 1981/82:1677, 1981/82:1678 och 1981/82:2025 i denna del.

Barnpension

Bidrag till barns underhåll beskattas inte vare sig det utgår som underhållsbidrag eller i form av bidragsförskott. Barnpension utgör däremot skattepliktig intäkt för barnet.

Ing-Marie Hansson (s) anser att barnpension och bidragsförskott bör jämföras i skattehänseende och yrkar i motion 1981/82:704 att regeringen efter vederbörlig utredning lägger fram förslag härom för riksdagen.

Ett liknande yrkande återfinns i motion 1981/82:1690 av Martin Olsson och Gunhild Bolander (båda c). Motionärerna vill ha ett tillkännagivande av riksdagen att barnpensionen skall vara helt eller delvis skattefri.

Pensionskommittén har i sitt i september 1981 avlämnade slutbetänkande behandlat frågan om barnpension. Kommittén konstaterar bl. a. att det rent principiellt är rimligt att underhållsbidrag inte utgör skattepliktig intäkt, medan motsatsen är fallet i fråga om barnpension. Skälet härtill är att underhållsbidrag – med undantag för det allmänna avdrag om 3 000 kr. per år som medges i vissa fall – inte är avdragsgillt för den underhållsskyldige och att det följaktligen skall betalas av beskattad inkomst. Barnpension grundas däremot på arbetsgivaravgifter som inte har inkomstbeskattats hos den avlidne. Kommittén menar att man kan jämföra barnpension med en privat pensionsförsäkring, där premierna är avdragsgilla men där den utfallande pensionen beskattas. Det kan därför – menar kommittén – knappast hävdas att samstämmighet skulle uppkomma om barnpension helt undantogs från beskattning. De överväganden som kommittén redovisar i fråga om nivåerna för pension har skett under hänsynstagande till att barnpension i princip utgör skattepliktig inkomst för barnet och innebär en höjning av garantinivån för barnpension från folkpensioneringen i de fall då barnets båda föräldrar har avlidit. En motsvarande höjning föreslås beträffande garantinivåerna i situationer då barnet samtidigt har rätt till antingen bidragsförskott i förhållande till båda sina föräldrar eller också bidragsförskott i förhållande till en förälder och barnpension efter den andra föräldern. Kommitténs förslag är föremål för överväganden inom regeringskansliet. Med hänsyn härtill avstyrker utskottet bifall till motionerna.

Avdrag

Som tidigare nämnts föreslås i propositionen i förenklingssyfte vissa ändringar i nuvarande avdragsregler. Förslagen innebär att ett schablonavdrag om 1 000 kr., dock högst 5 % av intäkten, införs i inkomstlaget tjänst och att rätten till avdrag för kapitalförsäkringspremier och för frivilliga periodiska understöd slopas.

Frivilliga periodiska understöd

Utskottet delar departementschefens uppfattning att avdragsrätten för frivilliga periodiska understöd bör avskaffas. Inte bara kontroll- och förenklingsskäl utan också rättvisesynpunkter talar för en sådan åtgärd. Behovet att genom skattelättnader främja frivilliga understöd torde vara betydligt mindre nu än tidigare.

Utskottet tillstyrker därför propositionen i denna del. Enligt utskottet bör avdragsförbudet gälla utan annat undantag än det som föreslås i propositionen. Det innebär att utskottet avstyrker bifall till yrkandet i motion 1981/82:1686 av Sven Munke (m) att periodiskt understöd till anhörig eller annan som bedriver studier under vissa förutsättningar skall vara avdragsgillt för givaren. Utskottet avstyrker också yrkandena i motion 1981/82:2530 av Gunnar Biörck i Värmdö (m) att frivilligt periodiskt understöd inom en familj skall vara avdragsgillt intill ett belopp av 20 000 kr. och att gåva under samma förutsättning skall vara skattefri under förutsättning att värdet av den inte överstiger 5 000 kr. Även yrkandet i motion 1981/82:2531 av Elisabeth Fleetwood (m) att avdragsrätten skall bibehållas för understöd som utgår till i utlandet bosatta svenskar med minderåriga barn avstyrks av utskottet.

Genom utskottets ställningstagande är yrkande 3 i motion 1981/82:1699 av Erik Wärnberg m. fl. (s) tillgodosett.

Schablonavdrag i tjänst m. m.

I sin partimotion 1981/82:2529 framhåller moderaterna att de anser det principiellt felaktigt att medge avdrag för kostnader som en skattskyldig inte haft. De anser därför att schablonavdraget i inkomstslaget tjänst bör begränsas till 500 kr., dock högst 5 % av intäkten.

Enligt utskottets mening bör schablonavdraget, om önskemålet om förenklingsgräns skall kunna tillgodoses, inte sättas för lågt. En 1 000-kronorsgräns får anses innebära en skälig avvägning. Utskottet har vid besök på riksskatteverket erfarit att schablonavdraget av förenklingsskäl egentligen skulle behöva bestämmas till ett högre belopp än 1 000 kr. Man har därvid pekat på att den tjänsteinkomst som ligger till grund för beräkning av taxerad inkomst inte överensstämmer med den som ligger till grund för beräkning av pensionsgrundande inkomst (pgi). Enligt utskottets mening bör emellertid detta problem lösas inom ramen för bestämmelserna om pgi.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen i denna del.

Vad särskilt angår försäkringsavdraget vill utskottet erinra om de försäkringsförmåner som anställda i allmänhet åtnjuter och om att jordbrukare och rörelseidkare har rätt till avdrag i förvärvskällan för premier för grupplivförsäkring, om förmånerna inte är större än för befattningshavare i statlig tjänst. Enligt vad utskottet erfarit kan ett betydande antal skattskyldiga inte utnyttja försäkringsavdraget fullt ut. Mot den bakgrunden och då ett slopande av avdraget kan väntas medföra icke obetydliga förenklingsvins-

ter tillstyrker utskottet propositionen även i denna del. Utskottets ställnings- tagande innebär att utskottet avstyrker bifall till yrkandet i motion 1981/82:1212 av Håkan Winberg m. fl. (m) om uppräknig av försäkrings- avdraget.

I detta sammanhang behandlar utskottet det av Bengt Wittbom (m) i motion 1213 framställda utredningsyrkandet om ett särskilt bankkonto för försäkringssjälvrisker. Insättning på ett sådant konto bör enligt motionären vara avdragsgill vid inkomstbeskattningen och uttag beskattas men med rätt till avdrag för styrkt kostnad för självriskinträde vid försäkringsskada.

Utskottet vill framhålla att de kostnader som avses i motionen är av privat natur och att kostnader av detta slag inte bör påverka beskattningen.

Reparationsavdrag

Gunnar Biörck i Värmdö (m) tar i motion 1981/82:2530 upp frågan om rätt till avdrag för reparation och underhåll av schablontaxerad fastighet. Motionären menar att införandet av en sådan avdragsrätt skulle minska arbetslösheten inom byggnadsverksamheten och bidra till att bostadsbeståndet hölls i gott skick. Samtidigt skulle frestelsen att anlita svartjobbare upphöra.

Utskottet behandlade vid 1978/79 års riksmöte ett motionsyrkande som gick ut på att villaschablonen skulle slopas och villaägarna således ta upp ett bostadsvärde och göra avdrag för omkostnader för fastigheten. Motionsyrkandet motiverades främst med att villaägarna därigenom skulle få ett direkt intresse av att redovisa kostnader för material och utgivna arbetslöner.

Utskottet begärde med anledning av motionen en utredning om möjligheterna att genom ändrade regler för villabeskattningen uppnå förbättringar av inkomstredovisningen och underlaget härför.

Med hänsyn härtill och då den av motionären aktualiserade frågan enligt vad utskottet erfarit kommer att tas upp av en kommitté inom budgetdepartementet som skall behandla bostadsbeskattningen avstyrker utskottet motionen. Utskottet förutsätter emellertid att den aviserade utredningen snarast kommer till stånd.

Fackföreningsavgifter

Frågan om avdrag för fackföreningsavgifter tas upp i motion 1981/82:901 av Tommy Franzén m. fl. (vpk), där motionärerna begär förslag från regeringen om en sådan avdragsrätt.

Utskottet har vid sin tidigare behandling av denna fråga (SkU 1981/82:2) kritiserat skillnaden i den skattemässiga behandlingen av avgifter till fackföreningar och till vissa arbetsgivarorganisationer och förutsatt att riksdagen kommer att föreläggas en proposition i ämnet. Samtidigt har utskottet framhållit att regeringen – innan riksdagen tar slutlig ställning till

frågorna – bör lämna en fullständig redovisning och kartläggning bl. a. av de konfliktbidrag som betalas ut av fackföreningar och arbetsgivarorganisationer och att målet bör vara att åstadkomma ett system som är så neutralt som möjligt. Utskottet utgår från att regeringen så snart som möjligt kommer att tillgodose detta önskemål utan ytterligare framställningar från riksdagens sida. Någon åtgärd kan inte anses påkallad, varför utskottet avstyrker motionen.

Konsumtionskrediter

Pär Granstedt m. fl. (c) vänder sig mot att kostnaderna för konsumtionskrediter är avdragsgilla vid beskattningen och alltså delvis får betalas av samhället. De anser att det bör vara möjligt att slopa denna avdragsrätt utan att avvakta resultatet av underskottsavdragskommitténs arbete. I motion 1981/82:903 begär de sådant förslag från regeringen.

Som motionärerna konstaterar i motionen är ett av syftena med propositionen att begränsa olägenheterna med den nuvarande obegränsade avdragsrätten för underskottsavdrag. Utskottet är i avvaktan på resultatet av det pågående utredningsarbetet inte berett att gå längre än som föreslås i propositionen, eftersom ytterligare begränsningar, enligt vad utskottet nu kan bedöma, skulle fordra genomgripande ändringar i skattelagstiftningen, och kontrollfrågorna inte är tillräckligt belysta. Utskottet avstyrker således motionen.

Sparavdrag

Ilåkan Winberg m. fl. (m) begär i motion 1981/82:1212 en uppräknings av det s. k. sparavdraget i inkomstslaget kapital. Ett motsvarande yrkande har nyligen avisats av riksdagen i enlighet med skatteutskottets hemställan (SkU 1981/82:58). Utskottet avstyrker därför detta yrkande.

Utländska experter

Eric Hägelmark (fp) tar i motion 1981/82:1185 upp frågan om beskattningen av utländska experter och ifrågasätter om man inte genom särregler vid beskattningen bör underlätta utländska forskares medverkan vid uppbyggnaden av nya forskningsinstitutioner i Sverige. Svårigheterna att rekrytera utländsk expertis till svenska företag har belysts också av Sveriges industriförbund i en till utskottet ingiven skrivelse. Förbundet anvisar olika möjligheter att genom skatteförmåner underlätta anställning av utländska experter för forsknings- och utvecklingsprojekt i Sverige.

Utskottet har i olika sammanhang understrukit angelägenheten av att näringslivets konkurrenskraft och produktionskapacitet förstärks. Insatser på FoU-området utgör naturligtvis ett viktigt inslag om man vill tillgodose kraven på teknisk utveckling i den svenska industrin.

Utskottet har således viss förståelse för de synpunkter som framförts i motionen och av Industriförbundet. Samtidigt måste konstateras att det är förenat med betydande svårigheter att närmare precisera vilken omfattning skattelättnader av det här slaget bör ha och vem som bör komma i åtnjutande av dem.

Enligt vad utskottet erfarit är de frågor som tas upp i motionen och skrivelsen föremål för uppmärksamhet inom regeringskansliet. Någon riksdagens åtgärd är därför inte påkallad. Utskottet avstyrker med det anförda motion 1981/82:1185.

Beskattning av mossor

Genom beslut av riksdagen förra våren undantogs vissa inkomster av bär- och svampplockning från beskattning. Skattefriheten är knuten till det vederlag som en plockare uppbär vid försäljning av vilt växande bär och svampar och gäller till den del intäkterna under ett beskattningsår inte överstiger 5 000 kr.

Eivor Nilson (c) och Nils-Olof Gustafsson (s) framhåller i motion 1981/82:1191 att mossor under de senaste 30-40 åren varit en viktig inkomstkälla för många innevånare i Härjedalen och i Särna-Idreområdet i Dalarna. Mossan säljs till uppköpare på samma sätt som bär och svamp. Motionärerna anser att inkomster av plockning av mossor i skattehänseende bör jämföras med plockning av vilda bär och svamp och vill att riksdagen begär förslag härom från regeringen.

Utskottet kan för sin del inte utan vidare dela motionärernas uppfattning att inkomst av mossoplockning bör jämföras med inkomster av bär- och svampplockning. I fråga om bär och svamp kan göras gällande att en partiell skattefrihet kan vara ägnad att främja tillvaratagandet av för folkhushållet viktiga konsumtionsvaror. Något sådant skäl att befria inkomster av mossoplockning från beskattning finns enligt utskottets mening inte. Vad som förevarit vid en uppvaktning inför utskottet föranleder inte annan bedömning.

Frågan huruvida mossor i skattehänseende kan jämföras med svamp kommer enligt vad utskottet erfarit att prövas av riksskatteverket i ett förhandsbesked. Utskottet avstyrker bifall till motionen.

Skattefria förmåner

Åke Polstam och Stig Josefson (båda c) yrkar i motion 1981/82:861 (motiveringen för yrkandet finns i motion 1981/82:859) att riksdagen hos regeringen skall begära en parlamentarisk utredning om de skattefria förmånerna i inkomstslaget tjänst. Motionärerna pekar bl. a. på den snabbt ökande omfattningen av sådana förmåner och på svårigheterna att rätt uppskatta deras värde.

Det av motionärerna aktualiserade problemet har uppmärksamrats av riksskatteverket, som i skrivelse till budgetdepartementet framställt ett liknande krav.

Utskottet finner de av motionärerna framförda synpunkterna värda beaktande och tillstyrker därför den begärda utredningen.

Förmögenhetsskatten

Mot bakgrund av de höjningar av taxeringsvärdena som väntades med anledning av 1981 års allmänna fastighetstaxering har bl. a. förmögenhetsbeskattningen justerats med verkan fr. o. m. 1982 års taxering (prop. 1980/81:42, SkU 11). Erik Wärnberg m. fl. (s) fullföljer i motion 1981/82:1699 sin tidigare kritik mot detta beslut och yrkar (yrkande 2 i motionen) skatteskärpningar framför allt för större förmögenheter i kombination med ett fribelopp på 50 000 kr. för banktillgodohavanden m.m. Lars Werner m. fl. (vpk) begär i motionerna 1980/81:1504 yrkande 2 och 1981/82:1568 yrkande 8 också skärpningar av förmögenhetsskatten men i form av en engångsskatt på stora förmögenheter. Yrkandena om skärpningar av bl. a. förmögenhetsskatten framställs också i motionerna 1981/82:917 och 2532, som utskottet återkommer till senare.

Vid sin senaste behandling av motionsyrkanden om skärpt förmögenhetsskatt (SkU 1980/81:44) har utskottet avstyrkt motionerna och framhållit att avsikten med det nyss angivna beslutet inte varit att ändra grunderna för förmögenhetsskatten utan endast att anpassa skatteskalorna till den allmänna prisutvecklingen. Något nytt som bör leda till ändrad ståndpunkt i denna fråga har inte framkommit, varför utskottet avstyrker de nu aktuella motionsyrkandena.

Den framtida skattepolitiken

I motionerna 1981/82:917 och 2532 yrkande 2 lägger Lars Werner m. fl. (vpk) fram sitt skattepolitiska program och begär att riksdagen godkänner riktlinjerna för en skattereform som bl. a. innefattar en skärpt progressivitet i inkomstbeskattningen, skärpt kapitalbeskattning och bolagsbeskattning, slopande av olika avdrag vid beskattningen, avskaffande av mervärdeskatt på viktiga livsmedel, en progressiv statskommunal enhetsskatt, övergång till produktionsbeskattning och kamp mot skatteflykt m.m. Krav på slopande av moms på mat och omsättningsskatt på aktier framställs också i vpk-motion 1568 yrkandena 4 och 6.

Gösta Bohman m. fl. (m) yrkar i motion 1981/82:2028 att riksdagen ger regeringen till känna vad som anförts i motion 1981/82:2018 om den framtida skattepolitiken, nämligen att en produktionsbeskattning bör motverkas, att kapitalbeskattningen bör överses för att underlätta företagsamheten, att realisationsvinstbeskattningen bör förenklas, att rundgången i skatte- och

bidragssystemet bör minskas och att skattesystemet i ökad utsträckning bör ta hänsyn till den faktiska försörjningsbördan.

Utskottet vill framhålla att flertalet av de frågor som tas upp i motionerna behandlats av riksdagen vid upprepade tidigare tillfällen och fortlöpande uppmärksammas av regeringen och i pågående utredningsarbete. Utskottet finner för sin del inte anledning att härutöver nu ta ställning till de politiska program som presenteras i de angivna motionerna eller att på nytt föranstalta om en genomgripande översyn av beskattningen. Med hänvisning härtill avstyrker utskottet dessa motionsyrkanden.

Utskottet avstyrker också bifall till yrkandet i motion 1981/82:1568 om en särskild avbetsgivaravgift på arbetsskapande insatser.

Finansiering

Kostnaden för den i propositionen föreslagna skatteomläggningen skall för det första året täckas genom införande av en allmän löneavgift om 2 %. Avgiften är av principiellt samma karaktär som den tidigare allmänna arbetsgivaravgiften.

Moderaterna yrkar i motion 1981/82:2529 avslag på propositionen i denna del. Kostnaderna för skatteomläggningen och de ändringar i denna som föreslås i motionen bör enligt moderaterna täckas genom bl. a. utgiftsminskningar.

Utskottet instämmer i de synpunkter som finansutskottet framfört i fråga om finansieringen och avstyrker därför bifall till motionen i denna del.

Mot de delar av propositionen som utskottet inte tagit upp till särskild behandling har utskottet inte funnit anledning till erinran.

Lagförslagen

I propositionen föreslås bl. a. en ändring i 1 kap. 1 § lagen (1981:691) om socialavgifter. Denna ändring innefattar även ett i proposition 1981/82:113 föreslaget tillägg till samma lagrum. Förslaget i den delen har godtagits av arbetsmarknadsutskottet (AU 1981/82:23), som förklarat att lagstiftningsfrågan bör anstå till behandlingen av proposition 197.

Skatteutskottet har inte funnit anledning till erinran mot förslaget att lagen om socialavgifter skall tillämpas även i fråga om löneavgift.

Utskottet har heller ingen erinran mot författningsförslagen i övrigt eller mot de delar av propositionen som utskottet inte tagit upp till särskild behandling.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. *beträffande skatteskalen och inflationsskyddet*

att riksdagen bifaller proposition 1981/82:197 och avslår

motionerna 1981/82:2529 yrkandena 1, 3 och 9 och 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del,

2. *beträffande begränsning av underskottsavdrag*
att riksdagen med bifall till propositionen och motion 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del, avslår motionerna 1981/82:2524 och 1981/82:2529 yrkande 2,
3. *beträffande kvittning*
att riksdagen bifaller propositionen och avslår motionerna 1981/82:2527 yrkande 1 och 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del,
4. *beträffande tilläggsposter*
att riksdagen bifaller propositionen och avslår motionerna 1981/82:2527 yrkandena 2 och 3, 1981/82:2528 och 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del,
5. *beträffande begränsningsregeln*
att riksdagen bifaller propositionen och avslår motionerna 1981/82:2529 yrkandena 6, 7 och 8 samt 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del,
6. *beträffande slopande av sambeskattnings*
att riksdagen avslår motion 1981/82:2300 yrkande 6,
7. *beträffande gräns för individuell beskattning*
att riksdagen med anledning av motion 1981/82:1212 i denna del och med bifall till propositionen avslår motion 1981/82:1204 yrkande 1,
8. *beträffande sambeskattningsfrågor i övrigt*
att riksdagen avslår
 - a) motion 1981/82:508,
 - b) motion 1981/82:708,
 - c) motion 1981/82:1204 yrkande 3,
9. *beträffande vissa familjebeskattningsfrågor*
att riksdagen avslår
 - a) motion 1981/82:701,
 - b) motion 1981/82:1204 yrkande 2,
 - c) motion 1981/82:2025 i denna del,
10. *beträffande barn tillsyn*
att riksdagen avslår motionerna 1981/82:1678 och 1981/82:2025 i denna del,
11. *beträffande skattereduktion för vård av barn*
att riksdagen avslår motion 1981/82:1677,
12. *beträffande barnpension*
att riksdagen avslår
 - a) motion 1981/82:704,
 - b) motion 1981/82:1690,

13. *beträffande schablonavdrag i tjänst*
att riksdagen med bifall till propositionen avslår motionerna 1981/82:2529 yrkande 5 och 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del,
14. *beträffande frivilliga periodiska understöd m. m.*
att riksdagen bifaller propositionen och motion 1981/82:1699 yrkande 3 samt avslår motionerna 1981/82:1686, 1981/82:2530 yrkande 1, 1981/82:2531 och 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del,
15. *beträffande reparationsavdrag*
att riksdagen avslår motion 1981/82:2530 yrkande 2,
16. *beträffande fackföreningsavgifter*
att riksdagen avslår motion 1981/82:901,
17. *beträffande konsumtionskrediter*
att riksdagen avslår motion 1981/82:903,
18. *beträffande försäkringsavdrag*
att riksdagen avslår motionerna 1981/82:1212 i denna del och 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del,
19. *beträffande konto för försäkringssjälvrisker*
att riksdagen avslår motion 1981/82:1213,
20. *beträffande utländska experter*
att riksdagen avslår motion 1981/82:1185,
21. *beträffande inkomst av mossplöckning*
att riksdagen avslår motion 1981/82:1191,
22. *beträffande skattefria förmåner*
att riksdagen med bifall till motion 1981/82:861 yrkande 4 hos regeringen begär en parlamentarisk utredning om de skattefria förmånerna i inkomstslaget tjänst,
23. *beträffande finansieringsfrågan*
att riksdagen bifaller propositionen och avslår motion 1981/82:2529 yrkande 4,
24. *beträffande förmögenhetsskatt*
att riksdagen avslår motionerna 1980/81:1504 yrkande 2, 1981/82:1568 yrkande 8 och 1981/82: 1699 yrkande 2,
25. *beträffande den framtida skattepolitiken m. m.*
att riksdagen avslår motionerna 1981/82:917, 1981/82:1568 yrkandena 3, 4 och 6, 1981/82:2028 och 1981/82:2532 yrkande 2,
26. *beträffande lagförslagen*
att riksdagen antar de vid propositionen fogade förslagen till
 - a. lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
 - b. lag om ikraftträdande av lagen (1982:000) om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,
 - c. lag om ändring i lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt,

- d. lag om ändring i lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall,
- e. lag om ändring i lagen (1958:295) om sjömansskatt,
- f. lag om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),
- g. lag om ändring i uppbördslagen (1953:272),
- h. lag om allmän löneavgift,
- i. lag om ändring i lagen (1981:691) om socialavgifter.

Stockholm den 18 maj 1982

På skatteutskottets vägnar

ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), Stig Josefson (c), Wilhelm Gustafsson (fp), Rune Carlstein (s), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Olle Grahn (fp), Egon Jacobsson (s), Anita Johansson (s), Bo Södersten (s) och Arne Svensson (m).

Reservationer

Till betänkandet har förste vice talmannen Ingegerd Troedsson, Bo Lundgren och Arne Svensson (alla m) lämnat följande 12 reservationer.

1. Inledning

Reservanterna anser att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 50 med "Skatteutskottet har" och slutar på s. 51 med "detta sammanhang" bort ha följande lydelse:

I sin första regeringsförklaring i oktober 1976 uttalade den borgerliga trepartiregeringen:

Skattesystemet måste reformeras. En varaktig skattereform skall innehålla bl. a. sänkta marginalsatser i vanliga inkomstlagen, inflationsskydd i skattesystemet samt åtgärder för att hålla tillbaka de kommunala skattehöjningarna.

I regeringsförklaringen den 12 oktober 1979 vid den andra trepartiregeringens tillträde sades:

En fortsatt reformering av skatterna är nödvändig. Regeringen slår vakt om inflationsskyddet i skattesystemet. --- Regeringen ser förslaget för 1980 som ett led i ett målmedvetet arbete - som skall föras vidare under mandatperioden - för att reformera skattesystemet och minska marginaleffekterna, så att det blir mer över av en löneökning eller en extra förtjänst ---. Rätten att göra avdrag för räntekostnader bibehålls.

I februari 1981 offentliggjorde den borgerliga trepartiregeringen ett

ekonomiskt handlingsprogram med en rejäl marginalskattesänkning som viktigaste beståndsdel. I handlingsprogrammet hette det:

Inriktningen bör vara att sänka marginalskatten till 50 procent för den helt dominerande andelen heltidsarbetande inkomsttagare. Detta förutsätter motsvarande justering av gällande marginalskattetak. En reform med den inriktningen bör genomföras i tre steg med början 1982 och fullföljas 1983 och 1984.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget uttalades att skatteomläggningen skulle totalfinansieras. Hur detta skulle ske angavs inte (bortsett från ett uttalande om att ett lagfäst sparande kunde övervägas). I handlingsprogrammet föreslogs inga åtgärder som syftade till att begränsa värdet av underskottsavdrag eller urholka inflationsskyddet.

I april 1981 träffades en överenskommelse mellan centerpartiet, folkpartiet och socialdemokraterna om en skatteomläggning. Denna omläggning innebär följande:

- Skatteomläggningen påbörjas först 1983 och inte som angavs av treparti-regeringen 1982.
- Marginalskattesänkningarna blir mindre omfattande än vad som föreslogs av trepartiregeringen.
- Skatteomläggningen skall i sin helhet finansieras genom höjda arbetsgi-varavgifter eller genom införande av en s. k. produktionsfaktorsskatt, proms.
- Indexregleringen av den statliga skatteskalen skall inte bibehållas i sin nuvarande form.
- Rätten till underskottsavdrag skall inskränkas.

Propositionen om en reformerad inkomstbeskattning bygger i huvudsak på det förslag som mot bakgrund av överenskommelsen lades fram av en expertgrupp med företrädare för centerpartiet, folkpartiet och socialdemokraterna. Expertgruppens förslag remissbehandlades under hösten 1981.

Remissinstanserna välkomnade de föreslagna marginalskattesänkningarna men ställde sig mycket kritiska på andra viktiga punkter. Kritiken avsåg främst den föreslagna metoden för avdragsbegränsning och de konsekvenser för framför allt villaägare, företagare och jordbrukare som denna skulle leda till. Att den föreslagna omläggningen medför ett krångligare skattesystem, som är svåröverblickbart för de skattskyldiga var man överens om, liksom om att kringgående dispositioner för att parera förslaget kommer att öka på ett drastiskt sätt. Det bör påpekas att remissomgången inte omfattade finansieringen.

I det förslag till skatteomläggning som återfinns i propositionen har man synbarligen inte tagit något intryck av den kritik som framfördes vid remissomgången.

Den skatteomläggning som föreslås i propositionen är av stor omfattning och bryter mot hittills vedertagna principer för beskattningen. Det måste

därför anses anmärkningsvärt att inget utförligt utredningsarbete genomförts innan förslag förelagts riksdagen. En arbetsgrupp inom budgetdepartementet har under en tidsperiod av endast sex månader tagit fram ett förslag som lett till omfattande kritik vid remissbehandlingen. Trots detta läggs förslaget till grund för en proposition. Varken i departementsutredningen eller i propositionen finns någon tillfredsställande analys av de ekonomiska konsekvenserna för samhällsekonomin och de enskilda medborgarna av finansieringen, urholkningen av indexregleringen samt avdragsbegränsningen.

Som redovisas i motion 1981/82:2529 kommer skattetrycket under 1983 som en följd av propositionens förslag att höjas med i storleksordningen 5–6 miljarder kronor. Ett höjt skattetryck leder till negativa konsekvenser för samhällsekonomin. Sysselsättningsläget förvärras genom den försämrade konkurrenskraft som blir följden av bl. a. införandet av en s. k. allmän löneavgift. Avtalsrörelsen försvåras också genom de föreslagna åtgärderna.

Urholkningen av det av den borgerliga trepartiregeringen införda inflationsskyddet av skatteskalen kommer att leda till att hela marginalskattereformen efter hand urholkas så att såväl skiktgränserna i inkomstskalan som brytpunkten kommer att förskjutas nedåt, räknat i fast penningvärde.

Avdragsbegränsningen leder till negativa konsekvenser för företagsamheten. Många villaägare kommer att drabbas av kostnadsökningar för sitt boende som gör deras individuella situation mycket svår. Avdragsbegränsningen strider mot givna utfästelser.

Skatteutskottet delar de synpunkter som framförs i motion 1981/82:2529 och i den avvikande mening som fogats till finansutskottets yttrande.

2. Skatteskalen och inflationsskyddet samt begränsning av underskottsavdrag (mom. 1 och 2)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 51 med "En grundprincip" och slutar på s. 53 med "behandlade motioner" bort ha följande lydelse:

En grundprincip i det svenska inkomstskattesystemet är att skatt skall utgå efter förmåga. Detta innebär att det är inkomsten efter avdrag för alla omkostnader för dess förvärvande som skall utgöra beskattningsunderlag.

Denna principiella uppfattning var underlag till det uttalande som gjordes i den borgerliga trepartiregeringens regeringsförklaring 1979 om att rätten till ränteavdrag skulle finnas kvar. Klara utfästelser gjordes också i valrörelsen 1979 i detta avseende.

Den borgerliga trepartiregeringen tillsatte 1980 en utredning med syfte att kartlägga s. k. otillbörligt utnyttjande av underskottsavdragen och också

föreslå åtgärder riktade att undanröja dessa. Som en följd av den skatteuppgörelse som träffades mellan mittenpartierna och socialdemokraterna våren 1981 avstannade i stort sett denna utrednings arbete.

Utskottet förutsätter att kommittén om underskottsavdrag skyndsamt återupptar sitt arbete enligt de ursprungligen givna direktiven och att kommittén snarast framlägger förslag som syftar till att undanröja möjligheter att utnyttja rätten till underskottsavdrag otillbörligt.

Vad avser den i propositionen föreslagna avdragsbegränsningen får den flera negativa effekter, vilket bl. a. framgått av den massiva kritiken vid remissbehandlingen. Den föreslagna ordningen innebär att man bryter den symmetri i beskattningen som hittills funnits. Detta är enligt utskottets mening inte acceptabelt.

Med hänsyn härtill och vad utskottet i övrigt anfört avstyrker utskottet bifall till den föreslagna begränsningen av underskottsavdragens skattemässiga värde, liksom motion 1981/82:2532 i vad den innehåller yrkande om bifall till en sådan begränsning. Genom utskottets ställningstagande är motion 1981/82:2524 tillgodosedd.

Reglerna om inflationsskydd i inkomstskatteskalen infördes 1978 efter förslag från den dåvarande trepartiregeringen. I propositionen framhölls att införandet av ett inflationsskydd för den statliga inkomstskatteskalen var nödvändigt för att skapa en garanti för att de fördelningspolitiska avvägningar som uttryckts genom riksdagens beslut om skatteskalen skulle bli bestående tills beslut fattats om ändrad avvägning. Av det skatteutskottet då anförde framgick att utskottet delade regeringens uppfattning om nödvändigheten att införa ett inflationsskydd för den statliga inkomstskatteskalen.

Propositionens förslag beträffande inflationsskyddet innebär att detta urholkas väsentligt. Inflationen måste bekämpas med all kraft. I det fall man skulle lyckas nedbringa inflationstakten kraftigt finns ingen anledning att begränsa inflationsskyddet. Vad som nu föreslås innebär emellertid att om inflationen överstiger 5,5 %, de nya reglerna kommer att leda till såväl skärpt skattetryck som urholkningar av marginalskattesänkningen.

Det kan f. ö. konstateras att redan nu i maj 1982 har basbeloppsindex, som ligger till grund för inflationsskyddet i skatteskalen, för den mätperiod fr. o. m. augusti 1981 t.o.m. augusti 1982 som är underlag för skatteskalen 1983, ökat med 6,5 %. Sannolikheten är således stor för att inflationstakten under denna tidsperiod kommer att ligga mellan 8 och 9 %. Det innebär att redan för 1983 leder det begränsade inflationsskydd som föreslås i propositionen till en automatisk skattehöjning, som uppgår till ungefär 1,5 miljarder kronor.

Den skatteskala som föreslås i propositionen avviker på flera punkter från förslag som lades fram av den borgerliga trepartiregeringen våren 1981. Det marginalskattetak på 80 % som föreslås är enligt utskottets uppfattning alltför högt. Det kan noteras att i många andra länder har på senare tid de

högsta marginalsattesatserna nedjusterats. I Danmark och Norge är den högsta marginalsattesatsen 70 %, i Finland är den 71 %, i England 60 % och Västtyskland 56 %.

Skatteutskottet förordar således den skatteskala för 1983 som föreslås i motion 1981/82:2529 och avstyrker propositionen i motsvarande del samt när det gäller förslaget om en begränsning av inflationsskyddet. Utskottets ställningstagande innebär avslag också på vpk:s partimotion 1981/82:2532 i denna del.

dels ansett att utskottets hemställan i mom. 1 och 2 bort ha följande lydelse:

1. *beträffande skatteskalen och inflationsskyddet*
att riksdagen bifaller motion 1981/82:2529 yrkandena 1, 3 och 9 och avslår proposition 1981/82:197 och motion 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del.
2. *beträffande begränsning av underskottsavdrag*
att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2529 yrkande 2 samt med anledning av motion 1981/82:2524 avslår propositionen och motion 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del.

3. Kvittning (mom. 3)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 54 med "Utskottet vill" och slutar på s. 55 med "därför motionen" bort ha följande lydelse:

Vid remissbehandlingen av det förslag till skatteomläggning på vilket propositionen bygger har riktats kritik i skilda hänseenden mot bestämmelserna om förbud att vid beräkning av underlag för tilläggsbelopp kvitta underskott mot överskott. Som motionären framhåller har många remissinstanser ansett det vara en alldeles särskild brist att bestämmelserna inte ger samtaxerade makar möjlighet att sinsemellan kvitta underskott på annan fastighet mot överskott av kapital.

Utskottet kan i princip ansluta sig till den i propositionen framförda uppfattningen att kvittningsrätten som huvudregel bör vara individualiserad, dvs. tillkomma den skattskyldige personligen. I fråga om samtaxerade makar leder emellertid den föreslagna begränsningen av underskotts- och förlustavdragen till konsekvenser som enligt utskottets mening inte kan accepteras.

Utskottet finner det inte rimligt att makar, i det fall underskott och överskott är jämnt fördelade mellan dem, gemensamt skall kunna räkna av underskott intill föreskrivet maximum, $(30\,000 + 30\,000 =) 60\,000$ kr., medan någon kvittningsrätt inte skall föreligga i det fall underskottet på fastighet finns hos ena maken och överskottet av kapitalinkomst hos den andre.

Utskottet anser det vara ett rättvisekrav att reglerna utformas så att de fungerar på samma sätt oavsett vem av markarna som står för skulderna resp. tillgångarna. Eljest kan effekterna – särskilt för makar som inte har möjlighet att vidta interna transaktioner eller omfördela tillgångar – bli stötande. För undvikande av rättsförluster och/eller transaktioner mellan makarna som har till enda syfte att neutralisera skatteeffekter av angivet slag bör enligt utskottets mening makar ha rätt att kvitta underskott mellan sig.

I likhet med motionären anser utskottet att kvittningsrätten bör gälla såväl i fråga om underskott på schablontaxerad fastighet mot överskott av kapital som i fråga om underskott mot överskott av samma förvärvskälla.

dels att utskottets hemställan i mom. 3 bort ha följande lydelse:

3. *beträffande kvittning*

att riksdagen – vid bifall till utskottets hemställan i mom. 2 – beslutar att med bifall till motion 1981/82:2527 yrkande 1 och med avslag på propositionen i denna del och motion 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del anta en bestämmelse av innebörd att kvittning av underskott mot överskott skall kunna ske mellan makar i enlighet med vad reservanterna anført,

4. Tilläggsposter (mom. 4)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 56 som börjar med "I det" och slutar nederst på sidan med "denna del" bort ha följande lydelse:

I de fall en personbil (båt, flygplan e. d.), som redovisas som tillgång i enskild näringsverksamhet, används privat sker vanligen en uppdelning av kostnaderna mellan den del som avser den skattskyldiges användning av tillgången för privat bruk och den del av utnyttjandet som skett i rörelsen. I de flesta fall tas då inte hänsyn till räntekostnaderna, då dessa är avdragsgilla under alla förhållanden antingen i inkomstslaget kapital eller i inkomstslagen rörelse eller jordbruk.

Förslaget i propositionen innebär att vid bestämmande av underlag för tilläggsbelopp ett schablonmässigt tillägg skall göras med belopp motsvarande en beräknad räntekostnad för förvärvet av tillgången, till den del denna används för privat bruk. Som motionären framhåller kommer räntetillägget att orättvist drabba den som inte har någon räntekostnad. Med hänsyn härtill och då bestämmelserna om räntetillägg kan väntas komma att leda till betydande svårigheter i den praktiska tillämpningen för såväl myndigheter som enskilda tillstyrker utskottet bifall till motion 1981/82:2527 i denna del.

Även förslaget om räntetillägg för jordbrukares bostäder kommer, såvitt utskottet kan bedöma, att leda till effekter som från rättvisesynpunkt är otillfredsställande. Om en jordbrukare tar upp ett lån för att förbättra

ekonomibyggnaderna på sin fastighet kommer en viss del av de ökade räntekostnaderna till följd av detta lån – om propositionen antas oförändrad – att automatiskt hänföras till bostaden. De blir härigenom inte avdragsgilla – om den skattskyldige har en inkomst över brytpunkten – trots att det är fråga om en investering i jordbruksrörelsen.

Utskottet vill också erinra om att underskottsavdraget på en villa inte i sin helhet motsvaras av räntekostnader. Det är i stället räntekostnaderna minskade med schablonintäkten som utgör underskottet. Detta är en omständighet som man i propositionen helt bortsett ifrån vid utformningen av det nu aktuella räntetillägget. Men hänsyn härtill och då – som utskottet tidigare påpekat – bestämmelserna om räntetillägg kan väntas bli mycket svårtillämpade i praktiken tillstyrker utskottet bifall också till motion 1981/82:2528.

Vad slutligen angår frågan om räntetillägg för lån utan eller till låg ränta anser utskottet sig böra i princip godta förslaget i propositionen. I likhet med motionären i motion 1981/82:2527 anser utskottet det emellertid rimligt att sådant räntetillägg får kvittas mot överskott av kapital eller mot underskott på villafastighet.

dels att utskottets hemställan i mom. 4 bort ha följande lydelse:

4. *beträffande tilläggsposter*

att riksdagen – vid bifall till utskottets hemställan i mom. 2 – beslutar att med bifall till motionerna 1981/82:2527 yrkandena 2 och 3 och 1981/82:2528 samt med avslag på propositionen och motion 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del utforma bestämmelserna om tilläggsposter i enlighet med vad reservanternas anförts.

5. Begränsningsregeln (mom. 5)

Reservanternas anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande som börjar på s. 53 med "Utskottet har godtagit" och slutar på s. 54 med "av skatt" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare tillstyrkt de yrkanden om marginalsattesänkningar som ställts i motion 1981/82:2529 och som innebär en maximering av marginalsatten till 75 %. Med hänsyn härtill tillstyrker utskottet yrkandet i nämnda motion om en motsvarande begränsning av spärrbeloppet.

Förslaget att egenavgifter inte längre skall få påverka skattenedsättningen har i propositionen motiverats med att begränsningsregeln i sin nuvarande utformning ger egenföretagaren en omotiverad skatteförmån jämfört med den som bedriver sin näringsverksamhet i aktiebolagsform, eftersom den senare vid tillämpning av begränsningsregeln inte har någon möjlighet att beakta av bolaget erlagda egenavgifter. Även om detta – formellt sett – är ett

riktigt påstående är det enligt utskottets mening inte en omständighet som kan åberopas till stöd för att ändra begränsningsregeln. Egenavgifterna – i vart fall de mer betydande – har numera i huvudsak karaktären av skatt genom att de tas ut även på inkomstdelar som inte påverkar försäkringsförmånerna. Anledning saknas därför att inte låta egenavgifterna påverka skattenedsättningen. Utskottet tillstyrker följaktligen bifall till motion 1981/82:2529 i denna del. Utskottet tillstyrker också yrkandet i samma motion att makar vid tillämpning av begränsningsregeln inte skall anses som en skattskyldig utan beskattas var för sig.

dels att utskottets hemställan i mom. 5 bort ha följande lydelse:

5. beträffande begränsningsregeln

att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2529 yrkandena 6, 7 och 8 samt med avslag på propositionen och motion 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del beslutar att begränsningsregeln skall utformas i enlighet med reservanternas förslag.

6. Slopande av sambeskattningsfrågor i övrigt (mom. 6 och 8)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 58 som börjar med "De förslag" och slutar med "yrkande 6" bort ha följande lydelse:

Mot bakgrund av att förslaget i propositionen innebär att mer än en fjärdedel av hela statsskattens belopp skall lyftas av och ersättas av andra skatteformer är det enligt utskottets mening anmärkningsvärt att det inte ansetts lämpligt att i sammanhanget helt slopa sambeskattningen av makar. Särskilt den kraftiga sänkningen av marginalskatterna bör enligt utskottets mening vara ägnad att motverka transaktioner av skatteundandragande karaktär mellan makarna. Utskottet har ovan (avsnittet Kvittning av underskott mot överskott) pekat på att de nya bestämmelserna kan få egendomliga effekter på det skattemässiga utfallet beroende på hur makar disponerar en totalt lika förmögenhetsmassa.

Utskottet vill inte bestrida att förslaget i propositionen innebär en förbättring så till vida, att antalet sambeskattningsfall radikalt minskas. För makar där någon eller båda har inkomster över brytpunkten och där sambeskattning således även i fortsättningen skall ske kan emellertid förslaget i propositionen i många fall väntas medföra försämringar. Mot den angivna bakgrunden anser utskottet sig böra biträda förslaget i motion 1981/82:2300 om en snabb avveckling av sambeskattningen av makar.

Genom vad utskottet nu anfört får också yrkandena i motionerna 1981/82:508, 1981/82:708 och 1981/82:1204 avseende särbeskattning av B-inkomst anses till viss del besvarade. I avvaktan på att sambeskattningen av makar helt slopas bör emellertid snarast möjligt vissa ändringar göras i sambeskattningsreglerna.

Inkomst av annan fastighet är f. n. att anse som B-inkomst. Denna regel gäller utan undantag, vilket innebär att sådan inkomst aldrig kan särbeskattas. I likhet med motionärerna i motionerna 1981/82:508 och 1981/82:1204 anser utskottet det naturligt att – på samma sätt som gäller i fråga om jordbruksfastighet och rörelse – hänföra inkomst av annan fastighet till A-inkomst i de fall den skattskyldige utfört verkligt arbete i förvärvskärlan.

Utskottet förordar således att riksdagen hos regeringen begär förslag redan till hösten om sådan ändring av gällande regler, att inkomst av annan fastighet skall anses hänförlig till A-inkomst under samma förutsättning som gäller i fråga om inkomstlagen jordbruksfastighet och rörelse.

dels att utskottets hemställan i mom. 6 och 8 bort ha följande lydelse:

6. *beträffande slopande av sambeskattnings*
att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2300 yrkande 6 hos regeringen begär förslag om en snabb avveckling av dubbelbeskattningen av makar,
8. *beträffande sambeskattningsfrågor i övrigt*
att riksdagen med anledning av motionerna 1981/82:508, 1981/82:708 och 1981/82:1204 yrkande 3 hos regeringen begär förslag till hösten 1982 om sådan ändring av gällande skatteregler att inkomst av annan fastighet, vari den skattskyldige varit verksam i ej blott ringa omfattning, skall hänföras till A-inkomst,

7. Vissa familjebeskattningsfrågor (mom. 9)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 58 som börjar med "De övriga" och slutar med "samt 1981/82:701" bort ha följande lydelse:

- Som framgår av motion 1981/82:2018 står det klart att skattesystemet
- inte tar hänsyn till ekonomisk bärkraft. Tvärtom blir skattebelastningen per familjemedlem vanligtvis allt större ju fler barn som finns i familjen;
 - ger svårare marginaleffekter ju större behovet av en inkomstökning är;
 - styr familjernas arbetsfördelning, varvid flerbarnsfamiljer, som oftare än andra är hänvisade till en enda inkomst, och hushåll i glesbygd har svårast att anpassa sig till skattesystemet;
 - gynnar konstlade inkomstfördelningar och t. o. m. kan leda till "skatteskiåmässor".

Bristerna i den nuvarande familjebeskattningen är således påfallande och leder till problem som blir allt svårare att bemästra. En allsidig utvärdering av familjebeskattningen bör därför komma till stånd och förslag läggas fram som bättre tar hänsyn till ekonomisk bärkraft.

Som framhålls i motionen finns olika tänkbara åtgärder. En sådan kan vara frivillig tudelning av familjeinkomsten upp till belopp som skulle kunna variera med antalet barn.

En annan åtgärd kan vara att inrikta skatteskalen mot en mer proportionell beskattning med undantag för de allra högsta inkomsterna. Avdrag skulle vidare bli lika mycket värda, vilket bl. a. underlättar åtgärder som tar större hänsyn till familjestorlek. Familjerna skulle vidare få bättre möjlighet att välja den arbetsfördelning som är bäst i det enskilda fallet.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet bifall till motion 1981/82:2025 i denna del.

dels att utskottets hemställan i mom. 9 bort ha följande lydelse:

9. *beträffande vissa familjebeskattningsfrågor*

att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2025 såvitt nu är i fråga samt med anledning av motionerna 1981/82:701 och 1981/82:1204 yrkande 2 hos regeringen begär utredning och förslag beträffande familjebeskattningen i enlighet med de riktlinjer som anges i motion 1981/82:2018,

8. Barntillsyn (mom. 10)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 58 som börjar med "Vad särskilt" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Vad gäller de i motionerna 1981/82:1678 och 1981/82:2025 aktualiserade frågorna om barntillsyn anser utskottet det naturligt att nödvändiga och styrkta kostnader för barntillsyn betraktas som kostnad för intäkternas förvärvande och därmed blir avdragsgilla vid beskattningen. Barnfamiljerna skulle därigenom kunna betala en mer marknadsmässig ersättning för barnomsorgen och på så sätt få större valfrihet i fråga om barnomsorgen. Utskottet anser att den ovan förordade utredningen om familjebeskattningen också bör lägga fram förslag härom.

Utskottet tillstyrker därför bifall till motion 1981/82:2025 i denna del. Härigenom tillgodoses också yrkandet i motion 1981/82:1678.

dels att utskottets hemställan i mom. 10 bort ha följande lydelse:

10. *beträffande barntillsyn*

att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2025 såvitt nu är i fråga och med anledning av motion 1981/82:1678 hos regeringen begär utredning och förslag om avdrag vid beskattningen för nödvändiga och styrkta barntillsynskostnader,

9. Schablonavdrag i tjänst (mom. 13)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 60 som börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

Utskottet ansluter sig i princip till att ett schablonavdrag införs i inkomstslaget tjänst. Avdraget bör emellertid avpassas så att praktiskt taget alla inkomsttagare kan förmodas ha kostnader som uppgår till schablonavdragets belopp. Att medge avdrag för kostnader som den skattskyldige inte har haft måste, som motionärerna i motion 1981/82:2529 framhåller, anses principiellt felaktigt och strider dessutom mot skatteförmågeprincipen.

Av nu anförda skäl och då ett schablonavdrag om 1 000 kr. i inkomstslaget tjänst innebär ett betydande skattebortfall tillstyrker utskottet att avdraget begränsas till 500 kr.

dels att utskottets hemställan i mom. 13 bort ha följande lydelse:

13. *beträffande schablonavdrag i tjänst*

att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2529 yrkande 5, med anledning av propositionen och med avslag på motion 1981/82:2532 yrkande 1 i denna del beslutar att schablonavdraget i tjänst skall utgöra 500 kr., dock högst 5 % av tjänstein-täkten.

10. Finansieringsfrågan (mom. 23)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 65 som börjar med "Kostnaden för" och slutar med "denna del" bort ha följande lydelse:

I propositionen föreslås att en s. k. allmän löneavgift införs och att den tas ut med 2 % på lönesumman. Avgiften beräknas ge en bruttoinkomst till statskassan på 5,8 miljarder kronor. Enligt propositionen utgår man från att löneavgiften kommer att avräknas mot tillgängligt löneutrymme. Nettoeffekten på de totala inkomsterna av löneavgiften beräknas därmed till 2,8 miljarder kronor.

Det kan enligt utskottets mening starkt ifrågasättas om en avräkning, som förutsätts i propositionen, av den allmänna löneavgiften verkligen kommer att ske. Erfarenheterna från förutsagda avräkning av höjda arbetsgivaravgifter under 1970-talets början visar att endast en mindre del kan sägas faktiskt ha avräknats mot tillgängligt löneutrymme. Med det i dag ännu mer begränsade löneutrymmet torde förutsättningarna för någon avräkning vara ännu mindre. Löneavgiften kommer alltså att till största delen slå igenom i form av ökade kostnader och därmed höjda priser. Konkurrenskraften för näringslivet försvagas.

I motion 1981/82:2529 föreslås en finansiering av den i motionen framlagda

skattereformen genom dels den automatiska inkomstförstärkning som 1983 följer av att den särskilda skattereduktionen har slopats, dels besparingar i de statliga utgifterna.

På sikt kommer en marginalskattereform enligt utskottets mening att vara självfinansierande. Reformens syfte är att öka utbudet av arbete. Därmed ökas också skatteunderlaget, dvs. de inkomster på vilka skatteuttaget beräknas.

Det är däremot inte rimligt att räkna med att effekterna av marginalska-
tesänkningar inträder omedelbart. På kort sikt krävs därför, i nuvarande
statsfinansiella läge, åtgärder som kompenserar de minskade inkomsterna.
Detta kan ske på två sätt. Statens utgifter kan minskas eller andra skatter
eller avgifter kan höjas.

Då det höga skattetrycket starkt bidragit till de ekonomiska problem vi har
i dag bör självfallet skattehöjningar undvikas.

Enligt utskottets mening bör således strävan vara att i första hand
kompensera marginalska-
tesänkningarna genom besparingar i de offentliga
utgifterna. Det är f. ö. samma princip som förordades av regeringen när den
hösten 1981 skulle kompensera inkomstbortfallet till följd av den sänkta
mervärdeskatten.

Utskottet tillstyrker därför bifall till motion 1981/82:2529 i denna del och
avstyrker propositionen.

dels att utskottets hemställan i mom. 23 bort ha följande lydelse:

23. *beträffande finansieringsfrågan*

att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2529 yrkande 4
avslår förslaget i propositionen om allmän löneavgift,

11. Den framtida skattepolitiken m. m. (mom. 25)

Reservanterna anser

*dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 65 som börjar med
"Utskottet vill" och slutar med "arbetskapande insatser" bort ha följande
lydelse:*

Utskottet instämmer i vad som anförts i motion 1981/82:2018 om den
framtida skattepolitiken. Detta bör också ges regeringen till känna.
Utskottet tillstyrker således yrkandet i den nämnda motionen och avstyrker
motionerna 1981/82:917 och 1981/82:2532 yrkande 2. Utskottet avstyrker
också motion 1981/82:1568 i vad den innehåller yrkanden om en progressiv
arbetsgivaravgift, slopande av mervärdeskatten på mat och en omsättnings-
skatt på börshandeln.

dels att utskottets hemställan i mom. 25 bort ha följande lydelse:

25. *beträffande den framtida skattepolitiken m. m.*

att riksdagen med bifall till motion 1981/82:2028 samt med avslag på motionerna 1981/82:917, 1981/82:1568 yrkandena 3, 4 och 6 och 1981/82:2532 yrkande 2 ger regeringen till känna vad i motion 1981/82:2018 anförts om den framtida skattepolitiken,

12. Lagförslagen (mom. 26)

Reservanterna hemställer

- a. att riksdagen vid bifall till reservation 2 antar följande

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt**

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt¹

dels att 12 § skall upphöra att gälla,

dels att 9 § 4 mom., 10 § 1 mom. och 10 a § skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

9 §

4 mom.² För annan skattskyldig än som i 2 mom. avses utgör den taxerade inkomsten tillika beskattningsbar inkomst. *Denna skall för fysisk person, oskift dödsbo och familjestiftelse, varom förmåles i 10 § 1 mom., angivas i helt hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.* I fråga om makar, som levt tillsammans men icke varit här i riket bosatta under någon del av beskattningsåret och som båda haft taxerad inkomst, skall beskattningsbar A-inkomst och beskattningsbar B-inkomst beräknas för dem båda, varvid 3 mom. gäller i tillämpliga delar.

4 mom. För annan skattskyldig än som i 2 mom. avses utgör den taxerade inkomsten tillika beskattningsbar inkomst. I fråga om makar, som levt tillsammans men icke varit här i riket bosatta under någon del av beskattningsåret och som båda haft taxerad inkomst, skall beskattningsbar A-inkomst och beskattningsbar B-inkomst beräknas för dem båda, varvid 3 mom. gäller i tillämpliga delar.

Nuvarande lydelse

10 §

1 mom.³ Statlig inkomstskatt utgår för fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser med viss i särskild ordning bestämd procent av nedan angivna grundbelopp.

Grundbeloppet utgör:

när beskattningsbar inkomst icke överstiger 4 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt:

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:770.

² Senaste lydelse 1970:163.

³ Senaste lydelse 1981:1000.

2 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

4 men icke 7 basenheter: grundbeloppet för 4 basenheter och 4 % av återstoden;
7 men icke 8 basenheter: grundbeloppet för 7 basenheter och 9 % av återstoden;
8 men icke 9 basenheter: grundbeloppet för 8 basenheter och 14 % av återstoden;
9 men icke 10 basenheter: grundbeloppet för 9 basenheter och 23 % av återstoden;
10 men icke 12 basenheter: grundbeloppet för 10 basenheter och 26 % av återstoden;
12 men icke 13 basenheter: grundbeloppet för 12 basenheter och 29 % av återstoden;
13 men icke 14 basenheter: grundbeloppet för 13 basenheter och 33 % av återstoden;
14 men icke 15 basenheter: grundbeloppet för 14 basenheter och 38 % av återstoden;
15 men icke 16 basenheter: grundbeloppet för 15 basenheter och 44 % av återstoden;
16 men icke 17 basenheter: grundbeloppet för 16 basenheter och 45 % av återstoden;
17 men icke 20 basenheter: grundbeloppet för 17 basenheter och 48 % av återstoden;
20 men icke 30 basenheter: grundbeloppet för 20 basenheter och 53 % av återstoden;
30 basenheter: grundbeloppet för 30 basenheter och 58 % av återstoden.

Ändå att statlig inkomstskatt skall uttagas med mer än 100 procent av grundbeloppet, må likväl icke den å någon del av den beskattningsbara inkomsten belöpande skatten uppgå till högre belopp än som motsvarar 58 procent av denna inkomstdel.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

³ Senaste lydelse 1981:1000.

Föreslagen lydelse

10 §

1 mom. *Den statliga inkomstskatten utgör* för fysiska personer, dödsbon och familjestiftelser:

när beskattningsbar inkomst icke överstiger 4 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt:

3 procent av den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 1 basenhet;

när beskattningsbar inkomst överstiger

4 men icke 7 basenheter: grundbeloppet för 4 basenheter och 4 % av återstoden;
 7 men icke 8 basenheter: grundbeloppet för 7 basenheter och 7 % av återstoden;
 8 men icke 9 basenheter: grundbeloppet för 8 basenheter och 11 % av återstoden;
 9 men icke 10 basenheter: grundbeloppet för 9 basenheter och 20 % av återstoden;
 10 men icke 12 basenheter: grundbeloppet för 10 basenheter och 24 % av återstoden;
 12 men icke 13 basenheter: grundbeloppet för 12 basenheter och 26 % av återstoden;
 13 men icke 14 basenheter: grundbeloppet för 13 basenheter och 29 % av återstoden;
 14 men icke 15 basenheter: grundbeloppet för 14 basenheter och 32 % av återstoden;
 15 men icke 16 basenheter: grundbeloppet för 15 basenheter och 36 % av återstoden;
 16 men icke 17 basenheter: grundbeloppet för 16 basenheter och 37 % av återstoden;
 17 men icke 18 basenheter: grundbeloppet för 17 basenheter och 39 % av återstoden;
 18 men icke 19 basenheter: grundbeloppet för 18 basenheter och 40 % av återstoden;
 19 men icke 20 basenheter: grundbeloppet för 19 basenheter och 42 % av återstoden;
 20 men icke 24 basenheter: grundbeloppet för 20 basenheter och 45 % av återstoden;
 24 men icke 26 basenheter: grundbeloppet för 24 basenheter och 47 % av återstoden;
 26 men icke 30 basenheter: grundbeloppet för 26 basenheter och 48 % av återstoden;
 30 men icke 45 basenheter: grundbeloppet för 30 basenheter och 52 % av återstoden;
 45 basenheter: grundbeloppet för 45 basenheter och 53 % av återstoden.

Med familjestiftelse avses i denna lag stiftelse, som enligt de för densamma gällande stadgar har till huvudsakligt ändamål att tillgodose viss familjs, vissa familjers eller bestämda personers ekonomiska intressen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 a §⁴

Vid beräkning av statlig inkomstskatt gäller följande i fråga om fysisk person, som varit bosatt här i riket under hela eller någon del av beskattningsåret, och för oskiftat dödsbo efter den som vid sin död var bosatt här.

Statlig inkomstskatt tas inte ut i den mån den tillsammans med kommunal inkomstskatt överstiger 80 procent av någon del av den beskattningsbara inkomsten upp till 30 basenheter och 85 procent av någon

Vid beräkning av statlig inkomstskatt gäller följande i fråga om fysisk person, som har varit bosatt här i riket under hela eller någon del av beskattningsåret, samt för dödsbo efter den som vid sin död var bosatt här.

Statlig inkomstskatt tas inte ut i den mån den på någon del av den beskattningsbara inkomsten överstiger vad som motsvarar 80 procent minskat med den kommunala skattesatsen.

⁴ Senaste lydelse 1979:1156.

Nuvarande lydelse

del av den beskattningsbara inkomsten därutöver.

Har skattskyldig inkomst som enligt kommunalskattelagen (1928:370) beskattas i annan kommun än hemortskommunen anses inkomst i hemortskommunen utgöra den högsta delen av den sammanlagda inkomsten. Har skattskyldig inkomst i två eller flera kommuner utom hemortskommunen skall den största av dessa inkomster anses utgöra den högsta delen av den sammanlagda inkomsten i nämnda kommuner. Uppgår inkomst i två eller flera kommuner till samma belopp skall inkomst i den kommun som har den högsta skattesatsen, anses utgöra den högsta delen av den sammanlagda inkomsten. Motsvarande skall gälla vid sådan fördelning som avses i 60 § kommunalskattelagen.

Skall makars inkomster läggas samman enligt 11 § 1 mom. beräknas statlig inkomstskatt med utgångspunkt i de regler som enligt tredje stycket ovan gäller för make som har den högsta beskattningsbara A-inkomsten. Bestämmelserna tillämpas därvid som om denne make var skattskyldig även för andra makens beskattningsbara B-inkomst. Har makarna skilda hemortskommuner anses hemortskommunen för maken med den högsta beskattningsbara A-inkomsten vara makarnas gemensamma. Är makarnas beskattningsbara A-inkomster lika stora skall den kommun där skattesatsen är högst anses som hemortskommun.

Föreslagen lydelse

Med den kommunala skattesatsen avses skattesatsen i den kommun, där den skattskyldiges till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomst är störst. Är därvid inkomsterna lika stora i två eller flera kommuner, avses den högsta av skattesatserna i dessa kommuner. Om inkomsten i den kommun, vars skattesats enligt vad nu sagts skall ligga till grund för beräkningen, skall beskattas i flera församlingar, gäller motsvarande i fråga om skattesatserna i de olika församlingarna.

Vid beräkning av statlig inkomstskatt på beskattningsbara inkomster, som sammanläggs enligt 11 § 1 mom., tillämpas den kommunala skattesats som enligt tredje stycket gäller för den make som har den högsta beskattningsbara A-inkomsten eller – om makarnas beskattningsbara A-inkomster är lika stora – den högsta kommunala skattesats som enligt tredje stycket gäller för någon av makarna.

b. att riksdagen vid bifall till reservationerna 3 och 4 antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt med den ändringen att 10 § 4 och 6 mom. erhåller följande som *Reservanternas förslag* betecknade lydelse:

Regeringens förslag

4 mom. Vid tillämpning av 3 mom. första stycket 1 skall den skattskyldiges underskott av fastighet som avses i 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) minskas med den vid taxeringen fastställda inkomsten av kapital, dock högst 30 000 kronor. Vidare skall – om den skattskyldige yrkar det – den skattskyldiges underskott av kapital minskas med den vid taxeringen fastställda inkomsten

av tjänst; ----- eller rörelsen.

6 mom. Skall den ----- i förvärvskällan.

Vid tillämpning ----- enligt 4 mom.

Har den skattskyldige vid beräkning av inkomst av fastighet eller rörelse yrkat avdrag för kostnader för en i räkenskaperna upptagen bil, båt eller liknande tillgång skall tillägg göras med ett belopp motsvarande en beräknad ränta på tillgångens värde i den mån denna har använts för privat bruk.

Har den skattskyldige ----- nyssnämnt moment.

Reservanternas förslag

4 mom. Vid tillämpning av 3 mom. första stycket 1 skall den skattskyldiges underskott av fastighet som avses i 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) minskas med den vid taxeringen fastställda inkomsten av kapital, dock högst 30 000 kronor. *Om den skattskyldiges inkomst av kapital inte uppgår till nyssnämnda belopp, får avräkning med felande belopp ske för makes inkomst av kapital, som denne inte själv har kunnat utnyttja.* Vidare skall – om den skattskyldige yrkar det – den skattskyldiges underskott av kapital minskas med den vid taxeringen fastställda inkomsten

Vid tillämpning av tredje stycket skall räntetillägget minskas med den vid taxeringen fastställda inkomsten av den förvärvskälla, där avdrag för erlagd ränta på lånet har gjorts eller skulle ha gjorts.

c. att riksdagen vid bifall till reservation 5 antar följande

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1970:172) om begränsning av skatt i vissa fall¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §²

Vid prövning av skattebegränsningen fastställs ett spärrbelopp med hänsyn till den beskattningsbara inkomst som beräknats för den skattskyldige enligt lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt för det år var till skatten hänförs sig.

Den beskattningsbara inkomsten, minskad med 4 500 kronor, skall ökas med särskilt investeringsavdrag,

Den beskattningsbara inkomsten skall ökas med vid taxeringen medgivet särskilt investeringsavdrag,

ökas med påförda egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter och avdrag för avsättning för egenavgifter,

minskas med restituerade, avkortade eller avskrivna egenavgifter samt till beskattning återfört avdrag för avsättning för egenavgifter,

allt under förutsättning att den skattskyldige vid beräkningen av den beskattningsbara inkomsten erhållit avdrag eller beskattats för intäkt av här angivet slag.

Om den skattskyldige erlagt sjömansskatt under beskattningsåret, skall den beskattningsbara inkomsten ökas med den till sjömansskatt beskattningsbara inkomsten och enligt 1 § 2 mom. lagen (1958:295) om sjömansskatt skattepliktig dagpenning.

Spärrbeloppet utgör 80 procent av den del av den skattskyldiges enligt första stycket beskattningsbara inkomst, ökad eller minskad enligt andra och tredje styckena, som ej överstiger 30 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och 85 procent av överskjutande belopp.

Spärrbeloppet utgör 75 procent av den del av den skattskyldiges enligt första stycket beskattningsbara inkomst, ökad eller minskad enligt andra och tredje styckena, som ej överstiger 30 basenheter enligt lagen (1977:1071) om basenhet enligt 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och 80 procent av överskjutande belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982 och tillämpas första gången i fråga om skatt som påförs på grund av 1984 års taxering.

d. att riksdagen vid bifall till reservation 9 antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunal-skattelagen (1928:370) med den ändringen att i 33 § 2 mom. beloppet 1 000 ersätts av beloppet 500,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 1974:772.

² Senaste lydelse 1981:1151.

Till betänkandet har också fogats en reservation av Erik Wörnberg, Runc Carlstein, Hagar Normark, Bo Forslund, Egon Jacobsson, Anita Johansson och Bo Södersten (alla s).

13. Förmögenhetsskatt (mom. 24)

Reservanterna anser

dels att det avsnitt av utskottets yttrande på s. 64 som börjar med "Vid sin" och slutar med "aktuella motionsyrkandena", bort ha följande lydelse:

Riksdagen beslutade hösten 1980 att sänka förmögenhetsskatten. Beslutet föranleddes av de höjda taxeringsvärden som väntades bli resultatet av 1981 års allmänna fastighetstaxering men tillkom också för att anpassa skiktgränserna till den allmänna prisutvecklingen sedan 1971, då den tidigare gällande skatteskalen trädde i kraft.

Utskottet vill inte bestrida att det stundom kan vara nödvändigt att anpassa skatteskalorna till penningvärdeutvecklingen. Samtidigt måste konstateras att den förmögenhetsskattesänkning som skedde 1980 var alltför förmånlig, och det gäller alldeles särskilt i fråga om större förmögenheter. Utskottet anser således, i likhet med motionärerna i motion 1981/82:1699, att det av fördelningspolitiska skäl och i nuvarande kärva ekonomiska läge finns anledning att skärpa skatten på förmögenheter överstigande 1 milj. kr. Utskottet biträder också förslagen i samma motion om en ny högsta skattesats om 3 % för förmögenhetsdelar över 2 milj. kr. och om ett särskilt fribelopp av högst 50 000 kr. vid förmögenhetsbeskattningen. Skatteskärpningen bör träda i kraft först vid 1984 års taxering. Genom utskottets ställningstagande är yrkande 8 i motion 1981/82:1568 delvis tillgodosett.

dels att utskottets hemställan i mom. 24 bort ha följande lydelse:

24. *beträffande förmögenhetsskatt*

att riksdagen med anledning av motionerna 1981/82:1699 yrkande 2, 1980/81:1504 yrkande 2 och 1981/82:1568 yrkande 8 antar följande såsom *Reservanternas förslag* betecknade

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt

dels att 10 § och 11 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i 3 § skall införas ett nytt mom., 3 mom., av nedan angivna lydelse:

Nuvarande lydelse

Reservanternas förslag

3 §¹

3 mom. Vid beräkning av förmögenhet som inte ingår i förvärvskällan jordbruksfastighet eller rörelse skall avräknas ett belopp som motsvarar skillnaden mellan den skattskyldiges bankmedel, aktier, obligationer, lånereverser och liknande värdehandlingar och hans skulder, dock högst 50 000 kronor.

10 §²

Fysisk person, dödsbo, utländskt bolag eller i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse skall inte betala statlig förmögenhetsskatt, om den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 400 000 kronor.

Fysisk person, dödsbo, utländskt bolag eller i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse skall inte betala statlig förmögenhetsskatt, om den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 350 000 kronor.

Skatteplikt till ----- 25 000 kronor.

11 §²

1 mom. Statlig förmögenhetsskatt skall för fysisk person, dödsbo, utländskt bolag samt i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt angiven familjestiftelse utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 600 000 kronor: en procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 400 000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger

600 000 men inte 800 000 kr.:	2 000 kr. för 600 000 kr. och 1,5 % av återstoden;
800 000 men inte 1 800 000 kr.:	5 000 kr. för 800 000 kr. och 2 % av återstoden;
1 800 000 kr.:	25 000 kr. för 1 800 000 kr. och 2,5 % av återstoden.

¹ Senaste lydelse 1980:959.

² Senaste lydelse 1980:1055.

Reservanternas förslag

1 mom. Statlig förmögenhetskatt skall för fysisk person, dödsbo, utländskt bolag samt i 10 § 1 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstkatt angiven familjestiftelse utgöra:

när den beskattningsbara förmögenheten inte överstiger 500 000 kronor: en procent av den del av den beskattningsbara förmögenheten, som överstiger 350 000 kronor;

när den beskattningsbara förmögenheten överstiger	
500 000 men inte 700 000 kr.:	1 500 kr. för 500 000 kr. och 1,5 % av återstoden;
700 000 men inte 1 000 000 kr.:	4 500 kr. för 700 000 kr. och 2 % av återstoden;
1 000 000 men inte 2 000 000 kr.:	10 500 kr. för 1 000 000 och 2,5 % av återstoden;
2 000 000 kr.:	35 500 kr. för 2 000 000 och 3 % av återstoden.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1982 och tillämpas första gången vid 1984 års taxering.

Finansutskottets yttrande

1981/82: 6 y

över proposition 1981/82:197 om reformerad inkomstbeskattning jämte motioner

Till skatteutskottet

Skatteutskottet har den 27 april 1982 beslutat bereda finansutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1981/82:197 om reformerad inkomstbeskattning jämte motioner.

Finansutskottet uppehåller sig främst vid några av den föreslagna reformens samhällsekonomiska effekter. Utskottet tar också upp kostnaderna för och finansieringen av reformen. Avslutningsvis berör utskottet effekterna på småhusmarknaden och småhusbyggandet med anledning av vad som anförs på denna punkt i den moderata partimotionen 1981/82:2529. Utskottet har inte funnit anledning att närmare beröra de yrkanden beträffande enstaka komponenter i reformen som väckts av enskilda motionärer med anledning av propositionen.

En reformering av inkomstbeskattningen utgör ett centralt inslag i en ekonomisk politik för att återvinna balansen i den svenska ekonomin. Målen för skattepolitiken bör vara att skattesystemet skall främja ökade arbetsinsatser, sparande och inkomstutjämning samt motverka inflation, spekulation och skattefusk. Den föreslagna reformeringen av inkomstbeskattningen innebär en kraftig sänkning av marginalsatserna. Huvuddelen av de heltidsarbetande inkomsttagarna får en marginalsatt som inte överstiger 50 %. Samtidigt motverkas vissa snedvridande effekter av den nuvarande avdragsrätten genom att det skattemässiga värdet av underskottsavdragen maximeras till 50 % av avdragsbeloppet. Vidare föreslås att inflationsskyddet i skatteskalen ändras så att den årliga uppräkningsgraden av den s. k. basenheten bestäms redan nu för åren 1983, 1984 och 1985.

Reformen föreslås bli totalfinansierad och genomförd i tre ungefär lika stora etapper. Första etappen föreslås bli finansierad med en löneavgift på 2 %.

Enligt utskottets mening är det en styrka om en skattereform av den omfattning som nu är aktuell kan genomföras med stöd av en bred parlamentarisk majoritet. Saknas detta stöd är det stor risk att reformen förlorar i trovärdighet och inte får den avsedda ekonomiska stimulanseffekten. Hushåll och företag vågar då inte utgå från att de nya reglerna verkligen blir bestående. Det är enligt utskottet vidare värdefullt att skattepolitiken läggs fast för flera år framöver. Detta är en förutsättning för att hushållen skall kunna planera sin ekonomi och agera på ett rationellt sätt. Vidare vill

utskottet erinra om att reformens uppläggning förutsätter att såväl finansieringen som effekterna av marginalskattesänkningen beaktas i avtalsförhandlingarna på arbetsmarknaden. Även i detta avseende torde förutsättningarna bli gynnsammare genom att en bred förankring kunnat uppnås.

Moderata samlingspartiet ansluter sig i motion 2529 till nödvändigheten av en marginalskattesänkning men riktar stark kritik mot propositionen i praktiskt taget alla andra avseenden. Av intresse vid finansutskottets bedömning i detta sammanhang är därvid främst följande punkter:

- Den på förhand bestämda indexuppräknings av skiktgränserna i skatteskalen sägs leda till att reformen urholkas och att skattetrycket höjs.

- Den särskilda avdragsbegränsningen sägs föra med sig en rad mycket negativa verkningar.

- Reformens finansiering sägs vara olämplig och leda till en kraftig överfinansiering.

- Ett stort antal inkomsttagare, däribland många villaägare, sägs förlora på reformen.

Indexuppräkning av skatteskalen

Inflationsbekämpningen måste vara ett av de viktigaste målen för den ekonomiska politiken under de kommande åren. Alla krafter borde samverka mot detta mål. Utskottet finner det därför beklagligt och oroande att moderata samlingspartiet i sin kritik mot skattereformen så ohämmat spekulerar i en fortsatt hög inflationstakt. Utskottet vill framhålla att inflationens negativa verkningar och orättvisor gör sig gällande på många sätt och att det på intet sätt bara är en eventuell urholkning av skattereformen som hotar vid en sådan utveckling.

Ett inslag i skatteuppgörelsen mellan centern, folkpartiet och socialdemokraterna är att den automatiska indexanknytningen av skiktgränserna i skatteskalen under reformperioden 1983–1985 skall ersättas med en på förhand fastställd uppräkning, motsvarande i genomsnitt 5,5 % om året. Beträffande motiveringen för detta vill utskottet citera ur den departementspromemoria (Ds B 1981:16) Reformerad inkomstbeskattning som ligger till grund för propositionen:

”Under reformperioden, dvs. åren 1983–85, kommer särskilda förhållanden att gälla. Marginalskattesänkningen ger då avsevärda bidrag till hushållens disponibla inkomster och detta måste med nödvändighet påverka löneutvecklingen. Bruttoinkomsterna måste under perioden öka långsammare än de skulle göra reformen förutan. Särskilt gäller detta för de högre inkomsterna. Detta innebär i sin tur att indexuppräknings av skatteskalen också bör hållas på en låg nivå. Sker nämligen inte detta, utan indexuppräknings görs i en takt som avsevärt överstiger inkomsternas ökning, kommer inkomsterna att successivt förskjutas nedåt i skatteskalen. Detta

innebär i sin tur dels att det genomsnittliga skatteuttaget sjunker och statens inkomster blir mindre, dels att inkomstfördelningen efter skatt påverkas utöver vad som ligger i själva marginalskattereformen.”

Utskottet, som anser den återgivna argumentationen bärande, vill hävda att det saknas grund för de långtgående påståendena i den moderata partimotionen om höjt skattetryck och urholkning av skattereformen. I ett läge där alla är ense om att utrymmet för kostnadsstegringar i den svenska produktionen är mycket litet och om vikten av ansvarsfulla löneavtal vore det tvärtom olämpligt att utforma skattepolitiken med utgångspunkt i ett antagande om hög inflation och stora nominella inkomstökningar.

Avdragsreformen

Utskottet vill i detta sammanhang ta upp en ofta förbisedd effekt av avdragsreformen. Likviditeten i företagssektorn är god. Avgörande för hur dessa pengar används är den förväntade avkastningen på alternativa placeringar. Genom kombinationen hög marginalskatt och nuvarande avdragsregler har hushållen blivit alltmer okänsliga för höga räntor. I konkurrens om det tillgängliga kreditutrymmet har hushållen därför ofta dragit det längsta strået. Detta har lett till att medlen har lånats ut till konsumtion på kredit i stället för att användas till industriinvesteringar.

Reformen innebär att underskottsavdragens skattemässiga värde begränsas till 50 %. Detta innebär i många fall en kraftigt ökad kostnad för konsumtionskrediter. Räntekänsligheten ökar. Den största effekten uppstår i de högsta inkomstlägena. Genom denna kostnadsökning minskar hushållens vilja och förmåga att ta på sig skulder. I konkurrens om kreditutrymmet möjliggörs en relativ förskjutning till förmån för industriinvesteringar. I framtiden bör företagen vidare bli mer benägna att använda sina finansiella resurser till investeringar som ger produktion och sysselsättning jämfört med alternativa placeringar.

Ett avståndstagande från avdragsreformen, som sker i motion 2529, innebär således i praktiken att man värderar konsumtion på kredit för olika ändamål högre än sysselsättningsskapande investeringar. En sådan politik kan utskottet självfallet inte ansluta sig till.

I motion 2529 förs också fram att reformen skulle ha särskilt ogynnsamma effekter på nyföretagande och risktagande. Utskottet vill något dröja vid detta påstående.

Grunden för den framförda kritiken är att reformen bryter nuvarande symmetri i skattesystemet. Enligt motionen sjunker den förväntade avkastningen av en investering genom att eventuella vinster alltså blir beskattade i full utsträckning medan eventuella förluster bara kompenseras upp till 50 %. Detta påstås hämma drivkrafterna bakom företagande och risktagande.

Det är enligt utskottets mening viktigt att erinra om några grundläggande drag i skattereformens utformning för att sätta in motionens kritik i sitt rätta perspektiv.

För det första ändrar reformen över huvud taget inte reglerna för näringsverksamhet i aktiebolagets eller den ekonomiska föreningens form. Några försämrade villkor för nyföretagande eller risktagande är det alltså inte fråga om inom denna sektor.

För det andra innebär reformen inte heller för fysiska personer någon ändring i fråga om avdragsrätten för kostnader *inom* varje förvärvskälla. För en jordbrukare eller rörelseidkare som gör en nyinvestering i sin verksamhet gäller alltså symmetrin på samma sätt som hittills. Snarast kan den sägas öka, eftersom marginalskattekurvan blir mindre brant än i dag.

Skattereformens begränsning av det skattemässiga värdet av avdragen kan alltså påverka villkoren för nysatsningar endast i de fall där det rör sig om en fysisk person som har sin inkomst från ett annat håll än den investeringen avser. Det krävs vidare att denna inkomst är så hög att begränsning inträder, dvs. att den når upp över brytpunkten. Inte ens då är det emellertid alltid så att bristen på symmetri ökar i förhållande till dagens system, där ju skatten på en viss inkomstökning i allmänhet blir större än skatteminskningen vid en lika stor inkomstminskning.

Utskottet vill med det anförda inte förneka att det finns vissa situationer där avdragsreformen kan framstå som en nackdel i det nu aktuella avseendet. Saken har emellertid i motion 2529 givits orimliga proportioner. Utskottet har också noterat att de inslag i reformen som eventuellt kan få negativa konsekvenser för seriös näringsverksamhet kommer att bli föremål för vidare utredning.

Finansiering

Det har för centern, folkpartiet och socialdemokraterna hela tiden stått klart att skattereformen i sin helhet måste finansieras på så sätt att budgetsaldot inte försämrats till följd härav. I principöverenskommelsen från april 1981 angavs att detta skulle ske genom en höjning av arbetsgivaravgiften eller genom införande av en vidare produktionsfaktorskatt.

I propositionen föreslås att kostnaden för det första året (1983) täcks genom att införa en allmän löneavgift om två procentenheter. En sådan avgift måste påverka utrymmet för löneökningar. Utskottet vill i sammanhanget erinra om det uttalande som gjordes i anslutning till att utredningsförslaget presenterades.

”Genomförandet av skattereformen måste med nödvändighet påverka löneutvecklingen under de år då sänkningen av marginalskatten sker. Kravet på återhållsamhet riktar sig med särskild styrka mot höginkomsttagarna. Tillgängligt utrymme för löneförbättringar bör i huvudsak tillfalla de inkomsttagare som i begränsad utsträckning får fördelar av de sänkta

marginalskatterna. I överenskommelsen förutsätts att arbetsmarknadens parter visar sig beredda att verka för en sådan inriktning av lönepolitiken. Om löneutvecklingen i praktiken avviker från denna inriktning kan stegen i marginalskattesänkningen under treårsperioden bli föremål för omprövning.”

Utskottet delar den uppfattning som kommer till uttryck i uttalandet. En höjning av arbetsgivaravgiften med 2 procentenheter motsvarar ungefär 1,5 % av de totala lönekostnaderna. Kostnaderna för reformens första steg (1983) enligt propositionen resp. i motion 2529 beräknas till följande belopp.

Tabell. Kostnader för skatteomläggning för år 1983 räknat i 1982 års pris- och lönenivå.

	Prop 197	Motion 2529
Sänkta skattesatser m. m.	- 3 860	- 3 930
Avdragsbegränsningar	+ 450	0
Slopas kapitalförsäkringsavdrag	+ 350	+ 350
Slopas avdrag för frivilliga periodiska understöd	+ 250	+ 250
Schablonavdrag (5% av inkomsten, högst 1 000 kr.)	- 1 200	- 500
Höjd skattesats (från 2 till 3 % mellan 1 och 4 basenheter)	+ 1 090	+ 1 090
Summa	- 2 920	- 2 740

Löneavgiften om 2% beräknas motsvara 5 700 milj. kr. brutto i ökade inkomster. Det tillgängliga löneutrymmet minskar emellertid genom avgiftshöjningen. Detta minskar underlaget för inkomstskatter och arbetsgivaravgifter. Nettoeffekten på totala inkomsterna av löneavgiften kan beräknas till 2 800 milj. kr. Därmed blir reformen totalfinansierad.

I motion 2529 föreslås en skatteomläggning som för 1983 beräknas kosta 2 740 milj. kr. Kostnaderna för att sänka marginalskatterna utöver regeringens förslag uppgår till 70 milj. kr. och faller på skattskyldiga med inkomster över 110 000 kr. Moderaterna förordar dessutom att nuvarande system för indexreglering av skatteskalorna bibehålls, vilket enligt deras uppfattning innebär en budgetförsvagning för 1983 med ca 1 500 milj. kr jämfört med propositionen. Det i propositionen föreslagna finansieringssättet avvisas. I stället föreslås finansiering ske dels genom att hänsyn tas till den automatiska inkomstförstärkning som följer av att den särskilda skattereduktionen har slopats, dels genom vissa utgiftsnedskärningar.

Utskottet ställer sig av flera skäl kritiskt mot det synsätt i finansieringsfrågan som kommer till uttryck i motionen. Den automatiska inkomstförstärkning 1983 som följer av att den särskilda skattereduktionen har slopats är kraftigt överskattad i motionen. Av större betydelse är emellertid att

beslutet om att slopa den särskilda skattereduktionen fattades av riksdagen redan hösten 1981 och att inkomsteffekterna härav har beaktats såväl i budget- och kompletteringspropositionerna som i de olika partimotioner som har väckts med anledning av dessa. Det är därför enligt utskottets mening felaktigt att nu återropa denna åtgärd som en finansieringskälla i samband med skattereformen.

Återstående kostnad uppges i motionen till 1 300 milj. kr. Denna skall enligt motionärerna täckas genom utgiftsnedskärningar. Några konkreta förslag till sådana lämnas emellertid inte i motionen. Det uppges endast att hälften av kostnaden förutses bli täckt genom icke närmare specificerade nedskärningar av utgifter för sysselsättningsändamål och för industristödet. Redan det förhållandet att utgiftsnedskärningarna är av engångskaraktär gör att de inte rimligen kan återopas som finansieringsmetod för en varaktig skattereform. Den sistnämnda besparingen måste enligt utskottets mening ifrågasättas också av det skälet att den förutsätts ske i förhållande till ett regeringsförslag som inte föreligger utan väntas bli framlagt först hösten 1982.

Sammantaget innebär förslagen i motionen att man förordar en inkomstförsvagning med $(2\,740 + 1\,500 =) 4\,240$ milj. kr. för år 1983 genom att konkreta finansieringsförslag inte anges. Enligt utskottets mening är det oförsvarligt att i rådande statsfinansiella läge förorda en sådan försvagning av statsbudgeten.

Effekter på fastighetsmarknaden och småhusbyggandet

I motion 2529 hävdas att skattereformens särskilda avdragsbegränsning har inneburit ett kraftigt prisfall på villamarknaden, som gjort att många människor förlorat det kapital de satsat. Vidare påstås att produktionen av småhus av samma anledning sjunkit, vilket skapat sysselsättningssvårigheter inom byggnadsindustrin.

Det är i och för sig riktigt att villapriserna reellt sett har fallit, att småhusproduktionen har gått ned och att detta inneburit sysselsättningssvårigheter inom branschen. Det kan också, i samband med avyttring under senare tid, ha förekommit förluster av kontantinsatser. Men utskottet vänder sig bestämt mot det kategoriska påståendet i motionen att detta beror på den avdragsbegränsning som ingår i den föreslagna skattereformen.

Fastighetspriserna steg kraftigt under framför allt senare delen av 1970-talet. Hösten 1979 skedde en uppbromsning som mot slutet av året övergick i stagnation. Först nu i vår har på sina håll en svag tendens till prisökningar kunnat förmärkas. Fastighetsmarknaden har således kännetecknats av ett betydande reellt prisfall sedan 1979.

Den avdragsbegränsning som ingår i skattereformen blev känd först våren 1981. Den kan således knappast ha orsakat stagnationen på fastighetsmarknaden sedan 1979. Orsaken härtill och till det prisfall som skett sedan dess får

enligt utskottet i allt väsentligt tillskrivas helt andra faktorer. Sådana faktorer bedömer utskottet vara den kraftigt höjda räntenivån hösten 1979 samt de successivt allt högre driftkostnaderna och då främst uppvärmningskostnaderna. Även begränsningar av ränte- och bostadsbidragen, de sjunkande reallönerna, ökade pendlingskostnader samt 1981 års fastighetstaxering torde ha bidragit till priset.

Boendekostnaden för egna hem ökar genom reformen eftersom kapitalkostnaden efter skatt stiger. Men kostnadsökningarna beror bara till en mindre del på avdragsbegränsningen. För alla med inkomster under brytpunkten är kostnadsökningen helt hänförlig till marginalsattesänkningen. Även för många personer med inkomster över brytpunkten beror fördyringen i huvudsak på de sänkta marginalsatterna. För en person med 120 000 kr. i inkomst och 30 000 kr. i underskottsavdrag föranleds t. ex. endast ca 400 kr. av avdragsbegränsningen av en total ökning av boendekostnaden om drygt 6 200 kr. Återstående drygt 5 800 kr. beror på marginalsattesänkningen. Förslaget i moderata samlingspartiets partimotion leder i detta fall till en lika stor total boendekostnadsökning. Skillnaden är att kostnadsökningen i det senare fallet uteslutande beror på sänkt marginalsatt.

Utskottet vill i sammanhanget nämna att de beräkningar som utförts av PK-bankens ekonomiska sekretariat, och som återopas i motion 2529, också visar att det är marginalsattesänkningen som för flertalet småhusägare ger den stora effekten.

För tydlighets skull vill utskottet påpeka att när det här talas om höjda kapitalkostnader till följd av en marginalsattesänkning så avses inte därmed att de boende behöver betala mer, utan endast att de går miste om motsvarande inkomstskattelättnad.

I den mån fastighetspriserna påverkas genom reformen är detta enligt utskottet således i huvudsak en följd av marginalsattesänkningen. Utskottet noterar att moderata samlingspartiet vill gå längre i detta avseende än vad som föreslås i propositionen.

Även nedgången i småhusbyggandet får enligt utskottet i allt väsentligt tillskrivas andra faktorer än skattereformen. Till de tidigare angivna faktorerna bakom kostnadsökningarna måste emellertid här läggas ytterligare en omständighet av stor betydelse, nämligen de starkt stegrade byggnadskostnaderna. Produktionskostnaderna för småhus har sedan 1976 mer än fördubblats. När det gäller större villor kan reformen innebära ett minskat byggande. En sådan utveckling ser emellertid utskottet inte som något negativt. Tvärtom bör småhusbyggandet, av bl. a. samhällsekonomiska och energipolitiska skäl, mer än tidigare inriktas mot mindre enheter. Det är troligt att skattereformen bidrar till en sådan förskjutning i bostadsbyggandets sammansättning.

I motion 1981/82:2532 av Lars Werner m. fl. (vpk) yrkas avslag på hela skattereformen utom vad gäller begränsning av underskottsavdragen.

Motionärerna föreslår i stället en skattereform innebärande sänkt kommunalskatt, skärpt progressivitet i skatteskalan och slopande av mervärdeskatt på viktiga livsmedel. Förslagen skall finansieras genom införande av produktionsskatt, skärpt beskattning av kapitalvinster, bolagsvinster, förmögenheter och realisationsvinster, minskningar av vissa avdrag och omsättningsskatt på börshandeln.

Som utskottet anfört utgör marginalsattesänkningen ett centralt inslag i en politik för att återställa den ekonomiska balansen. Utskottet ställer sig därför bestämt avvisande till en skattepolitik som skulle innebära en skärpning av progressiviteten. Med denna grundläggande skillnad i inställning till hur skattepolitiken bör utformas finner inte utskottet anledning att närmare bemöta motionärernas invändningar till förslagen i propositionen och inte heller att ta upp de i motionen framförda enskilda skatteförslagen till närmare granskning. Motionärerna visar enligt utskottet total oförståelse för de ekonomiska problem som vårt land står inför. Utskottet vill därför för sin del avstyrka ett bifall till motion 2532.

Variation i skatteuttag

I propositionen föreslås att möjligheterna slopas att proportionellt variera skatteuttaget. Något motionsyrkande med anledning av förslaget har inte väckts. I lagtexten där denna möjlighet regleras används begreppet grundbelopp. Denna benämning kommer genom den föreslagna reformen att användas på annat sätt. I propositionen föreslås att begreppet med hittillsvarande innebörd slopas. Möjligheten att tillfälligt variera skatteuttaget bortfaller därmed.

Budgetutredningen föreslog att skattesystemet i högre grad än tidigare skulle användas i stabiliseringspolitiskt syfte. Bl. a. föreslog man att uttagsprocenten för den preliminära inkomstskatten skulle kunna varieras med exempelvis 10 % under löpande år. Detta avstyrktes av riksdagen med motiveringen att möjligheten fanns att i stället variera det årligen fastställda procenttalet för grundbeloppet. Denna möjlighet har emellertid inte utnyttjats. En proportionell ändring av skatten kan dessutom åstadkommas på annat sätt. Utskottet har därför inte något att invända mot den föreslagna ändringen.

Stockholm den 13 maj 1982

På finansutskottets vägnar
ERIC ENLUND

Närvarande: Eric Enlund (fp), Paul Jansson (s), Arne Gadd (s), Bo Siegbahn (m), Per-Axel Nilsson (s), Karl-Anders Petersson (c), Anita Gradin (s), Lennart Blom (m), Roland Sundgren (s), Christer Nilsson (s), Mona S:t Cyr (m), Torsten Karlsson (s), Britta Hammarbacken (c) och Tore Fritzson (c).

Avvikande mening

Bo Siegbahn, Lennart Blom och Mona S:t Cyr (alla m) anser att den del av utskottets yttrande som på s. 1 börjar med "En reformering" och på s. 7 slutar med "bostadsbyggandets sammansättning" bort ha följande lydelse:

En reformering av inkomstbeskattningen utgör ett centralt inslag i en ekonomisk politik för att återvinna balansen i den svenska ekonomin. Målen för skattepolitiken bör vara att skattesystemet skall främja ökade arbetsinsatser, sparande och inkomstutjämning samt motverka inflation, spekulation och skattefusk.

Ur dessa synpunkter är den sänkning av marginalskatterna som föreslagits i propositionen av central betydelse. Utskottet ansluter sig därför till grundtanken bakom detta förslag. Detta så mycket lättare som moderata samlingspartiet under många år haft en sådan reform på sitt program. Man kan dock med beklagande notera att propositionen på två punkter frångår den överenskommelse som förra våren förelåg i själva utformningen av marginalskatterna mellan de tre dåvarande regeringspartierna. Man har sålunda i det nu föreliggande förslaget dels sänkt brytpunkten för marginalskattesänkningen, dels höjt taket för marginalskatterna till 75/80 %. Därtill kommer att reformen försenas med åtminstone ett år.

En bedömning av den föreslagna skattereformen kan dock inte inskränkas till frågan om marginalskatternas sänkning utan man måste även analysera de ekonomiska konsekvenserna för medborgarna av finansieringen, urholkningen av indexregleringen samt avdragsbegränsningen. En sådan analys saknas nästan helt i propositionen.

Finansieringen

Som framgår av tabell 4 i motionen 2529 skulle de direkta kostnaderna för marginalskattesänkningen uppgå till 3 410 milj. kr. under det att motsvarande siffra enligt moderaternas motion blir 3 930 milj. kr. Om man därefter tar hänsyn till föreslagna ändringar i skattelagarna skulle det återstå att finansiera 2 920 milj. kr. resp. 2 740 milj. kr.

Med hänsyn till landets och speciellt statens ekonomiska situation är det nödvändigt att denna inkomstsänkning totalfinansieras. Detta kan ske på i princip tre olika sätt.

- 1) Självfinansiering genom ökning av skatteunderlaget.
- 2) Minskning av statens utgifter.
- 3) Höjning av andra skatter eller avgifter.

På sikt kommer en marginalskattereform enligt utskottets uppfattning att betala sig själv. Reformens syfte är ju att öka utbudet av arbete och därmed också öka skatteunderlaget, dvs. de inkomster på vilka skatteuttaget beräknas.

Det är dock inte realistiskt att räkna med att effekterna av stimulansen inträder omedelbart. Marginalskattesänkningar måste därför övergångsvis kompenseras med beparingar på statsbudgetens utgiftssida eller höjningar av andra skatter eller avgifter. Detta är särskilt nödvändigt i en situation med ett mycket stort budgetunderskott. I första hand bör strävan vara att den övergångsvisa kompensationen skall ske genom besparingar. Det är en princip som också regeringen bekände sig till, när den hösten 1981 skulle kompensera inkomstbortfall till följd av den sänkta momsens.

Utskottet konstaterar att moderata samlingspartiet tidigare i år i motion 2018 framlagt förslag om besparingar som sammantagna överskrider regeringens förslag med ca 6 miljarder kronor.

De utgiftsnedskärningar som tidigare förordats av moderata samlingspartiet har emellertid i första hand syftat till att förbättra den statsfinansiella situationen. Ytterligare utgiftsnedskärningar är nödvändiga för att kunna finansiera marginalskattesänkningen 1983.

Förslag till ytterligare besparingar budgetåret 1982/83, som kan minska statsutgifterna första halvåret 1983, har lagts fram i den moderata partimotionen med anledning av kompletteringspropositionen, vartill skall komma förslag under hösttriksdagen om minskning av bl. a. det fortsatta industristödet. Härigenom uppstår full kostnadstäckning för marginalskattesänkningen för första halvåret 1983.

Vad gäller den hälft av 1983 som faller på budgetåret 1983/84 saknas i dag möjlighet att ta ställning till vilka ytterligare utgiftsnedskärningar som är möjliga och lämpliga för att uppnå en ansvarsfull finansiering. Det får avgöras i samband med utarbetandet av 1983 års budgetproposition.

Det kan anföras att delar av den av moderaterna för år 1983 förordade finansieringen med utgiftsnedskärningar utgör besparingar av engångskaraktär. Dessa neddragningar av engångsanslag ingår dock i en medveten strävan att bringa ner utgifterna av denna typ av verksamhet under en längre tidsperiod. Det framgår av såväl avstämningen av långtidsutredningen som den av regeringen presenterade långtidsbudgeten att en neddragning av industrisubventionerna utgör en alldeles avgörande komponent i en strategi för att nedbringa de offentliga utgifternas ökningstakt.

Regeringen anvisar helt andra vägar för finansiering av reformen. Man föreslår att en löneavgift på 2 % skall införas, vilket under förutsättning av en fullständig löneavräkning skulle motsvara omkring 5 700 milj. kr. brutto i ökade statsinkomster. Det tillgängliga löneutrymmet skulle emellertid då

minkas liksom underlaget för inkomstskatter och arbetsgivaravgifter. Nettoeffekten skulle kunna beräknas till omkring 2 800 milj. kr.

Redan genom detta förslag skulle sålunda regeringens skatteomläggning för det första året i stort sett vara finansierad, under den nämnda förutsättningen att lönskattehöjningen tas från det för lönehöjningar tillgängliga utrymmet. Erfarenheterna under de gångna åren ger emellertid klart vid handen att en sådan avräkning i praktiken i gynnsammaste fall endast uppgår till en mindre del, ca 20–30 %. Effekten av en sådan löneavgift skulle därför innebära en stegring av kostnadsnivån och en därav följande fördröjning av den svenska produktionen. Detta strider mot våra strävanden att uppnå en gynnsam kostnadsutveckling, vilket i sin tur är en förutsättning för att återvinna inre och yttre balans. Under dessa förutsättningar skulle samtidigt det totala skatteuttaget öka med ett belopp uppgående till ca 2 miljarder kronor. Det hade varit naturligt om propositionen närmare analyserat denna frågeställning.

Finansieringen med en allmän löneavgift driver också upp den kommunala utdebiteringen. Om löneavgiften avräknas sjunker kommunernas skatteunderlag. Sker ingen avräkning – vilket är troligare – då stiger kommunernas kostnader. I båda fallen försämras kommunernas ekonomi.

Indexregleringen

Regeringen har vidare frångått det beslut som trepartiregeringen och riksdagen 1978 träffade om inflationsskydd i skattesystemet i så måtto att man under de kommande tre åren kommer att utgå från en beräknad årlig prisstegring på 5,5 % oavsett inflationstakten. För tiden efter reformens genomförande finns inga utfästelser alls.

En sådan prisutveckling är självfallet önskvärd men den historiska erfarenheten ger tyvärr inget stöd för sådana optimistiska förhoppningar. Under de senaste åtta åren har den genomsnittliga årliga prisstegringen legat på omkring 10 %.

Vad dagens situation beträffar har prisstegringarna från augusti 1981 till och med april 1982 uppgått till 6,5 % och i den reviderade finansplanen har regeringen själv räknat med en prisökning för 1982 på åtminstone 8 %. Det innebär att priserna under den tidsperiod som skall utgöra grunden för nästa års basbelopp, dvs. augusti 81–augusti 82, kommer att stiga med ca 8 %.

Det står sålunda redan nu klart att den eftersträlvade nedgången av prishöjningarna till 5,5 % inte kommer att kunna uppnås det första året. Detta är självfallet inget spekulerande i inflation utan endast ett konstaterande av historiska och aktuella fakta.

För varje procentenhet som inflationen överstiger 5,5 % skärps skattestrycket med 550 milj. kr. Om inflationen blir mellan 7,6 och 9 %, torde basenheten för år 1983 bli 7 500 kr. i stället för de 7 300 kr. som överenskommelsen innebär. Skattehöjningseffekten på grund av inflationen

blir då ca 1,5 miljarder kronor för enbart 1983. Om inflationen skulle överstiga 9 % blir skattehöjningen i stället över 2 miljarder kronor.

Det synes sålunda uppenbart att det framlagda förslaget kommer att i betydande utsträckning innebära en överfinansiering av kostnaderna för sänkningen av marginalskatterna.

En viktig fråga i detta sammanhang är hur frångåendet av hittills gällande indexreglering av skattesatserna kommer att påverka löneförhandlingarna. I den departementspromemoria (Ds B 1981:16) Reformerad inkomstbeskattning som legat till grund för propositionen utgick man från att lönekraven, särskilt för högre inkomsttagare, skulle läggas på en mycket låg nivå. Men om man antar att de anställdas förhandlare vet att prisstegringarna för 1983 kommer att ligga betydligt över 5,5 % och att de samtidigt räknar med att samma blir förhållandet följande år är det möjligt att de anser sig tvungna att välja ett av följande två alternativ. Antingen söker de ta till sina lönekrav så kraftigt att de tror sig kunna säkra kompensation för dessa prishöjningar eller också söker de i avtalen få in priskompensationsklausuler. Tanken att man genom att vid indexuppräknningen utgå från en osannolikt låg prisstegring kan påverka avtalsförhandlingarna i positiv riktning torde sålunda vara felaktig. I stället kan det försvagade indexskyddet försvåra löneförhandlingarna och få en spiraleffekt på löner och priser. Då är man i realiteten tillbaka i den socialdemokratiska politiken från 1970-talet med kompenserande skattesänkning varje år för lämpligt utvalda kategorier.

Härtill kommer det förhållandet man på olika håll deklarerat att "oskäligen lönestegringar" kan medföra att hela skatteöverenskommelsen kan sättas på spel.

Avdragsbegränsningen

En annan nyhet i reformförslaget, i jämförelse med det av trepartiregeringen tidigare framlagda principförslaget, är att man inför en begränsning av rätten till underskottsavdrag. Från moderat sida har man varit klar över att avdragsreglerna borde ses över, då de i vissa fall kan få icke önskvärda konsekvenser, även om dessa främst hänger samman med de hittills orimligt höga marginalskattesatserna. I det syftet har en särskild utredning tillsatts. När det gäller en principiellt så allvarlig fråga som att bryta symmetrin i skattesystemet med betydande effekter både för villaägare och en stor grupp företagare och bönder hade det varit ganska naturligt att, som tidigare alltid varit bruk i Sverige, avvakta de resultat som utredningen kommer fram till.

Konsekvensen av det nya förslaget är att villapriserna, särskilt för större villor, gått ned betydligt, vilket dels sprider sig till mindre villor, dels försvårar nybyggnation. Detta tvingas man nu kompensera genom särskilda stödåtgärder för byggnadssektorn.

Sammanfattningsvis kan ur samhällsekonomisk synvinkel följande anföras.

Den föreslagna marginalsattesänkningen är central för skapandet av en sundare samhällsekonomi även om förslaget innehåller försämringar på flera punkter i förhållande till trepartiregeringens överenskommelse.

Finansieringen med löneavgifter och begränsningar av indexregleringen kommer att sammantagna kraftigt öka skattetrycket på ett sätt som inte observerats i propositionen. Detta kommer att hämma aktiviteten i ekonomin. Även avdragsbegränsningar kommer i stor utsträckning att ha negativa effekter för företagare och enskilda och därmed på investeringsaktiviteten. Dessa effekter borde närmare undersökts innan förslaget framlades.

Den begränsade indexregleringen och löneavgiften kan förväntas försvåra avtalsrörelsen.

Innehåll

Propositionen	1
Författningsförslagen	3
Yttrande från annat utskott, skrivelser	49
Utskottet	
Inledning	50
Skatteskala, underskottsavdrag m. m.	51
Marginalskattespärr och begränsningsregel	53
Kvittning av underskott mot överskott	54
Tilläggsposter	55
Makebeskattningen m. m.	57
Barnpension	59
Avdrag	59
Frivilliga periodiska understöd	60
Schablonavdrag i tjänst m. m.	60
Reparationsavdrag	61
Fackföreningsavgifter	61
Konsumtionskrediter	62
Sparavdrag	62
Utländska experter	62
Beskattning av mossor	63
Skattefria förmåner	63
Förmögenhetsskatten	64
Den framtida skattepolitiken	64
Finansiering	65
Lagförslagen	65
Hemställan	65
Reservationer	
Inledning	68
Skatteskalan, inflationsskydd, underskottsavdrag	70
Kvittning	72
Tilläggsposter	73
Begränsningsregeln	74
Slopande av sambeskattnings m. m.	75
Vissa familjebeskattningsfrågor	76
Barntillsyn	77
Schablonavdrag i tjänst	78
Finansieringsfrågan	78
Den framtida skattepolitiken m. m.	79
Lagförslagen	80
Förmögenhetsskatt	87
Yttrande från finansutskottet	90

